PLAN OGÓLNY GMINY ŁANIĘTA

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

WÓJT GMINY ŁANIĘTA

WYKONAWCA:

INTEKPROJEKT
GABRIEL FERLIŃSKI
90-265 ŁÓDŹ, UL. PIOTRKOWSKA 50/5, TEL. 42 630 51 34
PRACOWNIA@INTEKPROJEKT.PL, WWW.INTEKPROJEKT.PL

ZESPÓŁ AUTORSKI:

mgr inż. arch. Gabriel Ferliński
uprawniony do sporządzania planów zagospodarowania przestrzennego województwa, planów ogólnych gminy oraz planów miejscowych na podstawie art. 5 pkt 3 i 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*

inż. Karol Adamczewski
mgr Bartłomiej Bartczak
mgr Aleksandra Sipińska
uprawnieni do sporządzania planów zagospodarowania przestrzennego województwa, planów ogólnych gminy oraz planów miejscowych na podstawie art. 5 pkt 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*

Łódź, 21 sierpnia 2026 r.

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP 5

1.1. PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA 5

1.2. PRZEDMIOT, CEL I ZAKRES OPRACOWANIA 5

1.3. METODY PRACY I MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE 6

1.4. POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI 9

2. CHARAKTERYSTYKA ORAZ OCENA STANU ŚRODOWISKA 11

2.1. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO 11

2.1.1. POWIĄZANIA ZEWNĘTRZNE 11

2.1.2. STRUKTURA FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNA I AKTUALNE ZAGOSPODAROWANIE TERENU 12

2.1.3. RZEŹBA TERENU I BUDOWA GEOLOGICZNA 13

2.1.4. WARUNKI WODNE 14

2.1.5. GLEBY 15

2.1.6. WARUNKI KLIMATYCZNE 19

2.1.7. SZATA ROŚLINNA 20

2.1.8. ŚWIAT ZWIERZĘCY 22

2.1.9. ZASOBY NATURALNE 25

2.2. USTANOWIONE FORMY OCHRONY PRZYRODY, W TYM OBSZARY NATURA 2000 25

2.3. POWIĄZANIA PRZYRODNICZE OBSZARU Z JEGO SZERSZYM OTOCZENIEM 26

2.4. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTU PLANU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE 30

2.4.1. STRUKTURA ZAINWESTOWANIA 30

2.4.2. JAKOŚĆ POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO 30

2.4.3. KLIMAT AKUSTYCZNY 32

2.4.4. GLEBY 33

2.4.5. JAKOŚĆ WÓD 35

2.4.6. PROMIENIOWANIE ELEKTROMAGNETYCZNE 39

2.4.7. UCIĄŻLIWE ELEMENTY ZAGOSPODAROWANIA 44

2.5. AUDYT KRAJOBRAZOWY WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO 45

2.6. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA PRZY BRAKU REALIZACJI USTALEŃ PROJEKTU PLANU 47

3. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM 48

4. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM ORAZ SPOSÓB ICH UWZGLĘDNIENIA W PROJEKCIE PLANU 49

5. USTALENIA PROJEKTU PLANU. ZMIANY W STOSUNKU DO STANU ISTNIEJĄCEGO 50

6. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO BĘDĄCE SKUTKIEM REALIZACJI USTALEŃ PROJEKTU PLANU 55

7. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA, W TYM ODDZIAŁYWANIE BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU, A TAKŻE NA ŚRODOWISKO 56

7.1. ODDZIAŁYWANIE NA RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNĄ 56

7.2. ODDZIAŁYWANIE NA LUDZI 57

7.2.1. HAŁAS ŚRODOWISKOWY 57

7.2.2. POLE ELEKTROMAGNETYCZNE 58

7.2.3. RYZYKO WYSTĄPIENIA POWAŻNYCH AWARII 59

7.3. ODDZIAŁYWANIE NA ZWIERZĘTA 59

7.4. ODDZIAŁYWANIE NA ROŚLINY 60

7.5. ODDZIAŁYWANIE NA WODĘ 61

7.6. ODDZIAŁYWANIE NA POWIETRZE 62

7.7. ODDZIAŁYWANIE NA POWIERZCHNIĘ ZIEMI 63

7.8. ODDZIAŁYWANIE NA KRAJOBRAZ 64

7.9. ODDZIAŁYWANIE NA KLIMAT 66

7.10. ODDZIAŁYWANIE NA ZASOBY NATURALNE 67

7.11. ODDZIAŁYWANIE NA ZABYTKI I DOBRA MATERIALNE 67

7.12. ODDZIAŁYWANIE NA OBSZARY NATURA 2000 I INNE OBSZARY CHRONIONE NA MOCY USTAWY O OCHRONIE PRZYRODY 68

8. TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO 68

9. ODPORNOŚĆ USTALEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU NA ZMIANY KLIMATU. ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU 69

10. PROPOZYCJE ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DO USTALEŃ PLANU, WOBEC CELÓW I GEOGRAFICZNEGO ZASIĘGU PROJEKTU PLANU ORAZ CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU 70

11. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZENIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO USTALEŃ PROJEKTU PLANU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 71

12. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI USTALEŃ PROJEKTU PLANU 72

13. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM 74

SPIS TABEL

Tabela 1. Struktura użytkowania gruntów w gminie Łanięta **17**

Tabela 2. Struktura użytkowania gruntów wg klas bonitacyjnych w gminie Łanięta **18**

Tabela 3. Pomniki przyrody zlokalizowane na obszarze gminy Łanięta **26**

Tabela 4. Obszary chronione położone najbliżej obszaru opracowania (do 10 km od najbliższej granicy) **27**

Tabela 5. Wynikowe klasy dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej wg kryteriów ochrony zdrowia. **32**

Tabela 6. Charakterystyka jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) na terenie gminy Łanięta **36**

Tabela 7. Charakterystyka jednolitych części wód podziemnych (JCWPd) na terenie gminy Łanięta **38**

Tabela 8. Zakresy częstotliwości pól elektromagnetycznych **41**

Tabela 9. Podtypy krajobrazów w gminie Łanięta **46**

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1. Położenie gminy Łanięta na tle powiatu kutnowskiego **11**

Rysunek 2. Stacje bazowe telefonii komórkowej na terenie gminy Łanięta **42**

1. WSTĘP

1.1. PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA

Podstawę prawną sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko dla projektu planu ogólnego obejmują:

1) Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (Dz. U. z 2024 r. poz. 1130 ze zm.);
2) Ustawa z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 ze zm.);
3) Uchwała Nr LXIV/345/23 z dnia 26 września 2023 r. przystąpiła do sporządzenia Planu ogólnego gminy Łanięta.

Przy opracowywaniu projektu planu ogólnego oraz niniejszej prognozy, uwzględniono również obowiązujące akty prawne w zakresie ochrony środowiska i gospodarowania przestrzenią, m.in.:

- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. *w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko* (Dz.U. z 2019 r. poz. 1839 ze zm.);
- ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody* (Dz. U. z 2026 r. poz. 13);
- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2025 r. poz. 647);
- ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. *o ochronie gruntów rolnych i leśnych* (Dz. U. z 2024 r. poz. 82);
- ustawa z dnia 13 września 1996 r. *o utrzymaniu czystości i porządku w gminach* (Dz. U. z 2025 r. poz. 733);
- ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. *o odpadach* (Dz. U. z 2023 r. poz. 1587 ze zm.);
- ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. *Prawo wodne* (Dz. U. z 2025 r. poz. 960 ze zm.);
- rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. *w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku* (Dz. U. z 2014 r. poz. 112);
- rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. *w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku* (Dz. U. z 2019 r. poz. 2448).

1.2. PRZEDMIOT, CEL I ZAKRES OPRACOWANIA

Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko przyrodnicze sporządzona w związku z ustaleniami projektu planu ogólnego gminy Łanięta.

Celem prognozy jest identyfikacja oraz ocena potencjalnych skutków środowiskowych wynikających z realizacji ustaleń projektu planu, a także wskazanie rozwiązań alternatywnych oraz działań minimalizujących możliwe negatywne oddziaływania.

Celem regulacji zawartych w ustaleniach planu ogólnego gminy jest:

1) określenie kierunków polityki przestrzennej gminy, w tym przeznaczenia terenów i zasad ich zagospodarowania w sposób zapewniający zrównoważony rozwój lokalny;

2) stworzenie ram formalno-prawnych dla sporządzania planów miejscowych oraz wydawania decyzji o warunkach zabudowy, zgodnych z polityką przestrzenną gminy;
3) ochrona interesu publicznego, w szczególności w zakresie układu komunikacyjnego, infrastruktury technicznej, środowiska przyrodniczego oraz dziedzictwa kulturowego;
4) ustalenie zasad kształtowania i ochrony ładu przestrzennego na poziomie ogólnym, z uwzględnieniem powiązań funkcjonalno-przestrzennych w obrębie gminy i jej otoczenia.

Zakres przedmiotowy prognozy został określony zgodnie z art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 ze zm.). Zakres terytorialny opracowania obejmuje obszar administracyjny gminy Łanięta, zgodnie z uchwałą nr LXIV/345/23 Rady Gminy Łanięta z dnia 26 września 2023 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Planu ogólnego Gminy Łanięta.

Prognoza nie jest dokumentem rozstrzygającym o słuszności realizacji zamierzeń inwestycyjnych przewidzianych ustaleniami planu, a jedynie przedstawia prawdopodobne skutki, jakie niesie za sobą realizacja ustaleń planu ogólnego na środowisko.

1.3. METODY PRACY I MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE

W trakcie przygotowywania niniejszego opracowania analizie poddano dostępne materiały kartograficzne, opracowania dotyczące środowiska przyrodniczego oraz dokumenty planistyczne dotyczące obszaru objętego opracowaniem oraz jego otoczenia. Do określenia stanu środowiska i jego funkcjonowania posłużyły także analizy przeprowadzone na potrzeby prognozy oddziaływania na środowisko gminy Łanięta oraz specjalistyczne opracowania z zakresu monitoringu poszczególnych komponentów środowiska. Stały się one punktem wyjścia do oceny zakresu i charakteru przewidywanych zmian mogących pojawić się wskutek realizacji ustaleń planu.

Niniejsza prognoza została opracowana zgodnie z zasadami, metodą sporządzania i zakresem określonym w ustawie z dnia 3 października 2007 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oraz w piśmie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi nr WOOŚ.411.41.2025.Aja.2 z dnia 30.01.2025 r.

Przy opracowaniu prognozy wykorzystano następujące materiały:

1) Uchwała Nr LXIV/345/23 z dnia 26 września 2023 r. przystąpiła do sporządzenia Planu ogólnego gminy Łanięta;
2) „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Łanięta”, przyjęte uchwałą nr 85/XVIII/2000 Rady Gminy w Łaniętach z dnia 27 czerwca 2000 r.;
3) Uchwała nr IX/49/03 Rady Gminy w Łaniętach z dnia 20 sierpnia 2003 roku w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Łanięta;
4) Uchwała nr XXXVII/176/10 Rady Gminy Łanięta z dnia 22 września 2010 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Łanięta dla terenów w granicach wyznaczonych w obrębach Suchodębie Majątek i Juków - Franciszków;

5) Uchwala nr 59/XI/99 Rady Gminy Łanięta z dnia 18 sierpnia 1999 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Łanięta dla trasy rurociągu paliwowego Płock - Ostrów Wielkopolski na terenie gminy Łanięta;
6) Kondracki J., Geografia regionalna Polski, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa, 2009 r.;
7) Richling A., Solon J., Macias A., Balon J., Borzyszkowski J., Kistowski M., Regionalna geografia fizyczna Polski, Bogucki Wydawnictwo Naukowe, Poznań, 2021 r.;
8) Dylikowa A., Geografia Polski: krainy geograficzne, Państwowe Zakłady Wydawnictw Szkolnych, Warszawa, 1973 r.;
9) Woś A., Klimat Polski, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa, 1999 r.;
10) Matuszkiewicz J., Potencjalna roślinność naturalna Polski, Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania, Polska Akademia Nauk, Warszawa, 2008 r.;
11) Matuszkiewicz J., Regionalizacja geobotaniczna Polski, Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania, Polska Akademia Nauk, Warszawa, 2008 r.;
12) Liszewski S., Geografia urbanistyczna, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź, 2008 r.;
13) Parysek J.J., Wprowadzenie do gospodarki przestrzennej, Wydawnictwo Naukowe UAM, Poznań, 2006 r.;
14) Kleczkowski A., Główne Zbiorniki Wód Podziemnych (GZWP) w Polsce – właściwości hydrogeologiczne, jakość wód, badania modelowe, Kraków, 1998 r.;
15) Informator PSH, Główne Zbiorniki Wód Podziemnych w Polsce, Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa 2017 r.;
16) Geoportal Krajowy – https://mapy.geoportal.gov.pl;
17) Geoportal Powiatu Kutnowskiego – https://powiatkutno.geoportal2.pl/;
18) Geoportal Midas: http://geoportal.pgi.gov.pl/midas-web;
19) Geoportal Państwowego Instytutu Geologicznego – CBDG – https://geologia.pgi.gov.pl/;
20) Baza Danych o Głównych Zbiornikach Wód Podziemnych (GZWP) w Polsce, Geoportal Państwowej Służby Hydrogeologicznej - http://epsh.pgi.gov.pl/epsh/;
21) Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisła – rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r.;
22) Hydroportal – https://wody.isok.gov.pl/imap_kzgw/;
23) Geoserwis GDOŚ – http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/;
24) Portal Narodowego Instytutu Dziedzictwa – zabytek.gov.pl;
25) Specjalistyczna Mapa Obiektów Kolejowych – https://smok.pkp.pl/smok/;
26) Bank Danych o Lasach – lasy.gov.pl;
27) Bank Danych Lokalnych, GUS – bdl.gov.pl;
28) Koncepcja Polityki Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030;
29) Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030;
30) Polska 2025 - długookresowa strategia trwałego i zrównoważonego rozwoju, Warszawa, 2000 r.;
31) Długookresowa strategia rozwoju kraju. Polska 2030 Trzecia fala nowoczesności, Warszawa, 2013 r.;
32) Strategia rozwoju Polski Centralnej do roku 2020 z perspektywą 2030;
33) Plan zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego oraz plan zagospodarowania przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego Łodzi – przyjęty uchwałą Nr LV/679/18 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 28 sierpnia 2018 r.;
34) Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030;

35) Program ochrony środowiska województwa łódzkiego na lata 2025-2028 z perspektywą do 2032;
36) Plan gospodarki odpadami dla województwa łódzkiego na lata 2019-2025 z uwzględnieniem lat 2026-2031;
37) Plan gospodarki odpadami dla województwa łódzkiego na lata 2025-2030 z uwzględnieniem lat 2031-2036;
38) Program ochrony środowiska przed hałasem dla obszaru województwa łódzkiego;
39) Roczna ocena jakości powietrza w województwie łódzkim. Raport wojewódzki za rok 2024, GIOŚ, Warszawa 2025 r.;
40) Raport o stanie gminy Łanięta za 2024 r., maj 2024 r.;
41) Ocena jakości wody dot. Wodociągu na terenie gminy Łanięta z dnia 21 listopada 2025 r.;
42) Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Łanięta za rok 2024, kwiecień 2025 r.;
43) Mapa hydrogeologiczna Polski w skali 1: 50 000, mapa zbiorcza, arkusz 517 – Kutno, PIG 2018 r.;
44) Mapa hydrogeologiczna Polski w skali 1: 50 000, arkusz 481 – Gostynin, PIG 2002 r.;
45) Mapa hydrogeologiczna Polski w skali 1: 50 000, arkusz 480 – Lubień Kujawski, PIG 2002 r.;
46) Mapa hydrogeologiczna Polski w skali 1: 50 000, arkusz 516 – Krośniewice, PIG 2002 r.;
47) Objaśnienia do mapy hydrogeologicznej Polski w skali 1:50 000, arkusz Kutno (517), PIG 2002 r.;
48) Objaśnienia do mapy hydrogeologicznej Polski w skali 1:50 000, arkusz Gostynin (481), PIG 2002 r.;
49) Objaśnienia do mapy hydrogeologicznej Polski w skali 1:50 000, arkusz Lubień Kujawski (480), PIG 2002 r.;
50) Objaśnienia do mapy hydrogeologicznej Polski w skali 1:50 000, arkusz Krośniewice (516), PIG 2002 r.;
51) Szczegółowa mapa geologiczna Polski w skali 1: 50 000, arkusz 517 – Kutno, PIG 1996 r.;
52) Szczegółowa mapa geologiczna Polski w skali 1: 50 000, arkusz 481 – Gostynin, PIG 2012 r.;
53) Szczegółowa mapa geologiczna Polski w skali 1: 50 000, arkusz 480 – Lubień Kujawski, PIG 1991 r.;
54) Szczegółowa mapa geologiczna Polski w skali 1: 50 000, arkusz 516 – Krośniewice, PIG 2021 r.;
55) Objaśnienia do szczegółowej mapy geologicznej Polski w skali 1:50 000, arkusz Gostynin (481), PIG 2011 r.;
56) Objaśnienia do szczegółowej mapy geologicznej Polski w skali 1:50 000, arkusz Kutno (517), PIG 1996 r.;
57) Objaśnienia do szczegółowej mapy geologicznej Polski w skali 1:50 000, arkusz Lubień Kujawski (480), PIG 1993 r.;
58) Objaśnienia do szczegółowej mapy geologicznej Polski w skali 1:50 000, arkusz Krośniewice (516), PIG 2021 r.;
59) Mapa geośrodowiskowa Polski (II) – Plansza A, arkusz 481 - Gostynin, PIG 2015 r.;
60) Mapa geośrodowiskowa Polski (II) – Plansza B, arkusz 481 - Gostynin, PIG 2015 r.;
61) Mapa geośrodowiskowa Polski (II) – Plansza A, arkusz 517 - Kutno, PIG 2015 r.;
62) Mapa geośrodowiskowa Polski (II) – Plansza B, arkusz 517 - Kutno, PIG 2015 r.;
63) Mapa geośrodowiskowa Polski (II) – Plansza A, arkusz 480 – Lubień Kujawski, PIG 2015 r.;

64) Mapa geośrodowiskowa Polski (II) – Plansza B, arkusz 480 – Lubień Kujawski, PIG 2015 r.;
65) Mapa geośrodowiskowa Polski (II) – Plansza A, arkusz 516 – Krośniewice, PIG 2015 r.;
66) Mapa geośrodowiskowa Polski (II) – Plansza B, arkusz 516 – Krośniewice, PIG 2015 r.;
67) Kondracki J., Geografia regionalna Polski, Wyd. Naukowe PWN, Warszawa, 1998 r.;
68) Woś A., Klimat Polski, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa, 1999 r.;
69) Matuszkiewicz J., Potencjalna roślinność naturalna Polski, IGiPZ PAN Warszawa, 2008 r.;
70) Koncepcja przestrzennego zagospodarowania kraju 2030 r.;
71) Polska 2025 - długookresowa strategia trwałego i zrównoważonego rozwoju, Warszawa, 2000 r.;
72) mapa topograficzna obszaru;
73) mapa zasadnicza;
74) mapy ewidencyjne gruntów i budynków;
75) ortofotomapa.

1.4. POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI

Plan ogólny powinien być powiązany z opracowaniami wyższego szczebla określającymi politykę przestrzenną w skali ponadlokalnej. Uwzględnienie ich postanowień w dokumentach przygotowywanych dla powiatów i gmin ma zapewnić spójność całego systemu planowania przestrzennego i bezkolizyjną realizację założonych w jego ramach celów. W Polsce dotychczas najważniejszym tego typu dokumentem była Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030. Jej ustalenia obejmowały podstawowe i dość ogólne cele systemu planowania przestrzennego oraz wskazanie najpilniejszych problemów zagospodarowania polskiej przestrzeni. Obecnie jej rolę przejęła Koncepcja Rozwoju Kraju 2050, przyjęta przez Radę Ministrów w lipcu 2025 r. Dokument ten wyznacza długofalowe kierunki rozwoju przestrzennego kraju, kładąc szczególny nacisk na zintegrowane oraz zrównoważone planowanie przestrzenne, ochronę środowiska i krajobrazu.

Większa szczegółowość charakteryzuje dokumenty jakimi są plany zagospodarowania przestrzennego województw. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego oraz Plan Zagospodarowania Przestrzennego Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Łodzi – Łódzkie 2030+ został uchwalony przez Sejmik Województwa Łódzkiego w dniu 28 sierpnia 2018 r. uchwałą Nr LV/679/18. Gmina Łanięta została w ww. dokumencie wskazana jako część Kutnowsko – Skierniewickiego Rolniczego Obszaru Funkcjonalnego. Główną rolę w gospodarce tej jednostki stanowi dobrze prosperujące rolnictwo, co związane jest z wysoką jakością przestrzeni produkcji rolniczej oraz rozwiniętą kulturą rolną i rolnictwem towarowym. Obszar predystynowany jest do pełnienia funkcji żywicielskiej i zapewnienia bezpieczeństwa żywnościowego województwa.

W szczególności analizowano zgodność projektu planu ogólnego z następującymi dokumentami:

Na poziomie krajowym:

- Koncepcja Rozwoju Kraju 2050;
- Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030;
- Polityka energetyczna Polski do 2040 (PEP2040).

Na poziomie wojewódzkim:

- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego oraz Plan Zagospodarowania Przestrzennego Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Łodzi;
- Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030;
- Program ochrony środowiska województwa łódzkiego na lata 2025 – 2028 z perspektywą do 2032;
- Plan gospodarki odpadami dla województwa łódzkiego na lata 2019 – 2025 z uwzględnieniem lat 2026 – 2031;
- Plan gospodarki odpadami dla województwa łódzkiego na lata 2025 – 2030 z uwzględnieniem lat 2031 – 2036.

Na poziomie lokalnym:

- Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego;
- Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe sporządzone na potrzeby planu ogólnego gminy Łanięta;
- inne niewymienione.

2. CHARAKTERYSTYKA ORAZ OCENA STANU ŚRODOWISKA

2.1. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

2.1.1. POWIĄZANIA ZEWNĘTRZNE

Obszar opracowania obejmuje swoim zasięgiem granice administracyjne gminy wiejskiej Łanięta. Gmina Łanięta leży w północno-zachodniej części powiatu kutnowskiego, należącego do województwa łódzkiego. Od zachodu graniczy z gminą Nowe Ostrowy, od południa z gminą wiejską Kutno, od wschodu z gminą Strzelce, a od północy z gminami: Lubień Kujawski w powiecie włocławskim (woj. kujawsko-pomorskie) i Gostynin w powiecie gostyńskim (woj. mazowieckie).

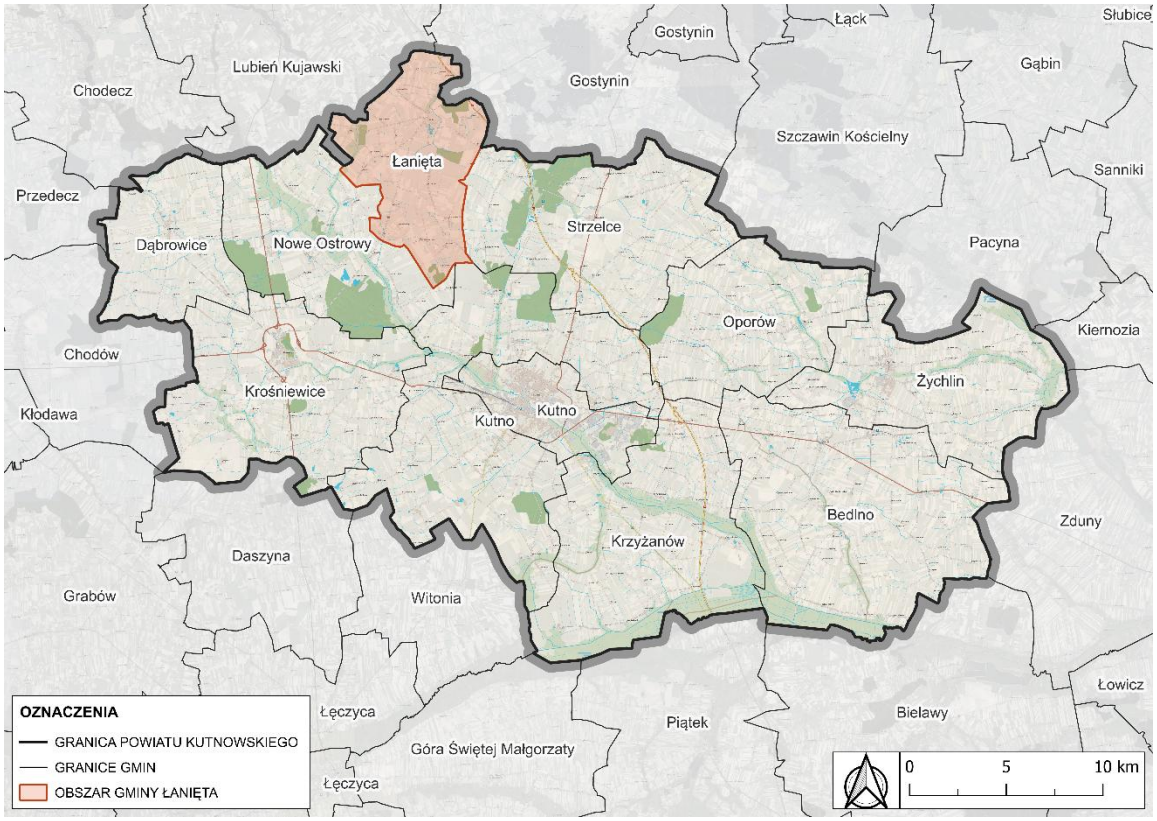

Rysunek 1. Położenie gminy Łanięta na tle powiatu kutnowskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie: https://www.geoportal.gov.pl.

Powierzchnia gminy Łanięta wnosi 54,89 km^2, co stanowi 0,3% powierzchni województwa łódzkiego oraz 6,19% powierzchni powiatu kutnowskiego. Według danych GUS (2024 r.) gminę Łanięta zamieszkiwało 2 154 mieszkańców (przy gęstości zaludnienia na poziomie 39,2 os./km^2). Gmina składa się z 13 sołectw oraz 25 miejscowości. Gmina zgodnie z danymi z ewidencji gruntów i budynków prowadzoną przez starostę kutnowskiego posiada 17 jednostek powierzchniowych podziału, jakim są obręby ewidencyjne (geodezyjne), które składają się na następujące obręby:

- Anielin-Pomarzany,
- Budy Nowe,
- Budy Stare-Witoldów,
- Chrosno,
- Chruścinek,
- Juków-Franciszków,

- Kąty,
- Klonowiec Wielki,
- Łanięta,
- Marianów,
- Rajmundów,
- Suchodębie Majątek,
- Suchodębie Wieś,
- Świeciny,
- Wilkowia-Ryszardów,
- Wola Chruścińska,
- Zgoda.

Gmina Łanięta leży w centralnej Polsce, co zapewnia jej dogodne połączenia komunikacyjne:

- przez północno-wschodnią część Gminy przebiega autostrada A1 łączący Trójmiasto z Łodzią i Toruniem;
- Gmina jest dobrze skomunikowana dzięki drogom powiatowym i drogą wojewódzką, które łączą ją z sąsiednimi miejscowościami oraz ważnymi trasami przez gminę Łanięta przebiega droga wojewódzka nr 581 relacji Gostynin-Krośniewice;
- sieć dróg lokalnych i transportu publicznego wspiera przemieszczanie się mieszkańców w ramach gminy oraz do pobliskich ośrodków miejskich.

2.1.2. STRUKTURA FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNA I AKTUALNE ZAGOSPODAROWANIE TERENU

Struktura funkcjonalno-przestrzenna i aktualne zagospodarowanie terenu gminy Łanięta kształtuje się w oparciu o jej charakter wiejski, dominację terenów rolnych oraz rozproszoną sieć osadniczą. Obszar opracowania obejmuje granice administracyjne gminy wiejskiej Łanięta położonej w północno-zachodniej części powiatu kutnowskiego, w województwie łódzkim. Gmina graniczy od zachodu z gminą Nowe Ostrowy, od południa z gminą wiejską Kutno, od wschodu z gminą Strzelce, natomiast od północy z jednostkami samorządowymi województw sąsiednich – gminą Lubień Kujawski w powiecie włocławskim oraz gminą Gostynin w powiecie gostynińskim. Łanięta zajmują powierzchnię 54,89 km², co przekłada się na 0,3% terenu województwa łódzkiego i 6,19% powierzchni powiatu kutnowskiego. Według danych GUS z 2024 roku obszar ten zamieszkiwało 2 154 mieszkańców, przy średniej gęstości zaludnienia wynoszącej 39,2 osób na km², co potwierdza typowo rolniczy, słabo zurbanizowany charakter gminy.

Położenie gminy w centralnej Polsce zapewnia jej dobre powiązania komunikacyjne, sprzyjające codziennym dojazdom mieszkańców do pobliskich ośrodków miejskich, zwłaszcza Kutna. Przez północno-wschodnią część gminy przebiega autostrada A1 stanowiąca jedno z najważniejszych połączeń drogowych kraju, łączące Trójmiasto z Łodzią i Toruniem. Przez gminę wiedzie także droga wojewódzka nr 581 relacji Gostynin – Krośniewice, wspierająca powiązania międzyregionalne oraz obsługę ruchu lokalnego. Układ drogowy uzupełnia sieć dróg powiatowych i lokalnych umożliwiających sprawną obsługę komunikacyjną obszarów zabudowanych, terenów rolniczych i usługowych. Transport publiczny, choć o ograniczonym zasięgu, odgrywa rolę w codziennej mobilności mieszkańców, szczególnie w kierunku Kutna jako najważniejszego ośrodka usługowego i administracyjnego w otoczeniu.

Z punktu widzenia zagospodarowania przestrzennego gmina znajduje się w fazie rozwoju ukierunkowanego na poprawę funkcji mieszkaniowych i usługowych przy jednoczesnym zachowaniu dominującej roli rolnictwa. Układ funkcjonalny gminy wykazuje silne powiązanie przestrzeni gospodarczej z wysokim udziałem terenów produkcji rolnej, na których obserwuje się koncentrację gospodarstw wyspecjalizowanych. Tereny produkcyjno-składowe występują punktowo, bez znaczącego oddziaływania na strukturę przestrzenną, natomiast potencjalne obszary rozwojowe lokalizowane są w pobliżu istniejących osi komunikacyjnych.

2.1.3. RZEŹBA TERENU I BUDOWA GEOLOGICZNA

Zgodnie z regionalizacją fizycznogeograficzną Polski według J. Kondrackiego obszar gminy Łanięta położony jest w dwóch mezoregionach. Zdecydowana większość powierzchni gminy zlokalizowana jest w obrębie Wysoczyzny Kłodawskiej (318.15), stanowiącej część makroregionu Niziny Południowowielkopolskiej. Północna oraz północno-wschodnia część gminy należy natomiast do mezoregionu Pojezierza Kujawskiego (315.57), wchodzącego w skład makroregionu Pojezierza Wielkopolskiego. Wysoczyzna Kłodawska położona jest w centralnej części kraju i graniczy m.in. od północy z Pojezierzem Kujawskim, od południowego zachodu z Kotliną Kolską, od wschodu z Równiną Kutnowską, a od południowego wschodu z Równiną Łowicko-Błońską.

Pod względem morfologicznym obszar gminy stanowi równinę denudacyjną o genezie glacjalnej, zbudowaną głównie z utworów zlodowacenia środkowopolskiego, których rzeźba została ostatecznie uformowana w okresie zlodowacenia bałtyckiego. W czasie maksymalnego zasięgu glacjału północnopolskiego teren ten znalazł się w strefie peryglacjalnej, gdzie intensywne procesy erozyjno-denudacyjne doprowadziły do znacznego złagodzenia i wyrównania rzeźby terenu oraz zatarcia młodych form polodowcowych.

Rzeźba obszaru ma charakter równinny i lekko falisty. Występują tu płaskie powierzchnie wysoczyznowe urozmaicone nielicznymi wyniesieniami oraz słabo wykształconymi dolinami cieków. Różnica wysokości pomiędzy najniżej a najwyżej położonym punktem na terenie gminy wynosi ok. 21 m. Najniższy punkt zlokalizowany jest na poziomie 115,0 m n.p.m. w dolinie cieku przepływającego przez miejscowość Świeciny, będącego dopływem Ochni, w miejscu przecięcia doliny z granicą administracyjną gminy. Najwyższy punkt (136,5 m n.p.m.) położony jest na wyniesieniu morenowym na zachód od miejscowości Witoldów.

Ukształtowanie powierzchni terenu charakteryzuje się wyraźnym garbem morenowym przebiegającym przez środkową część gminy na kierunku północ–południe. Jego kulminacje występują w rejonie Witoldowa (136,5 m n.p.m.) oraz w pobliżu miejscowości Chrosno (ok. 130,0 m n.p.m.). Od tych punktów teren opada łagodnie zarówno w kierunku północnym, jak i południowym. Dodatkowo od głównego wału morenowego teren obniża się w kierunku zachodnim – ku dolinie Lubienki (118–122 m n.p.m.) oraz ku dolinie cieku w Świecinach (115–125 m n.p.m.) – po czym ponownie nieznacznie wznosi się na zachodnich obrzeżach Gminy.

W kierunku wschodnim morfologia terenu różnicuje się zgodnie z przebiegiem form hydrograficznych: północno-wschodnie obniżenie kierunkuje się ku dolinie Skrwy, natomiast część południowo-wschodnia ku dolinie Głogowianki. Na wschodnich rubieżach gminy wysokości wahają się od ok. 120 m n.p.m. w strefie obniżeń do ok. 130 m n.p.m. na wierzchowinach wysoczyzny.

Najważniejszymi elementami urozmaicającymi rzeźbę terenu są doliny cieków powierzchniowych. Ze względu na źródłowy charakter odcinków rzecznych przebiegających przez gminę, większość dolin jest słabo wykształcona, o niewielkiej głębokości i łagodnych, szerokich deniwelacjach. Wyjątek stanowią bardziej wyraziste doliny Skrwy (w rejonie Łaniąt) oraz Lubienki, posiadające płaskie dna i wyraźnie zarysowane formy erozyjne, stanowiące istotne elementy krajobrazu i naturalne korytarze ekologiczne.

2.1.4. WARUNKI WODNE

2.1.4.1. WODY POWIERZCHNIOWE

Przez obszar gminy Łanięta, w jej północno-wschodniej części, przebiega dział wodny II rzędu oddzielający zlewnie rzeki Wisły od zlewni rzeki Bzury. Ponadto, grzbiet wzniesień biegnący przez środkową część gminy w układzie północ-południe wyznacza dział wodny pomiędzy zlewnią rzeki Ochni oraz zlewnią rzeki Głogowianki – dopływów Bzury. Układ ten determinuje źródłowy charakter większości cieków występujących na terenie Gminy.

Jedynym ciekiem, posiadającym bieg nie źródłowy w granicach administracyjnych Gminy, jest rzeka Lubienka – dopływ Ochni. Przecina ona zachodni fragment gminy na odcinku około 3 km.

W południowej części miejscowości Łanięta bierze początek rzeka Skrwa Lewa, dopływ Wisły. Jej źródłowy odcinek o długości kilku kilometrów przepływa przez północną część gminy, po czym w rejonie Pomarzan skręca na zachód i opuszcza jej granice. Spod Jukowa wypływa niewielki ciek źródłowy Skrwy, natomiast na zachód od Klonowca Wielkiego rozpoczyna swój bieg krótki ciek będący dopływem Głogowianki. Na północ od Chruścinka swój początek ma drobny ciek dopływający do Ochni na terenie gminy Nowe Ostrowy. Kolejny ciek źródłowy Ochni wypływa w rejonie Wilkowii i opuszcza gminę w okolicy Świecin. Źródłowy charakter wskazanych cieków wpływa na ich niewielką wodność oraz słabo wykształcone, płaskie i szerokie doliny.

Na terenie gminy Łanięta nie występują znaczące naturalne lub sztuczne zbiorniki wodne. Dominują niewielkie stawy oraz obniżenia powyrobiskowe wypełnione wodą. Jedynym obiektem o wyższej wartości przyrodniczo-krajobrazowej jest staw w zabytkowym parku podworskim w Łaniętach. Pozostałe zbiorniki posiadają powierzchnię mniejszą niż 1 ha i mają charakter lokalny.

Ze względu na niewielkie przepływy, a także położenie większości cieków na obszarach intensywnie użytkowanych rolniczo oraz w sąsiedztwie rozproszonych jednostek osadniczych, potencjalna podatność wód na zanieczyszczenia jest wysoka. Brak systemowych badań jakości wód uniemożliwia określenie ich klasy czystości, jednak można przyjąć, że presja wynikająca z rolniczych spływów powierzchniowych oraz nielegalnego odprowadzania ścieków komunalnych przyczynia się do pogorszenia stanu ekologicznego cieków.

Dolinne układy małych rzek i strug, mimo ich słabego wykształcenia geomorfologicznego, stanowią istotne elementy krajobrazu oraz pełnią funkcję lokalnych korytarzy ekologicznych. Przyczyniają się tym samym do utrzymania ciągłości przestrzennej obszarów aktywnych biologicznie oraz przepływu materii i energii w układzie przyrodniczym Gminy.

2.1.4.2. WODY PODZIEMNE

Poziomy wodonośne na obszarze gminy Łanięta związane są głównie z utworami piaszczystymi oraz piaszczysto-żwirowymi, występującymi na zróżnicowanych głębokościach. Najpłytsze zwierciadło wód gruntowych, osiągające głębokość do około 1 m p.p.t., obserwuje się w obrębie dolin cieków oraz w obniżeniach terenowych wypełnionych iłami, namułami i torfami. W takich formach terenowych rozwijają się mokradła stałe i okresowe, a stopień uwilgotnienia uzależniony jest od głębokości występowania wód gruntowych oraz litologii utworów powierzchniowych. Hydroizobata 2 m obejmuje wyższe położenia dolin rzecznych, natomiast na wysoczyźnie zwierciadło wód podziemnych zalega na większych głębokościach, lokalnie przekraczających 10 m p.p.t. Na obszarach wysoczyznowych występują ponadto wody wierzchówkowe o charakterze zawieszonym, które ze względu na brak ciągłości hydraulicznej nie stanowią odrębnego, trwałego poziomu wodonośnego.

Wody wgłębne kształtują się na kilku poziomach wodonośnych, odpowiadających budowie geologicznej regionu. Na terenie gminy rozpoznano zasoby trzech Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP), różniących się zarówno genezą, jak i właściwościami hydrogeologicznymi. Są to:

– **GZWP 226 Krośniewice–Kutno** – zbiornik jurajski o charakterze szczelinowo-krasowym, obejmujący południową część gminy. Zasoby ujmowane są z utworów górnej jury, zwykle z głębokości średnio ok. 200 m p.p.t. Szacunkowy zasób dyspozycyjny wynosi ok. 350 tys. m³/d. Wody te cechują się wysoką izolacją od powierzchni i niską podatnością na zanieczyszczenie antropogeniczne, co stanowi podstawę nadania zbiornikowi szczególnego znaczenia ochronnego.

– **GZWP 215 Subniecka Warszawska (strefa nieudokumentowana)** – obejmujący znaczną część gminy, rozwinięty w utworach trzeciorzędowych o charakterze porowym. Zbiornik ten pełni istotną funkcję zasobową, choć jego parametry hydrogeologiczne nie zostały dotychczas w pełni udokumentowane.

– **Lokalny Zbiornik Wód Podziemnych nr 225 Łanięta** – obejmujący obszar gminy i rozwinięty w utworach czwartorzędowych o charakterze porowym. Poziomy czwartorzędowe są powszechnie ujmowane na potrzeby zaopatrzenia w wodę mieszkańców, stanowiąc podstawowe źródło eksploatacyjne w układzie lokalnym.

Ujęcia wód na terenie gminy korzystają przede wszystkim z poziomów czwartorzędowych, a w południowej części – z poziomów jurajskich GZWP 226.

W podziale hydrograficznym Polski na jednolite części wód podziemnych (JCWPd) obszar gminy Łanięta znajduje się w zasięgu dwóch jednostek, które wyznaczają naturalny podział hydrologiczny między częścią północno-wschodnią a pozostałą częścią gminy. Północno-wschodni sektor gminy obejmuje **JCWPd nr 47 (PLGW200047)**, natomiast obszar centralny i południowy zlokalizowany jest w granicach **JCWPd nr 63 (PLGW200063)**. Taki układ przestrzenny ma istotne znaczenie dla planowania i prowadzenia gospodarki wodnej, w tym dla oceny dostępnych zasobów, zagrożeń jakościowych, kierunków przepływu, a także dla właściwego doboru metod monitoringu i instrumentów ochrony wód podziemnych.

2.1.5. GLEBY

Na obszarze gminy Łanięta dominują gleby wykształcone na podłożu glin, piasków gliniastych oraz utworów wodnolodowcowych. W przeważającej części są to gleby płowe,

brunatne oraz czarne ziemie i gleby szare, a w obszarach obniżeń – gleby hydromorficzne. Gleby płowe, powszechnie występujące na terenach wysoczyznowych, wykształciły się na podłożu piasków słabogliniastych i gliniastych, piasków na glinie oraz glin morenowych lekkich i utworów pylastych. Charakteryzują się one profilem zbliżonym do gleb bielicowych, a ich wartość rolnicza jest zróżnicowana i w dużej mierze zależna od poziomu kultury rolnej. Gleby te, przy właściwej uprawie i nawożeniu, zaliczane są zazwyczaj do kompleksu pszennego dobrego.

Gleby brunatne, również występujące w dużej części gminy, powstały na piaskach słabogliniastych i gliniastych, na piaskach zalegających na glinach oraz na glinach morenowych. Rozwinęły się pierwotnie w siedlisku lasów liściastych, głównie grądowych, które wraz z rozwojem gospodarki rolnej zostały przekształcone w grunty orne. Są to gleby o dobrej strukturze i znacznym potencjale produkcyjnym.

Czarne ziemie i gleby szare uformowały się w lokalnych obniżeniach terenu oraz na słabo odwodnionych powierzchniach płaskich. Wykształciły się w środowisku roślinności darniowej, na utworach gliniastych i pylastych bogatych w węglan wapnia, który sprzyja akumulacji próchnicy. Gleby te cechują się bardzo dobrą jakością rolniczą i zaliczane są najczęściej do kompleksu pszennego bardzo dobrego lub dobrego.

W dnach rynien lodowcowych oraz w obniżeniach o podwyższonym poziomie wód gruntowych występują gleby hydromorficzne. Są one wykorzystywane głównie jako użytki zielone, a ich właściwości i przydatność rolnicza uwarunkowane są stopniem podmokłości oraz skutecznością istniejących systemów melioracyjnych.

Struktura gleb w gminie Łanięta jest korzystnie przystosowana do prowadzenia produkcji rolniczej. Przeważają gleby dobrej oraz średniej jakości, co umożliwia efektywną uprawę zbóż, roślin oleistych oraz roślin pastewnych. Ograniczenia produkcyjne dotyczą głównie terenów podmokłych oraz lokalnie występujących gleb o niższej wartości bonitacyjnej, które wymagają odpowiednich zabiegów agrotechnicznych, w szczególności melioracji oraz właściwego nawożenia.

W strukturze użytkowania gruntów gminy jednoznacznie dominuje rolnictwo. Grunty orne stanowią około 82% całkowitej powierzchni gminy, co odzwierciedla jej rolniczy charakter. Klasyfikacja gleb według klas bonitacyjnych wykazuje znaczne zróżnicowanie jakości gruntów rolnych, przy czym dominującą kategorią są gleby klasy III, zajmujące blisko 60% powierzchni gruntów ornych. Wśród nich 36% stanowią gleby klasy IIIa, cechujące się wysoką jakością i znacznym potencjałem produkcyjnym, co potwierdza korzystne uwarunkowania glebowe dla intensywnej gospodarki rolnej na terenie Gminy.

Poniżej przedstawiono szczegółowe zestawienie struktury użytkowania gruntów w gminie Łanięta.

Tabela 1. Struktura użytkowania gruntów w gminie Łanięta

Rodzaj użytkowania		Powierzchnia [ha]	Udział w powierzchni obszaru [%]
Grunty rolne	Grunty orne (R):	4512,34	82,35
	Łąki trwałe (Ł)	43,63	0,8
	Pastwiska (Ps)	102,31	1,87
	Sady (S)	5,7	0,1
	Grunty rolne zabudowane (Br)	126,58	2,31
	Grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych (Lzr)	32,34	0,59
	Grunty pod stawami (Wsr)	0,63	0,01
	Grunty pod rowami (W)	23,96	0,44
	Nieużytki (N)	14,61	0,27
Grunty leśne	Lasy (Ls)	401,82	7,32
	Grunty zadrzewione i zakrzewione (Lz)	4,03	0,07
Grunty zabudowane i zurbanizowane	Tereny mieszkaniowe (B)	16,12	0,29
	Tereny przemysłowe (Ba)	0,07	0
	Inne tereny zabudowane (Bi)	7,76	0,14
	Zurbanizowane tereny niezabudowane lub w trakcie zabudowy (Bp)	0,22	0
	Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe (Bz)	14,47	0,26
	Użytki kopalne (K)	–	–
	Drogi (dr)	170,45	3,11
	Tereny kolejowe (Tk)	–	–
	Inne tereny komunikacyjne (Ti)	–	–
	Grunty przeznaczone pod budowę dróg publicznych lub linii kolejowych (Tp)	–	–
Grunty pod wodami	Grunty pod morskimi wodami (Wp)	–	–
	Grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi (Wp)	4,7	0,09
	Grunty pod wodami powierzchniowymi stojącymi (Ws)	6,83	0,12
Tereny różne (Tr)		–	–
Grunty niesklasyfikowane		–	–
RAZEM:		**5488,56**	**100**

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Starostwo Powiatowe w Kutnie – Licencja nr GK.II.6642.170.2025_1002_ P z dnia 31.01.2025 r.

Tabela 2. Struktura użytkowania gruntów wg klas bonitacyjnych w gminie Łanięta

Klasa bonitacyjna		Powierzchnia [ha]	Udział w powierzchni użytków [%]
Grunty orne (R)	II	205,55	4,17
	IIIa	1776,99	36,08
	IIIb	1110,26	22,54
	IVa	879,98	17,87
	IVb	253,36	5,14
	V	439,37	8,92
	VI	24,62	0,5
	Razem:	**4690,13**	**95,23**
Łąki trwałe (Ł)	II	–	–
	III	16,46	0,33
	IV	25,46	0,52
	V	1,83	0,04
	VI	0,99	0,02
	Razem:	**44,74**	**0,91**
Pastwiska (Ps)	II	–	–
	III	17,82	0,36
	IV	63,39	1,29
	V	29,25	0,59
	VI	2,07	0,04
	Razem:	**112,54**	**2,29**
Lasy (Ls)	II	–	–
	III	11,04	0,22
	IV	25,36	0,51
	V	37,51	0,76
	VI	–	–
	Razem:	**73,91**	**1,5**
Grunty zadrzewione i zakrzewione (Lz)	II	–	–
	III	3,82	0,08
	IV	–	–
	V	–	–
	VI	–	–
	Razem:	**3,82**	**0,08**
Razem grunty z podanymi klasami bonitacyjnymi w obszarze opracowania		**4925,14**	**100**

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Starostwo Powiatowe w Kutnie – Licencja nr GK.II.6642.170.2025_1002_ P z dnia 31.01.2025 r.

2.1.6. WARUNKI KLIMATYCZNE

Klimat obszaru, na którym położona jest gmina, wpisuje się w ramy klimatu umiarkowanego, przejściowego, typowego dla nizinnej części środkowej Polski – z cechami zarówno wpływów oceanicznych, jak i kontynentalnych. Warunki te są podobne do innych obszarów regionu i nie wyróżniają gminy Łanięta pod względem klimatotwórczym. Typowy dla Polski rozkład opadów oraz sezonowość powodują, że roczne sumy opadów dla tego typu obszarów oscylują w przedziale bliskim średniej krajowej (rzędu ok. 600 mm), co świadczy o umiarkowanym nawodnieniu rocznym, przy jednoczesnej wyraźnej zmienności sezonowej: maksimum opadów przypada zwykle w miesiącach letnich, zaś minimum w okresie wiosenno-jesiennym.

Roczna amplituda temperatur powietrza w gminie Łanięta wynosi około 21–22°C. Średnia temperatura najchłodniejszego miesiąca (stycznia) oscyluje wokół –2,5°C, natomiast najcieplejszego miesiąca (lipca) około 18,0–18,5°C. Lata cechują się znaczną liczbą dni gorących (powyżej 25°C) oraz stopniowo wzrastającą liczbą dni upalnych (powyżej 30°C), co jest zgodne z trendami obserwowanymi w całej Polsce centralnej. W skali roku liczba dni z temperaturą ujemną wynosi około 110–125, a przymrozki mogą występować od drugiej dekady października do pierwszej połowy maja. Okres wegetacyjny trwa przeciętnie 210–220 dni i jest jednym z najistotniejszych elementów klimatu z punktu widzenia gospodarki rolnej, która stanowi dominującą funkcję Gminy.

Warunki mikroklimatyczne gminy Łanięta determinowane są przez stosunki wodne, lokalne obniżenia terenu oraz mozaikę użytkowania przestrzennego. Doliny cieków i obniżenia z płytkim zwierciadłem wody gruntowej cechują się niższymi temperaturami oraz podwyższoną wilgotnością powietrza, co sprzyja częstszemu występowaniu mgieł, przymrozków oraz zastoisk chłodnego powietrza. Odmienny mikroklimat posiadają wyniesienia wysoczyzn, które są lepiej przewietrzane i szybciej nagrzewają się w okresie letnim, co stanowi korzystne warunki dla produkcji rolniczej. Brak dużych kompleksów leśnych ogranicza naturalną zdolność obszaru do retencjonowania wilgoci i regulacji temperatury, a struktura użytkowania gruntów, z dominacją upraw intensywnych, wpływa na zwiększoną podatność na przesuszanie gleb.

Nie odnotowano na terenie gminy obiektów przemysłowych o znacznym oddziaływaniu na środowisko ani źródeł emisji przemysłowych. Szczególną uwagę należy jednak poświęcić rozproszonej zabudowie jednorodzinnej, ogrzewanej paliwami stałymi, co w sezonie zimowym może skutkować lokalnym pogorszeniem jakości powietrza. Z uwagi na niską gęstość zaludnienia i rozproszoną lokalizację budynków mieszkalnych, nie występują intensywne punkty emisji, jednak suma oddziaływań poszczególnych gospodarstw może mieć znaczenie dla stanu powietrza — co wymaga uwzględnienia w analizie jakości powietrza i planowaniu przestrzennym.

W świetle dostępnych danych klimatycznych i morfologii terenu należy przyjąć, że klimat gminy cechuje standardowy dla tej części Polski bilans wodno-klimatyczny z wyraźną sezonowością, umiarkowaną sumą opadów oraz naturalnymi warunkami sprzyjającymi działalności rolniczej. W dokumentach planistycznych rekomenduje się jednak uwzględnienie zróżnicowania mikroklimatycznego (wersanty, doliny, wysoczyzny), w szczególności przy lokalizacji zabudowy mieszkalnej, dróg i infrastruktury, by zminimalizować ryzyko negatywnych efektów takich jak zastoiska zimnego powietrza, nadmierna wilgotność gleby lub pogorszenie komfortu termicznego. W perspektywie długoterminowej kluczowe dla gminy Łanięta jest zwiększanie odporności na zjawiska związane z niedoborem wody poprzez inwestycje

w mikro- i makroretencję, ochronę terenów podmokłych oraz rozwój zrównoważonych form użytkowania gruntów, które mogą łagodzić skutki obserwowanych zmian klimatycznych.

2.1.7. SZATA ROŚLINNA

Potencjalna roślinność naturalna

Zgodnie z podziałem Polski na regiony geobotaniczne (Matuszkiewicz, IGiPZ PAN, Warszawa, 2008 r.), uwzględniającego występowanie naturalnych typów jednostek syntaksonicznych roślinności oraz uwarunkowania klimatyczne, obszar gminy Łanięta leży w dziale Brandenbursko-Wielkopolskim (B), należy do Krainy Kujawskiej (B.3) i Okręgu Kutnowskiego (B.3.2.) – Podokręg Łanięcki (B.3.2.b) oraz Podokręg Sierakówecki (B.3.2.c).

Jako potencjalną roślinność naturalną rozumie się hipotetyczny stan roślinności, opisany fitosocjologicznymi jednostkami zbiorowisk roślinnych, jaki mógłby być osiągnięty na drodze naturalnej sukcesji pierwotnej lub wtórnej, gdyby wyeliminowane zostały działania człowieka, a właściwa dla danego regionu roślinność mogła w pełni wykorzystać możliwości stwarzane przez zróżnicowane siedliska. Według klasyfikacji zróżnicowania potencjalnej roślinności naturalnej J.M. Matuszkiewicza na obszar gminy Łanięta występują następujące tereny zbiorowisk:

- I rzędu – eutroficzne lasy liściaste, higrofilne lasy liściaste,
- II rzędu – grądy, łęgi, dąbrowy świetliste
- III rzędu – grądy środkowoeuropejskie, łęgi niżowe,

Zgodnie z wydzielonymi jednostkami kartograficznymi potencjalnej roślinności naturalnej na obszarze gminy Łanięta występuje 5 zbiorowisk potencjalnej roślinności:

- 3 kompleksy grądów środkowoeuropejskie, odmiany kujawskiej, serii ubogiej (Galio-Carpinetum), o łącznej powierzchni 27,84 km^2;
- 2 kompleksy grądów środkowoeuropejskie, odmiany kujawskiej, serii żyznej (Galio-Carpinetum), o łącznej powierzchni 20,73 km^2;
- 2 kompleksy niżowego łęgu jesionowo-olszowego (Fraxino-Alnetum (=Circaeo-Alnetum)), o łącznej powierzchni 1,26 km^2;
- 1 kompleks niżowego łęgu wiązowo-dębowego (Potentillo albae-Quercetum typicum), o powierzchni 1,51 km^2;
- 1 kompleks świetlistej dąbrowy, postaci niżowej (Potentillo albae-Quercetum typicum), o powierzchni 3,54 km^2.

W przypadku gminy Łanięta, roślinnością potencjalną jest grąd środkowoeuropejski, w odmianie kujawskiej i serii ubogiej oraz żyznej. Jest to jedno z najbardziej typowych zbiorowisk leśnych, które występuje w regionie o umiarkowanym klimacie, charakteryzującym się stosunkowo wysoką wilgotnością oraz żyznymi glebami. Gatunki charakterystyczne dla tego typu roślinności to przede wszystkim dąb szypułkowy (Quercus robur), który jest głównym gatunkiem dominującym w tym zbiorowisku. Dąb szypułkowy często występuje w towarzystwie innych gatunków drzew liściastych, takich jak lipa drobnolistna (Tilia cordata), buk zwyczajny (Fagus sylvatica) oraz klon zwyczajny (Acer platanoides), jesion wyniosły (Fraxinus excelsior), czy grab pospolity (Carpinus betulus). W tych zbiorowiskach roślinnych mogą również

pojawiać się inne gatunki, takie jak sosna zwyczajna (Pinus sylvestris), w wyniku zmian w strukturze siedliskowej oraz procesów sukcesyjnych.

Grąd środkowoeuropejski pełni również funkcję ekosystemu o dużym znaczeniu dla bioróżnorodności, tworząc specyficzne warunki mikroklimatyczne i podłoże sprzyjające rozwoju wielu gatunków fauny, w tym drobnych ssaków, ptaków, owadów i grzybów, co czyni go jednym z kluczowych typów roślinnych w kontekście ochrony przyrody. Pomimo naturalnych uwarunkowań tego typu roślinności, współczesne przekształcenia antropogeniczne, w tym działalność rolnicza i urbanizacja, mogą w znacznym stopniu wpływać na zmiany w składzie gatunkowym i strukturze lasów, prowadząc do utraty niektórych elementów florystycznych i faunistycznych typowych dla grądów środkowoeuropejskich. W granicach tego obszaru, występują starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami należącymi do zespołów Nympheion oraz Potamion, a także zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (Molinion), ziołorośla nadrzeczne. Istotnym elementem krajobrazu są również torfowiska przejściowe i trzęsawiska, przeważnie z roślinnością zespołu Scheuchzerio-Caricetea, a także nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk. Wśród zbiorowisk leśnych dominują grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny, łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe oraz lasy łęgowe dębowo-wiązowo-jesionowe.

Zbiorowiska roślinne występujące w dolinach rzek oraz cieków wodnych charakteryzują się odmiennymi właściwościami ekologicznymi, pełniąc funkcję istotnych korytarzy ekologicznych połączonych z systemem przyrodniczym regionu. Ze względu na swoją specyfikę środowiskową wyróżniają się one podwyższonym bogactwem gatunkowym oraz zróżnicowaną strukturą biocenotyczną.

Roślinność rzeczywista

Szata roślinna gminy Łanięta stanowi istotny element środowiska przyrodniczego, którego obecny charakter jest wynikiem oddziaływania zarówno czynników środowiskowych, jak i wielowiekowej presji antropogenicznej. Uwarunkowania siedliskowe – w szczególności litologia podłoża oraz reżim wodny – kształtują rozmieszczenie i skład gatunkowy zbiorowisk roślinnych. Jednakże intensywna eksploatacja zasobów naturalnych, rozbudowa rolnictwa oraz zmiany w użytkowaniu gruntów spowodowały istotne przekształcenia w strukturze roślinności i doprowadziły do znacznego spadku poziomu naturalności szaty roślinnej.

Charakter roślinności gminy jest w dużej mierze wynikiem wpływu człowieka, co przejawia się procesem synantropizacji flory. Proces ten skutkuje zarówno pojawianiem się gatunków obcych geograficznie związanych z siedliskami antropogenicznymi, jak i regresją wielu gatunków rodzimych pierwotnych zbiorowisk leśnych i łąkowych. Mimo znaczących zmian użytkowania terenu, obszar Gminy cechuje się nadal wysokim udziałem powierzchni biologicznie czynnej, wynikającym z jej przeważającego charakteru wiejskiego i rolniczego.

Na terenie gminy dominują gruntowe użytki rolne, które zajmują ponad 82% powierzchni. Wynika to z historycznego procesu wylesiania i rozwoju gospodarstwa rolnego, które przekształciło pierwotne formacje leśne w grunty orne o dużym potencjale produkcyjnym. Udział lasów jest stosunkowo niewielki i wynosi ok. 7,35% ogólnej powierzchni gminy (403,33 ha, stan na rok 2024). Lasy te stanowią głównie własność Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe (LP) i są rozproszone w wielu fragmentach przestrzeni gminnej, nie tworząc dużych, zwarte kompleksów leśnych.

Największe kompleksy leśne zlokalizowane są w rejonach: wsi Chrosno, Chruścinek, Suchodębie, Łanięta oraz Kąty. Występujące drzewostany są zróżnicowane gatunkowo i siedliskowo. W lasach wokół Chruścinka dominują drzewostany dębowo-topolowe, natomiast w obszarze wsi Chrosno występują drzewostany mieszane z udziałem dębu, świerka i modrzewia. W uroczysku Suchodębie przeważają drzewostany sosnowe o charakterze świeżym, podobnie jak w uroczysku Łanięta, gdzie jednak drzewostany te są młodsze strukturalnie niż w Suchodębiu. Uroczysko Kąty reprezentowane jest przede wszystkim przez lasy sosnowo-dębowe.

Z punktu widzenia typów siedliskowych dominują na obszarze gminy lasy świeże i bory świeże o charakterze borowym (zbiorowiska borów sosnowych i borów mieszanych), z lokalnymi fragmentami borów wilgotnych w obniżeniach wodnych i przy ciekach. Korytarze ekologiczne stanowią doliny cieków, które są istotnymi elementami zieleni liniowej i rezerwatami warunków wilgotnościowych sprzyjającymi rozwijaniu się siedlisk wilgotnych oraz roślinności wodnej i szuwarowej.

Użytki zielone (łąki i pastwiska) zajmują 2,67% powierzchni użytków rolnych, a zlokalizowane są głównie w dolinach rzecznych oraz naturalnych obniżeniach terenu, gdzie zalega woda gruntowa. W dolinie cieku Lubianki i Skrwy Lewej występują rozległe kompleksy łąk miejscami wilgotnych, które stanowią istotną enklawę roślinności łąkowej. Użytki zielone pełnią ważną funkcję ekologiczną jako miejsca akumulacji materii organicznej, siedliska dla fauny łąkowej oraz elementy korytarzy ekologicznych łączących fragmenty otwartych siedlisk.

W strukturze roślinności gminy wyróżnić można również elementy zieleni niskiej i wysokiej związane z użytkowaniem antropogenicznym, takie jak sady, zieleń przydomowa, zieleń parkowa oraz zieleń cmentarna. Sady zajmują niewielką powierzchnię – około 5,7 ha, co stanowi zaledwie 0,1% powierzchni gminy. Zieleń urządzona występuje przede wszystkim w centrum miejscowości siedziby gminy oraz przy obiektach użyteczności publicznej i ciągach komunikacyjnych.

2.1.8. ŚWIAT ZWIERZĘCY

Na obszarze gminy Łanięta w głównej mierze nie zidentyfikowano wysokiego stopnia zróżnicowania fauny. W obszarze występują przede wszystkim gatunki pospolite przystosowane do funkcjonowania w środowisku zurbanizowanym oraz przedstawiciele gatunków żerujących na terenach rolniczych. Pozytywnie na zwiększenie różnorodności gatunków wpływa również bezpośrednie sąsiedztwo kompleksów leśnych.

Świat zwierzęcy gminy Łanięta jest zróżnicowany, choć w dużej mierze zależy od charakteru użytkowania terenu oraz stanu zachowania środowiska naturalnego. Z uwagi na dominację obszarów rolniczych i niewielką powierzchnię terenów leśnych, fauna gminy jest typowa dla środowisk otwartych, z elementami fauny leśnej i wodno-błotnej, szczególnie w dolinach rzeki Skrwy. Na terenach zabudowanych występują gatunki, które przystosowały się do życia w sąsiedztwie człowieka.

Na terenach rolniczych, które obejmują pola uprawne, łąki, pastwiska, miedze, zadrzewienia śródpolne i ugory, dominują siedliska otwarte, częściowo przekształcone przez człowieka, ale nadal sprzyjające obecności dzikiej fauny. Otwarte przestrzenie sprzyjają gatunkom żerującym na roślinach i drobnych bezkręgowcach. Miedze i zadrzewienia dostarczają osłony i miejsc lęgowych. Typowymi gatunkami są:

- Zając szarak (Lepus europaeus) – potrzebuje otwartej przestrzeni i mozaikowego krajobrazu do żerowania i ukrywania się;
- Kuropatwa (Perdix perdix) – gniazduje na ziemi, wykorzystuje miedze i zarośla jako osłonę;
- Sarna (Capreolus capreolus) – korzysta z upraw jako źródła pokarmu;
- Lis (Vulpes vulpes) – wszechstronny drapieżnik, dobrze przystosowany do życia w krajobrazie rolnym;
- Bocian biały (Ciconia ciconia) – żeruje na łąkach i polach na drobnych kręgowcach i bezkręgowcach;
- Skowronek (Alauda arvensis) – ptak otwartych pól, gniazdujący na ziemi;

Z uwagi na niewielki udział lasów (lesistość na poziomie 7%), fauna leśna w gminie Łanięta jest ograniczona. Dominują lasy mieszane i iglaste. Jest to środowiska stosunkowo stabilne dla zwierząt, oferujące schronienie i bogactwo pokarmu. Lasy oferują schronienie przed drapieżnikami i trudnymi warunkami pogodowymi, bogate w zasoby pokarmowe (orzechy, owady, grzyby), a także miejsca do gniazdowania i kopania nor. Typowymi gatunkami są:

- Dzik (Sus scrofa) – żeruje w lesie i na obrzeżach, wykorzystując obfitość pokarmu roślinnego i drobnych zwierząt;
- Jeleń szlachetny (Cervus elaphus) – potrzebuje dużych kompleksów leśnych z dostępem do łąk;
- Sowa uszata (Asio otus) – gniazduje w koronach drzew, poluje na gryzonie;
- Dzięcioł duży (Dendrocopos major) – odżywia się larwami owadów drążących drewno;
- Borsuk (Meles meles) – drapieżnik i padlinożerca, kopie głębokie nory;
- Wiewiórka pospolita (Sciurus vulgaris) – gromadzi zapasy nasion i orzechów, żyje w koronach drzew;

Środowiska wodne w gminie Łanięta to mozaika niewielkich zbiorników (stawy, oczka wodne, starorzecza) oraz rzek i strumieni o łagodnym lub umiarkowanym nurcie. Obszar doliny rzecznej stanowi bardzo cenne siedliska dla zwierząt związane z wodami i terenami podmokłymi. Są to biotopy o wysokiej bioróżnorodności, stanowiące siedliska zarówno dla gatunków wodnych, jak i lądowo-wodnych (np. płazów, ssaków, ptaków wodnych). Wody stojące oferują spokojne warunki do rozrodu dla płazów i ptaków wodnych, dużą bioróżnorodność roślinności wodnej oraz osłonę przed drapieżnikami. Z kolei, wody płynące są miejscem życia dla gatunków wymagających dobrze natlenionej wody, a ich brzegi służą jako lęgowiska dla ptaków. Typowymi gatunkami są:

Ryby:

- Pstrąg potokowy (Salmo trutta fario) – występuje w chłodnych, dobrze natlenionych potokach i strumieniach. Wrażliwy na zanieczyszczenia. Wymaga kamienistego dna i urozmaiconego nurtu;
- Kleń (Squalius cephalus) – spotykany w wolno płynących rzekach i kanałach. Gatunek odporny, często spotykany w zanieczyszczonych wodach;

- Strzebla potokowa (Phoxinus phoxinus) – niewielka ryba, typowa dla potoków o szybkim nurcie. Żywi się drobnymi bezkręgowcami;

Płazy:

- Żaba wodna (Pelophylax kl. esculentus) – liczna w stawach i jeziorach. Głos samców jest charakterystycznym elementem krajobrazu dźwiękowego wiosną i latem;
- Ropucha szara (Bufo bufo) – rozmnaża się w zbiornikach wodnych, a resztę roku spędza na lądzie. Żywi się owadami i ślimakami;

Ptaki:

- Kaczka krzyżówka (Anas platyrhynchos) – najbardziej pospolita kaczka w Polsce. Gniazduje w trzcinach, często w pobliżu osiedli ludzkich;
- Łabędź niemy (Cygnus olor) – gniazduje na brzegach jezior i stawów. Terytorialny, często agresywny w sezonie lęgowym;
- Perkoz dwuczuby (Podiceps cristatus) – charakterystyczny dla jezior i stawów. Tworzy pływające gniazda, nurkuje w poszukiwaniu ryb;
- Zimorodek zwyczajny (Alcedo atthis) – zamieszkuje brzegi czystych rzek i strumieni, gdzie wykopuje nory lęgowe w stromych skarpach;
- Brodziec piskliwy (Actitis hypoleucos) – spotykany na piaszczystych i kamienistych brzegach rzek. Gniazduje na ziemi, często blisko wody;

Ssaki:

- Wydra europejska (Lutra lutra) – drapieżnik żywiący się głównie rybami. Wymaga czystych, zarośniętych brzegów i odpowiedniej bazy pokarmowej;
- Bóbr europejski (Castor fiber) – inżynier ekosystemów wodnych – buduje tamy i żeremia. Przekształca środowisko, zwiększając różnorodność biologiczną.

Na terenach zabudowanych występują gatunki, które przystosowały się do życia w sąsiedztwie człowieka tzw. gatunki synantropijne. Miasta, przedmieścia czy wsie to środowiska silnie przekształcone, ale zawierające wiele mikrosiedlisk – ogrody, parki, zadrzewienia, nieużytki czy budynki. Typowe gatunki występujące na terenach zabudowanych to:

- Gołąb miejski (Columba livia f. domestica) – związany z miastem, gniazduje na budynkach;
- Wróbel zwyczajny (Passer domesticus) – zasiedla budynki i ich okolice, gniazduje w szczelinach;
- Kuna domowa (Martes foina) – korzysta z zabudowań jako miejsc kryjówek;
- Jeż zachodni (Erinaceus europaeus) – bytuje w ogrodach i parkach, aktywny nocą;
- Nietoperze (np. Nocek Natterera) – zasiedlają strychy, piwnice, polują nocą na owady;
- Sroka (Pica pica) – łatwo przystosowuje się do obecności człowieka, gniazduje w zadrzewieniach miejskich;

2.1.9. ZASOBY NATURALNE

Na terenie gminy Łanięta zidentyfikowano istotny zasób surowcowy w postaci udokumentowanego złoża soli kamiennej. Złoże to stanowi jeden z najważniejszych komponentów geologicznych obszaru, mających znaczenie zarówno dla analiz środowiskowych, jak i dla rozważań dotyczących potencjalnych kierunków zagospodarowania przestrzennego. Kopalina znajduje się w rejonie położonym około 15 km na północny zachód od miasta Kutno, w obrębach: Łanięta, Suchodębie Majątek, Budy Stare-Witoldów oraz Juków-Franciszków. Powierzchnia udokumentowanego złoża wynosi 845,1 ha, co kwalifikuje je jako złoże o znaczeniu regionalnym, w obrębie struktury geologicznej rozciągającej się na linii północ–południe, charakterystycznej dla obszarów kujawsko-łódzkich, gdzie stwierdzane są wysady i pokłady solne.

Złoże zostało rozpoznane szczegółowo jako stan zagospodarowania kopaliny. Został również wyznaczony obszar górniczy oraz teren górniczy dniem 08.09.1982 r., jednak status został zniesiony dokumentem o nr. zarz. 17 (RN5/82/pfn).

Pomimo zniesienia statusu obszaru górniczego, złoże pozostaje zasobem geologicznym o znaczeniu strategicznym. Jego obecność może potencjalnie rodzić określone ograniczenia w zakresie planowania przestrzennego, szczególnie w kontekście przyszłych możliwości zagospodarowania surowcowego, funkcjonowania infrastruktury technicznej oraz ochrony złóż w świetle obowiązujących regulacji dotyczących gospodarowania zasobami naturalnymi. W związku z tym złoże powinno być traktowane jako złoże do zachowania w rozumieniu zasad ochrony zasobów kopalin, co wiąże się z obowiązkiem unikania kolizji trwałych sposobów zagospodarowania z możliwością jego przyszłej eksploatacji.

W otoczeniu złoża nie prowadzi się aktualnie działalności wydobywczej, a teren pozostaje użytkowany zgodnie z charakterem rolniczym gminy. Niemniej jednak jego obecność stanowi element, który należy uwzględnić w analizach środowiskowych, studiach planistycznych oraz przy formułowaniu polityki przestrzennej gminy, szczególnie w zakresie lokalizowania zabudowy zwartej, obiektów strategicznych lub infrastruktury o znacznym stopniu trwałości.

2.2. USTANOWIONE FORMY OCHRONY PRZYRODY, W TYM OBSZARY NATURA 2000

Gmina Łanięta położona jest poza wielkoprzestrzennymi formami ochrony przyrody, takimi jak parki narodowe, parki krajobrazowe oraz obszary chronionego krajobrazu. Na terenie gminy nie wyznaczono również żadnych obszarów Natura 2000 – ani specjalnych obszarów ochrony siedlisk (SOO), ani obszarów specjalnej ochrony ptaków (OSO). W związku z tym najistotniejszymi formami ochrony przyrody funkcjonującymi na terenie gminy są pomniki przyrody ustanowione na podstawie art. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2026 poz. 13).

Pomniki przyrody zostały zlokalizowane na obszarze gminy Łanięta przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 3. Pomniki przyrody zlokalizowane na obszarze gminy Łanięta

L.p.	Nazwa	Rodzaj tworu	Gatunek drzewa	Wysokość (m)	Obwód (cm)	Pierśnica (cm)
1.	Nierozłączki	grupa drzew	Lipa drobnolistna - Tilia cordata	20; 20	478; 503	152; 160
2.	Brak nazwy	drzewo	Jesion wyniosły - Fraxinus excelsior	28	342	109
3.	Nierozłączki	grupa drzew	Lipa drobnolistna - Tilia cordata	20; 20	478; 503	152; 160
4.	Brak nazwy	drzewo	Dąb szypułkowy - Quercus robur	18	440	140
5.	Brak nazwy	grupa drzew	Jesion wyniosły - Fraxinus excelsior	27; 25	437; 336	139; 107
6.	Brak nazwy	drzewo	Dąb szypułkowy - Quercus robur	26	449	143
7.	Brak nazwy	grupa drzew	Jesion wyniosły - Fraxinus excelsior	27; 25	437; 336	139; 107

Źródło: opracowanie własne na podstawie Geoserwis GDOŚ, https://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/

Na obszarze gminy Łanięta znajduje się 7 pomników przyrody. Pomniki przyrody to pojedyncze obiekty przyrody ożywionej lub nieożywionej bądź ich skupiska, które charakteryzują się szczególną wartością przyrodniczą, naukową, kulturową, historyczną bądź krajobrazową. Obiekty te reprezentują egzemplarze o ponadprzeciętnych parametrach dendrometrycznych, wysokiej kondycji biologicznej lub wyjątkowych walorach kompozycyjnych w krajobrazie. Dominują gatunki rodzime – lipa drobnolistna (*Tilia cordata*), jesion wyniosły (*Fraxinus excelsior*) oraz dąb szypułkowy (*Quercus robur*).

Pomniki przyrody stanowią jedyną urzędowo ustanowioną formę ochrony przyrody na terenie gminy Łanięta. Pomimo braku rozległych obszarów chronionych, obecność drzew o wyjątkowych walorach przyrodniczych i krajobrazowych pełni istotną funkcję w zachowaniu różnorodności biologicznej, ochronie zasobów genowych gatunków rodzimych oraz kształtowaniu lokalnego krajobrazu kulturowego.

2.3. POWIĄZANIA PRZYRODNICZE OBSZARU Z JEGO SZERSZYM OTOCZENIEM

Gmina Łanięta, pomimo stosunkowo niewielkiego udziału terenów objętych ochroną prawną w swoich granicach administracyjnych, jest zlokalizowana w bezpośrednim sąsiedztwie licznych form ochrony przyrody oraz obszarów o wysokich walorach krajobrazowych i ekologicznych. Położenie gminy w otoczeniu tych jednostek ochronnych wpływa na jej powiązania przyrodnicze, warunki kształtowania ładu przestrzennego oraz możliwości utrzymania ciągłości ekologicznej w skali ponadlokalnej.

W granicach gminy znajdują się pojedyncze pomniki przyrody – głównie okazałe drzewa lub ich grupy – które stanowią element dziedzictwa przyrodniczego i lokalnych zasobów bioróżnorodności. Mimo że są to formy niewielkie powierzchniowo, pełnią funkcję punktowych węzłów ekologicznych oraz uzupełniają sieć terenów zieleni wysokiej w krajobrazie rolniczym.

Znacznie istotniejsze dla powiązań ekologicznych gminy są jednak obszary ochronne położone w jej bezpośrednim otoczeniu, w zasięgu do 10 km od granic gminy. Do najbliższych należą rezerwaty przyrody, obszary Natura 2000, użytki ekologiczne, obszary chronionego

krajobrazu, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe oraz duże kompleksy leśne znajdujące się w zarządzie Lasów Państwowych. Elementy te kształtują regionalny układ przyrodniczy, którego gmina Łanięta jest częścią.

Tabela 4. Obszary chronione położone najbliżej obszaru opracowania (do 10 km od najbliższej granicy)

FORMY OCHRONY PRZYRODY	ODLEGŁOŚĆ OD GRANIC OBSZARU [KM]
REZERWAT PRZYRODY	
Dąbrowa Świetlista	2.99
Perna	3.69
Dolina Skrwy	5.40
Ostrowy-Bażantarnia	5.84
Ostrowy	6.03
Grodno	7.76
Drzewce	8.48
Dybanka	9.95
PARK KRAJOBRAZOWY	
Gostynińsko-Włocławski Park Krajobrazowy	8.43
OBSZAR CHRONIONEGO KRAJOBRAZU	
Dolina Skrwy Lewej	0.89
ZESPÓŁ PRZYRODNICZO-KRAJOBRAZOWE	
Jezioro Gościąż	9.79
OBSZAR NATURA 2000	
Dąbrowa Świetlista w Pernie PLH100002	2.99
STANOWISKO DOKUMENTACYJNE	
-	-
UŻYTEK EKOLOGICZNY	
użytek 319	1.95
użytek 318	2.00
użytek 320	2.02
użytek 323	2.93
użytek 322	2.96
użytek 321	3.16
użytek 331	4.12
użytek 335	4.20
użytek 336	4.41
użytek 337	4.53
użytek 334	4.69
użytek 338	5.24
użytek 333	5.39
użytek 332	5.39
użytek 339	5.40
użytek 340	5.58
brak nazwy	6.38
użytek 299	9.14
użytek 298	9.53
POMNIK PRZYRODY	
brak nazwy	w obszarze
brak nazwy	w obszarze
Nierozłączki	w obszarze
brak nazwy	w obszarze
brak nazwy	w obszarze
brak nazwy	w obszarze
Nierozłączki	w obszarze
brak nazwy	1.61
brak nazwy	1.63
brak nazwy	1.92
brak nazwy	4.97
brak nazwy	4.99

brak nazwy	5.00
brak nazwy	5.05
brak nazwy	6.79
brak nazwy	7.44
brak nazwy	7.93
brak nazwy	8.01
brak nazwy	8.02
brak nazwy	8.03
brak nazwy	8.03
brak nazwy	8.04
brak nazwy	8.06
brak nazwy	8.09
brak nazwy	8.20
brak nazwy	8.89
brak nazwy	8.96
brak nazwy	8.96
brak nazwy	8.96
brak nazwy	8.96
brak nazwy	8.97
brak nazwy	8.97
brak nazwy	8.97
brak nazwy	8.97
brak nazwy	8.97
brak nazwy	8.97
brak nazwy	8.97
brak nazwy	8.97
brak nazwy	8.98
brak nazwy	8.98
brak nazwy	8.98
brak nazwy	8.98
brak nazwy	8.98
brak nazwy	8.98
brak nazwy	8.98
brak nazwy	8.98
brak nazwy	8.99
brak nazwy	8.99
brak nazwy	8.99
brak nazwy	8.99
brak nazwy	8.99
brak nazwy	8.99
brak nazwy	8.99
brak nazwy	9.00
brak nazwy	9.00
brak nazwy	9.00
brak nazwy	9.00
brak nazwy	9.01
brak nazwy	9.01
brak nazwy	9.02
brak nazwy	9.03
brak nazwy	9.03
brak nazwy	9.03
brak nazwy	9.04
brak nazwy	9.04
brak nazwy	9.04
brak nazwy	9.05
brak nazwy	9.05
brak nazwy	9.05
brak nazwy	9.05
brak nazwy	9.05
brak nazwy	9.05
brak nazwy	9.06
brak nazwy	9.06
brak nazwy	9.06
brak nazwy	9.06
brak nazwy	9.07

brak nazwy	9.07
brak nazwy	9.07
brak nazwy	9.07
brak nazwy	9.08
brak nazwy	9.08
brak nazwy	9.08
brak nazwy	9.08
brak nazwy	9.08
brak nazwy	9.08
brak nazwy	9.08
brak nazwy	9.09
brak nazwy	9.09
brak nazwy	9.09
brak nazwy	9.09
brak nazwy	9.32
brak nazwy	9.44
brak nazwy	9.90

Źródło: opracowanie własne na podstawie Geoserwis GDOŚ, www.geoserwis.gdos.gov.pl.

Najbliższymi i zarazem kluczowymi formami ochrony przyrody, mającymi znaczenie dla funkcjonowania korytarzy ekologicznych, są rezerwaty przyrody „Dąbrowa Świetlista" (2,99 km od granicy gminy) oraz „Perna" (3,69 km). Oba te obszary powiązane są funkcjonalnie z kompleksami leśnymi rozciągającymi się na południe i południowy zachód od gminy Łanięta. W podobnej odległości zlokalizowane są także liczne użytki ekologiczne (m.in. użytki o numerach 318–323, 331, 335–340), które tworzą mozaikę małych siedlisk wodno-torfowiskowych i łąkowych, stanowiących ważne elementy lokalnych korytarzy ekologicznych.

W zasięgu oddziaływania gminy znajduje się również Obszar Chronionego Krajobrazu „Dolina Skrwy Lewej", którego granica przebiega mniej niż 1 km od granicy gminy. OChK pełni kluczową rolę w utrzymaniu powiązań przyrodniczych wzdłuż doliny Skrwy – jednego z najważniejszych naturalnych korytarzy ekologicznych regionu. Ponadto, w promieniu 10 km od granic gminy zlokalizowany jest także Gostynińsko–Włocławski Park Krajobrazowy (8,43 km), stanowiący jeden z najważniejszych obszarów o wysokich walorach przyrodniczych w środkowej Polsce, tworzący zewnętrzny bufor ekologiczny dla terenów otaczających Gminę.

Istotny element powiązań regionalnych stanowi także obszar Natura 2000 „Dąbrowa Świetlista w Pernie" (PLH100002), którego najbliższy punkt położony jest ok. 2,99 km od granicy gminy. Obszar ten chroni siedliska priorytetowe i wpływa na utrzymanie ciągłości siedlisk leśnych w układzie regionalnej sieci Natura 2000.

Sąsiednie gminy – Nowe Ostrowy, Kutno, Strzelce, Lubień Kujawski i Gostynin – posiadają rozbudowane układy zalesień, tereny otwarte dolin rzecznych oraz lokalne formy ochrony, które stanowią funkcjonalne przedłużenie sieci ekologicznej biegnącej przez obszar gminy Łanięta. Ważną rolę pełnią także lasy pozostające w zarządzie Nadleśnictwa Kutno, w tym tereny Obszaru Chronionego Krajobrazu „Pradolina Warszawsko-Berlińska", które wzmacniają powiązania ekologiczne na poziomie ponadgminnym poprzez ochronę dolin rzecznych, ekotonów oraz powiązań leśnych.

Łącznie, mozaika okolicznych rezerwatów, użytków ekologicznych, terenów leśnych i form ochrony krajobrazowej stanowi istotny system zewnętrznych powiązań przyrodniczych, którego gmina Łanięta jest integralnym elementem. System ten zapewnia migrację zwierząt, wymianę genową populacji roślin i zwierząt, a także stabilizację warunków siedliskowych w krajobrazie rolniczym.

2.4. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTU PLANU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE

2.4.1. STRUKTURA ZAINWESTOWANIA

Gmina Łanięta położona jest w północno-zachodniej części powiatu kutnowskiego, w województwie łódzkim; zamieszkuje ją około 2 tys. osób, przy gęstości zaludnienia rzędu 39,2 os./km². Funkcja rolnicza w gminie dominuje i stanowi podstawę zarówno dotychczasowego, jak i planowanego rozwoju. Położenie geograficzne oraz korzystne warunki przyrodnicze sprzyjają rozwojowi tej funkcji. Dobrego jakości gleby, występujące w zwartym układzie kompleksów gruntowych, stanowią atut, który determinuje wysokie możliwości produkcyjne i zapewnia korzystne warunki do prowadzenia upraw. Jednak głównym problemem w dążeniu do intensyfikacji produkcji rolnej pozostają istniejące i potencjalne zagrożeń środowiskowych, zwłaszcza w obszarach podlegających ochronie. W Gminie występują fragmenty krajobrazu o wysokich wartościach przyrodniczych m.in.: zbiorniki wodne, naturalne oczka czy tereny podmokłe, które wymagają zachowania ich funkcji przyrodniczej, retencyjnej oraz bioróżnorodności. Intensyfikacja rolnictwa, z zastosowaniem nawozów mineralnych i pestycydów, drenażu polowego czy regulacji cieków, zwiększa ryzyko spływu powierzchniowego, erozji oraz zanieczyszczenia wód gruntowych i powierzchniowych. Z tego względu projekt planu powinien przewidywać ustanowienie stref buforowych wokół cieków i zbiorników, określenie minimalnych pasów ochronnych, a także promować praktyki rolnicze ograniczające odpływ substancji biogennych, np. poprzez rolnictwo precyzyjne, stosowanie płodozmianu, zachowanie lub odtwarzanie miedz i naturalnych nieużytków jako pasów zieleni.

Ponadto znaczącym wyzwaniem pozostaje gospodarka odpadami oraz infrastruktura techniczna. W Gminie nie ma w pełni rozwiniętej sieci kanalizacyjnej ani skoordynowanego systemu zbiórki i unieszkodliwiania odpadów komunalnych czy przemysłowych. W warunkach rozproszonej zabudowy i dominacji gospodarstw rolnych istnieje zagrożenie powstawaniem dzikich składowisk lub niekontrolowaną utylizacją odpadów, co w skali lokalnej może znacznie pogorszyć jakość gleby, wód i powietrza. W związku z tym plan ogólny powinien przewidywać wyznaczenie stref przeznaczonych pod infrastrukturę komunalną, magazynowanie i selektywny odbiór odpadów, a także wprowadzić obowiązek wyposażenia nowych inwestycji w rozwiązania ograniczające emisję zanieczyszczeń. Dodatkowo wskazane jest ustanowienie procedur przymusowej rekultywacji terenów zdegradowanych oraz mechanizmów monitoringu – zarówno dla wód gruntowych, jak i jakości gleby.

Wreszcie, formułując politykę przestrzenną, należy przyjąć hierarchię przeznaczeń gruntów – priorytet dla terenów o wartości przyrodniczej, retencyjnej i ekologicznej; koncentrację zabudowy w obrębie istniejących zwartej zabudowy; ograniczenie rozproszonej zabudowy mieszkaniowej i gospodarczej na najlepszych glebach ornych oraz wyznaczenie preferowanych obszarów pod rolnictwo wielkoobszarowe.

2.4.2. JAKOŚĆ POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO

Czystość powietrza jest jednym z podstawowych czynników decydujących o jakości środowiska zamieszkania oraz w znacznym stopniu wpływa na jakość życia. Problem zanieczyszczenia powietrza istotnie oddziałuje na stan środowiska przyrodniczego i ma nierozerwalny związek z rozwojem przestrzennym.

Emisja liniowa jest to emisja którą generuje transport i powstaje z procesów spalania paliw w pojazdach oraz w trakcie towarzyszących ruchowi zjawisk (ścieranie nawierzchni dróg, opon, okładzin), a także w wyniku unosu pyłu z dróg. Emisja liniowa (komunikacyjna), uzależniona jest od natężenia ruchu samochodów. Ze środków transportu do powietrza emitowane są głównie: tlenki azotu, pył, tlenek węgla i węglowodory aromatyczne. Ogniskiem zanieczyszczeń mogącym mieć wpływ na zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego w granicach opisywanego obszaru jest komunikacja samochodowa. Na terenie gminy Łanięta największa emisja liniowa występuje w obrębie autostrady A1. Jest to główna przyczyna zanieczyszczenia powietrza na terenie analizowanej jednostki w wyniku emisji liniowej. W celu ograniczenia jej negatywnego oddziaływania zaleca się obudowę biologiczną terenów przyległych, zgodnie z zasadami ochrony gleb i krajobrazu.

Emisja powierzchniowa czyli tzw. „niska emisja" pochodzi z sektora bytowego. Jest to głównie emisja zanieczyszczeń z kotłowni i niskich indywidualnych źródeł ciepła w sezonie grzewczym, pomiędzy październikiem, a końcem kwietnia. Zjawisko to jest obserwowalne na terenach zwartej zabudowy, charakteryzującej się brakiem możliwości przewietrzania.

Emisja punktowa jest to emisja zorganizowana, pochodząca z działalności przemysłowej. Jej źródła to energetyczne elektrociepłownie, kotłownie oraz źródła technologiczne (zakłady przemysłowe). Z procesów energetycznego spalania paliw do atmosfery emitowane są przede wszystkim: dwutlenek siarki, tlenki azotu, pyły, tlenki węgla oraz dwutlenek węgla. Dla poprawy warunków aerosanitarnych wskazane jest stopniowe odchodzenie od paliw konwencjonalnych na rzecz paliw niskoemisyjnych lub odnawialnych.

Dopuszczalne wartości stężeń substancji zanieczyszczających w powietrzu, określone są w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. z 2012 r., poz. 1031) z późniejszymi zmianami oraz Obwieszczeniu Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 12 kwietnia 2021 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz.U. 2021 poz. 845). Gmina Łanięta położona jest w zasięgu strefy łódzkiej dla celów oceny jakości powietrza pod kątem zawartości ozonu, dwutlenku siarki, tlenków azotu, tlenku węgla i benzenu, pyłu zawieszonego PM10 oraz zawartego w tym pyle ołowiu, arsenu, kadmu, niklu i benzo(a)pirenu, a także pyłu zawieszonego PM2,5. Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Łodzi na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska prowadzi monitoring jakości powietrza w województwie łódzkim. Najbliższy punkt pomiarowy, według którego sklasyfikowano strefę łódzką znajdował się w Kutnie. Na terenie Gminy nie prowadzi się pomiaru zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego.

W strefie łódzkiej, zgodnie z oceną roczną w 2024 r.[1] nie stwierdzono przekroczeń wartości dopuszczalnych docelowych w powietrzu substancji takich jak: dwutlenek siarki, dwutlenek azotu, benzen, tlenek węgla, ozon, arsen, kadm, nikiel, ołów. Obszary przekroczeń poziomu dopuszczalnego dla poszczególnego zanieczyszczenia nie wystąpiły w obszarze gminy Łanięta. Jednakże ze względu na lokalizację gminy Łanięta w obszarze strefy łódzkiej dla której przeprowadzono pomiary, występuje przekroczenie wartości stężenia poziomu docelowego benzo(a)pirenu (BaP) oraz stężenia poziomu celu długoterminowego dla ozonu (O_3). Natomiast według tych kryteriów, w zakresie zawartości dwutlenku siarki, tlenków azotu, ołowiu, ozonu, benzenu, tlenku węgla oraz poziomu docelowego kadmu, arsenu, niklu, oraz została zakwalifikowana w klasie A – dla której stwierdzono brak przekroczeń. Jednocześnie

[1] Roczna ocena jakości powietrza w województwie łódzkim w 2024 r., GIOŚ, Łódź 2025.

pod kątem ochrony roślin strefę łódzką również zakwalifikowano do strefy A w zakresie zawartości dwutlenku siarki, tlenków azotu oraz ozonu. Najwyższe poziomy stężenia tlenków azotu w województwie łódzkim zlokalizowane są wzdłuż autostrady A1, natomiast sam poziom dopuszczalny 30 µg/m^3 nie został przekroczony na terenie województwa łódzkiego.

Tabela 5. Wynikowe klasy dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej wg kryteriów ochrony zdrowia.

Zanieczyszczenie	SO_2	NO_2	CO	C_6H6	O_3	PM10	PM2,5	Pb	As	Cd	Ni	BaP
Klasa wynikowa dla obszaru całej strefy łódzkiej (PL1002)	A	A	A	A	A **D2***	A	Faza I: A Faza II: **C1**	A	A	A	A	**C**

* Dla ozonu – poziom celu długoterminowego

Źródło: opracowanie własne na podstawie Rocznej oceny jakości powietrza w województwie łódzkim, raport za 2024 r.

Zagrożeniem dla jakości powietrza może być niekontrolowany rozwój zabudowy, z przyzwoleniem na wykorzystanie nie ekologicznych rozwiązań w zakresie produkcji energii cieplnej oraz nadmiernej intensyfikacji zabudowy (brak drzew, roślinności, korytarzy służących przewietrzaniu) i nadmiernemu zapotrzebowaniu na transport indywidualny.

Ograniczenie emisji powinno opierać się na stosowaniu urządzeń redukujących ilość zanieczyszczeń, a także na wprowadzaniu izolacji biologicznej w postaci pasów zieleni ochronnej. W dolinach cieków konieczne jest zapewnienie swobodnej cyrkulacji powietrza poprzez eliminowanie barier poprzecznych. Istniejące i nowo projektowane obiekty przegradzające doliny (np. ogrodzenia, konstrukcje techniczne) powinny charakteryzować się ażurową formą w celu zachowania przewietrzania przestrzeni.

2.4.3. KLIMAT AKUSTYCZNY

Gmina Łanięta leży w centralnej Polsce, co zapewnia jej dogodne połączenia komunikacyjne:

- przez północno-wschodnią część Gminy przebiega autostrada A1, łączący Trójmiasto z Łodzią i Toruniem;
- Gmina jest też dobrze skomunikowana dzięki sieci dróg powiatowych oraz drodze wojewódzkiej, które łączą ją z sąsiednimi miejscowościami oraz ważnymi trasami przez gminę Łanięta przebiega droga wojewódzka nr 581 relacji Gostynin-Krośniewice;
- lokalna sieć dróg oraz dostępny transport zbiorowy wspierają przemieszczanie się mieszkańców wewnątrz gminy oraz umożliwiają dojazdy do pobliskich ośrodków miejskich.

Komunikacja wewnętrzna w Gminie odbywa się na podstawie istniejącej sieci dróg gminnych i powiatowych, łączących poszczególne miejscowości. Ogólny stan nawierzchni i wyposażenia dróg oceniany jest jako przeciętny – wiele odcinków wymaga modernizacji, m.in. budowy chodników lub utwardzenia, remontów nawierzchni oraz dostosowania parametrów technicznych do wymogów obowiązujących przepisów dotyczących dróg publicznych. Jednocześnie za cel uznaje się poprawę bezpieczeństwa oraz jakości układu komunikacyjnego poprzez modernizację dróg i skrzyżowań oraz rozwój infrastruktury dla

pieszych i rowerzystów. Działania te mają potencjał do ograniczenia negatywnych skutków transportu i przyczynienia się do zrównoważonego rozwoju gminy oraz poprawy komfortu życia mieszkańców.

Transport zbiorowy realizowany jest przez spółki PKS oraz prywatne przewozy autobusowe. Zapewnia mieszkańcom połączenia wewnątrz gminy oraz z regionem – m.in. do Kutno, Kąty i do sąsiednich gmin. Usługi transportu zbiorowego umożliwiają m.in. dojazd do miejsc pracy, szkół i instytucji użyteczności publicznej.

Głównym źródłem hałasu w gminie Łanięta jest autostrada A1. Autostrada ze swej istoty oddziałuje negatywnie na środowisko. Mówiąc o ponadnormatywnym oddziaływaniu autostrady na środowisko należy wziąć pod uwagę przede wszystkim hałas. Natężenie ruchu, zwłaszcza w godzinach szczytu, może prowadzić do lokalnych przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu, co negatywnie wpływa na jakość życia mieszkańców zamieszkujących tereny wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych. Na obszarach wiejskich hałas generowany przez pojazdy jest jednak znacznie mniejszy, co sprzyja zachowaniu bardziej spokojnego charakteru tych terenów. Uciążliwość hałasu może być pośrednio zmniejszana poprzez realizację inwestycji z zakresu przebudowy czy modernizacji dróg, a także poprzez tworzenie wzdłuż tras o wysokim natężeniu ruchu pasów zieleni izolacyjnej. W planowaniu nowych inwestycji drogowych oraz remontów istniejącej infrastruktury kluczowe jest uwzględnienie stref ochronnych wokół terenów zabudowy mieszkaniowej.

Aby zminimalizować negatywne skutki hałasu komunikacyjnego, zaleca się wprowadzenie odpowiednich środków zaradczych, takich jak:

- ograniczenie prędkości pojazdów,
- zastosowanie nawierzchni drogowych o właściwościach redukujących hałas,
- tworzenie zieleni izolacyjnej wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych.

Współczesne wyzwania komunikacyjne w gminie obejmują również konieczność poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz jakości infrastruktury transportowej, poprzez modernizację dróg, skrzyżowań oraz rozwój infrastruktury pieszej i rowerowej. Realizacja takich działań przyczyni się do zmniejszenia uciążliwości transportowych i zrównoważonego rozwoju gminy, jednocześnie poprawiając komfort życia jej mieszkańców.

2.4.4. GLEBY

Jakość gleb stanowi istotny czynnik determinujący potencjał rozwojowy jednostek samorządu terytorialnego, szczególnie w kontekście planowania przestrzennego terenów rolniczych. Gleby o wysokich walorach bonitacyjnych nie tylko sprzyjają uzyskiwaniu wysokich i jakościowych plonów, lecz także pośrednio wpływają na warunki zdrowotne ludności, poprzez dostarczanie żywności bogatej w wartościowe składniki odżywcze, witaminy i mikroelementy. Wraz z pożywieniem do organizmu ludzkiego przedostają się zarówno substancje korzystne, jak i potencjalnie szkodliwe, co wskazuje na znaczenie jakości środowiska glebowego dla bezpieczeństwa żywnościowego. Parametry glebowe wpływają również na strukturę przestrzenną rolnictwa, determinując lokalizację i intensywność upraw. Na jakość gleb oddziałują czynniki środowiskowe, w tym poziom wilgotności, skład i bilans nawożenia mineralno-organicznego, warunki termiczne oraz rozkład i intensywność opadów.

Klasyfikacja gruntów rolnych w gminie Łanięta według klas bonitacyjnych pokazuje zróżnicowanie jakości gleb, które mają kluczowy wpływ na kierunki i możliwości użytkowania rolniczego. Łączna powierzchnia gruntów rolnych w gminie Łanięta wynosi ok. 89% całkowitej powierzchni. Tak duży udział gruntów rolnych świadczy o rolniczym charakterze obszaru, gdzie dominują grunty orne, stanowiące podstawę lokalnej gospodarki.

Ogólnie analiza gruntów rolnych w gminie Łanięta wskazuje na dominację gleb dobrej i średnio dobrej jakości, co daje wysokie możliwości produkcji rolniczej. Jednocześnie obecność gleb niskich klas (V i VI) wymaga zastosowania zrównoważonych praktyk rolniczych, które pozwolą na ich racjonalne wykorzystanie. Taka struktura wskazuje na konieczność dostosowania technologii upraw do jakości gleb, co zapewni zrównoważone i efektywne wykorzystanie potencjału gruntów.

Ekspansja infrastruktury technicznej i zabudowy kubaturowej prowadzi do nieodwracalnych zmian w strukturze przestrzennej i funkcjonalnej gleb. Degradacji ulegają ich właściwości fizyczne (np. zwięzłość, porowatość, przepuszczalność), chemiczne (m.in. odczyn, zasolenie, zawartość substancji organicznej), morfologiczne (układ poziomów glebowych) oraz hydrologiczne (zdolność do retencji wody i przepływu roztworów glebowych). W skrajnych przypadkach następuje całkowita likwidacja poziomu próchnicznego, co skutkuje utratą biologicznej aktywności gleby i jej zdolności do pełnienia funkcji produkcyjnych, filtracyjnych oraz klimatyczno-regulacyjnych.

Stan gleb na obszarach zurbanizowanych i rolniczych w znacznym stopniu kształtowany jest przez czynniki antropogeniczne, stanowiące istotne zagrożenie dla ich jakości i funkcji użytkowych:

- **Intensywne użytkowanie rolnicze** – obejmujące stosowanie wysoko wydajnych technologii produkcji roślinnej i zwierzęcej, ciężkiego sprzętu rolniczego, a także nadmierne dawki nawozów mineralnych i środków ochrony roślin – prowadzi zarówno do chemicznej degradacji gleb (akumulacja substancji toksycznych, w tym metali ciężkich, zakwaszenie, zasolenie, alkalizacja oraz zmniejszenie zawartości próchnicy), jak i degradacji fizycznej (zagęszczenie profilu glebowego, zaburzenia struktury, pogorszenie stosunków wodno-powietrznych, erozja związana z niewłaściwą agrotechniką);
- **Działalność zakładów przemysłowych i usługowych** – przyczynia się do zanieczyszczenia chemicznego gleb, głównie w wyniku emisji zanieczyszczeń do atmosfery oraz niekontrolowanego odprowadzania ścieków, co skutkuje pogorszeniem parametrów jakościowych środowiska glebowego;
- **Infrastruktura transportowa, w szczególności droga krajowa i wojewódzka** – generuje istotne oddziaływanie na gleby zlokalizowane w strefie przydrożnej, przyczyniając się do ich degradacji chemicznej, spowodowanej emisją związków ropopochodnych, metali ciężkich oraz pyłów z eksploatowanych nawierzchni.

Stan jakości środowiska glebowego na obszarze gminy Łanięta ulega systematycznemu pogarszaniu pod wpływem presji antropogenicznej, obejmującej zarówno nielegalne i niewłaściwe formy gospodarowania odpadami, jak i nasilające się procesy urbanizacyjne oraz intensyfikację rolnictwa.

Do głównych czynników degradacji gleb zalicza się:

- nielegalne składowanie odpadów komunalnych i przemysłowych;

- wypalanie roślinności trawiastej;
- termiczne przekształcanie odpadów w warunkach terenowych;
- odprowadzanie nieoczyszczonych ścieków do środowiska;
- nieszczelność zbiorników bezodpływowych (szamb).

2.4.5. JAKOŚĆ WÓD

JAKOŚĆ WÓD POWIERZCHNIOWYCH

Ramowa Dyrektywa Wodna (Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r.) ustanawia ramy wspólnotowego działania w zakresie polityki wodnej Unii Europejskiej. Jej nadrzędnym celem jest ochrona, zachowanie oraz poprawa stanu wód powierzchniowych i podziemnych, obejmująca zarówno aspekty jakościowe, jak i ilościowe. Akt ten kładzie szczególny nacisk na zintegrowane zarządzanie zasobami wodnymi, uwzględniające równowagę między potrzebami środowiska a wymaganiami społecznymi i gospodarczymi. W Polsce wdrażanie Ramowej Dyrektywy Wodnej realizowane jest przede wszystkim poprzez cykliczny przegląd i aktualizację planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy, które stanowią podstawowy instrument planistyczny w tej dziedzinie.

Zagrożeniem dla czystości wód są spływy powierzchniowe zanieczyszczeń, obciążone głównie związkami biogennymi pochodzenia rolniczego. Zjawisko to jest potęgowane przez niewłaściwe przechowywanie i stosowanie nawozów mineralnych i organicznych, nadmierne stosowanie chemicznych środków ochrony roślin oraz niewłaściwe wykonywanie zabiegów agrotechnicznych. Prowadzi to m.in. do zakwaszenia wód, pogłębienia strefy beztlenowej, spadku przezroczystości wody czy znacznego pogorszenia walorów użytkowych, przyrodniczych i rekreacyjnych wód.

Rolnictwo zanieczyszcza wodę poprzez niewykorzystane składniki środków ochrony roślin czy nawozów, nieodpowiednie miejsca składowania i przechowywania odchodów zwierzęcych. Powodem zanieczyszczeń wód są także wybiegi dla zwierząt i drobiu oraz miejsca spływu wód z terenu zagród, jak również miejsce składowania kiszonki. Wszystko to prowadzi do pogorszenia jakości wód powierzchniowych i podziemnych.

Na czystość wód powierzchniowych wpływa także sposób użytkowania melioracji wodnych. Odprowadzanie surowych ścieków bezpośrednio do rowów melioracyjnych, może spowodować przedostanie się ich do wód powierzchniowych oraz gruntowych, a w konsekwencji do znacznego pogorszenia ich jakości.

Ocena stanu jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) na terenie gminy Łanięta została przeprowadzona zgodnie z wymogami Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 25 czerwca 2021 r. w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a także środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz.U. 2021 poz. 1475). Obejmowała ona analizę szeregu wskaźników fizykochemicznych, biologicznych i hydromorfologicznych. Wyniki badań prowadzonych w ostatnich latach na obszarze gminy Łanięta wykazały, że jednolite części wód powierzchniowych nie osiągają poziomu wymaganego do uzyskania dobrego stanu wód. Oznacza to, że parametry jakości wód odbiegają od norm, co może być wynikiem presji antropogenicznej, w tym zanieczyszczeń

pochodzenia rolniczego, komunalnego lub przemysłowego, a także zmian w strukturze ekosystemów wodnych wpływających na ich potencjał ekologiczny.

Tabela 6. Charakterystyka jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) na terenie gminy Łanięta

Kod JCWP	Nazwa JCWP	Typ JCWP	Status	Ocena stanu wody	Ocena stanu chemicznego	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	Cel środowiskowy
RW200010275431	Skrwa Lewa do Dopływu spod Polesia Nowego	PNp	NAT	Zły	Bd.	Zagrożona	Umiarkowany stan ekologiczny
RW2000152721839	Ochnia do Miłonki	P_org	NAT	Zły	Stan chemiczny poniżej dobrego	Zagrożona	Umiarkowany stan ekologiczny
RW2000102721869	Głogowianka	PNp	SZCW	Zły	Stan chemiczny poniżej dobrego	Zagrożona	Umiarkowany stan ekologiczny

Objaśnienie:

Typ JCWP: PNp - Potok lub strumień nizinny piaszczysty, P_org - Potok lub struga w dolinie o dużym udziale torfowisk.

Status: NAT – Naturalna część wód, SZCW - Silnie zmieniona część wód.

Bd. – Brak danych.

Źródło: opracowanie własne na podstawie http://karty.apgw.gov.pl:4200/jcw-powierzchniowe.

Analiza danych dotyczących jednolitych części wód powierzchniowych w gminie Łanięta wskazuje na istotne problemy jakościowe. Wszystkie wymienione cieki – Skrwa Lewa do Dopływu spod Polesia Nowego, Ochnia do Miłonki, Głogowianka, charakteryzują się złym stanem wód, zarówno w zakresie oceny ogólnej, jak i stanu chemicznego (w przypadku którego brak jest pełnych danych, co dodatkowo utrudnia ocenę sytuacji). W każdym przypadku stwierdzono wysokie ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych, co oznacza, że bez wdrożenia działań naprawczych poprawa jakości tych wód będzie mało prawdopodobna.

Większość badanych cieków posiada status naturalnych części wód (NAT), z wyjątkiem odcinka Głogowianki, który sklasyfikowano jako silnie zmienioną część wód (SZCW), co sugeruje istotną ingerencję antropogeniczną w jego charakter i funkcjonowanie hydromorfologiczne. Warto zauważyć, że cele środowiskowe dla wszystkich cieków ustalono na poziomie umiarkowanego stanu ekologicznego.

Łącznie wyniki te świadczą o znacznym stopniu degradacji jakości wód powierzchniowych w gminie Łanięta. Przyczyną może być zarówno presja rolnicza i zanieczyszczenia obszarowe, jak i lokalne źródła punktowe oraz modyfikacje koryt rzecznych. Utrzymujący się zły stan wód oraz wysoki poziom zagrożenia niewykonania celów środowiskowych wymagają wdrożenia skoordynowanych działań z zakresu ochrony wód, ograniczania dopływu biogenów i substancji chemicznych, a także renaturyzacji hydromorfologicznej tam, gdzie jest to możliwe.

JAKOŚĆ WÓD PODZIEMNYCH

Zgodnie z definicją określoną w Ramowej Dyrektywie Wodnej 2000/60/WE (RDW) z dnia 23 października 2000 r., jednolite części wód podziemnych (JCWPd) stanowią wydzielone jednostki wód podziemnych występujących w warstwach wodonośnych o parametrach hydrogeologicznych, w szczególności porowatości i przepuszczalności, zapewniających

możliwość prowadzenia poboru o znaczącej skali dla zaopatrzenia ludności w wodę. Jednocześnie JCWPd obejmują zasoby, których przepływ jest istotny dla utrzymania lub poprawy wymaganego stanu wód powierzchniowych oraz prawidłowego funkcjonowania powiązanych ekosystemów lądowych.

Południowa część gminy Łanięta znajduje się w obrębie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 226 (Krośniewice – Kutno). Jego zasoby występują w utworach górnej jury o charakterze szczelinowo – krasowym. Ujęcia z tego zbiornika pobierają wodę z głębokości średnio 200 m, a szacunkowe zasoby wody wynoszą około 350 tys. m^3/dobę. Zbiornik został utworzony w celu ochrony zasobów wody podziemnej o dużej waloryzacji. Są to wody o małej wrażliwości na wpływ czynników antropogenicznych, położone w dobrze izolowanych strukturach hydrogeologicznych.

Większa część gminy znajduje się również w strefie nieudokumentowanego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 215 (Subniecka warszawska), a także w udokumentowanym Lokalnym Zbiorniku Wód podziemnych nr 225 (Łanięta).

W podziale hydrograficznym Polski na 174 jednolite części wód podziemnych (JCWPd) obszar gminy Łanięta znajduje się w zasięgu dwóch jednostek, które wyznaczają naturalną granicę podziału na część północną i południową. Dokładniej część północno-wschodnia Gminy obejmuje JCWPd nr 47 (PLGW200047), natomiast pozostała część znajduje się w obrębie JCWPd nr 63 (PLGW200063). Taki układ przestrzenny ma istotne znaczenie dla planowania gospodarki wodnej, w tym oceny zasobów, monitoringu jakości oraz identyfikacji potencjalnych zagrożeń dla wód podziemnych na tym obszarze.

Obie jednostki różnią się zarówno kierunkami obiegu, jak i budową hydrogeologiczną systemów wodonośnych, co w praktyce wymaga prowadzenia analiz jakości wód podziemnych z podziałem na dwie niezależne strefy planistyczne w granicach gminy. Występują tu typowe dla środkowej Polski warunki hydrogeologiczne, gdzie dominującym poziomem jest swobodny poziom czwartorzędowy (pierwszy poziom wodonośny – PPW), zbudowany z utworów piaszczysto-żwirowych o zmiennej miąższości, charakteryzujących się wysoką przepuszczalnością i stosunkowo dużą podatnością na infiltrację zanieczyszczeń pochodzenia powierzchniowego. Poziom ten stanowi podstawowe źródło zaopatrzenia w wodę dla większości lokalnych ujęć wiejskich i jest bezpośrednim nośnikiem ryzyka presji rolniczej typowej dla gminy o charakterze rolniczym.

Pod poziomem czwartorzędowym lokalnie występują kolejne warstwy wodonośne związane z utworami trzeciorzędowymi i kredowymi, które przy odpowiedniej miąższości i przepuszczalności pełnią rolę pięter użytkowych (GUPW). W obrębie JCWPd nr 47 dodatkowo udokumentowano występowanie głębszych pięter jurajskich, w tym wód o podwyższonej mineralizacji i właściwościach leczniczych wykorzystywanych w uzdrowisku Wieniec-Zdrój, co potwierdza znaczną złożoność pionową systemu wodonośnego tej jednostki. W jednostce tej opisano również ujęcia eksploatujące warstwy podrzędne względem czwartorzędowych, co wskazuje na występowanie przepływów międzypiętrowych oraz potencjalnych zależności hydraulicznych.

JCWPd nr 63 cechuje się wyraźnie wielopiętrową strukturą hydrogeologiczną; w literaturze regionalnej wskazuje się, że w jej obrębie wydzielono nawet siedem odrębnych poziomów wodonośnych rozdzielonych warstwami słabo przepuszczalnymi, co potwierdza występowanie złożonego systemu filtracyjnego o różnym stopniu izolacji i zróżnicowanej podatności na antropogeniczne zanieczyszczenia. W obu jednostkach wody w poziomach

czwartorzędowych charakteryzuje typ hydrochemiczny wodorowęglanowo-wapniowo-magnezowy (HCO_3-Ca-Mg), natomiast w głębszych piętrach obserwuje się większe zróżnicowanie chemizmu i wzrost mineralizacji, uzależniony od kontaktu z utworami skalnymi o odmiennej litologii.

Na terenie gminy Łanięta jednolite części wód podziemnych, oznaczone kodami GW200047 oraz GW200063, zlokalizowane w dorzeczu Wisły, wykazują stan ogólny, chemiczny oraz ilościowy oceniany jako dobry. Ponadto, obie jednostki są uznane za zasoby przeznaczone do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia, co potwierdza ich znaczenie w kontekście gospodarki wodnej i bezpieczeństwa wodnego regionu.

Tabela 7. Charakterystyka jednolitych części wód podziemnych (JCWPd) na terenie gminy Łanięta

Kod JCWPd	Numer JCWPd	Obszar dorzecza	Stan ogólny JCWPd	Stan chemiczny	Stan ilościowy	Przeznaczenie do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi
GW200047	47	Wisły	dobry	dobry	dobry	tak
GW200063	63	Wisły	dobry	dobry	dobry	tak

Źródło: opracowanie własne na podstawie http://karty.apgw.gov.pl:4200/jcw-podziemne

Stan ogólny jednolitych części wód podziemnych (JCWPd), oceniany jako „dobry", świadczy o właściwym bilansie hydrodynamicznym oraz stabilnych warunkach środowiskowych w podziemnych zbiornikach wodnych. Dobra jakość chemiczna wskazuje na brak lub minimalny wpływ czynników antropogenicznych oraz naturalnych zanieczyszczeń, które mogłyby obniżać parametry fizykochemiczne wód. Z kolei dobry stan ilościowy potwierdza zrównoważony poziom eksploatacji tych zasobów, bez negatywnego wpływu na ich odnawialność i długoterminową dostępność.

W kontekście ochrony środowiska i planowania przestrzennego, korzystne parametry jakościowe i ilościowe JCWPd nr 47 i 63 uzasadniają kontynuację działań ochronnych na poziomie lokalnym, w tym kontrolę potencjalnych źródeł zanieczyszczeń oraz monitorowanie zmian hydrologicznych w strefie zasilania i drenowania poziomów wodonośnych. Ponadto, zasoby te pełnią istotną rolę w zapewnieniu bezpiecznego i stabilnego zaopatrzenia w wodę pitną dla mieszkańców gminy Łanięta, co wymaga uwzględnienia ich w dokumentach planistycznych i polityce zarządzania zasobami wodnymi.

W świetle przedstawionych danych, niezbędne jest także utrzymanie i rozwijanie systemów monitoringu jakości oraz ilości wód podziemnych, a także promowanie działań minimalizujących ryzyko degradacji zasobów wodnych, szczególnie w obszarach o intensywnej działalności rolniczej i przemysłowej. Efektywne zarządzanie tymi zasobami wpisuje się w cele zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska na poziomie lokalnym i regionalnym.

Konieczne jest stosowanie rozwiązań minimalizujących ładunki zanieczyszczeń z obszarów rolniczych na terenie Gminy, utrzymania stref ochronnych wokół ujęć wód oraz wprowadzenia działań zapobiegawczych w otoczeniu złoża soli w celu utrzymania

bezpiecznej jakości zasobów wodnych, z których korzystają mieszkańcy. Uwzględnienie podziału na dwie jednostki JCWPd wprowadza wymóg techniczny prowadzenia monitoringu i analiz jakościowych w sposób adekwatny do hydrogeologicznej budowy każdej z nich, co pozwoli na bardziej precyzyjne określenie źródeł zagrożeń oraz efektywne planowanie działań naprawczych i ochronnych.

2.4.6. PROMIENIOWANIE ELEKTROMAGNETYCZNE

Zgodnie z obowiązującym stanem prawnym w Polsce, w środowisku wyróżnia się dwa zasadnicze typy promieniowania elektromagnetycznego, podlegające odrębnej regulacji ustawowej:

- Promieniowanie jonizujące – generowane w wyniku wykorzystywania materiałów promieniotwórczych w sektorze energetyki jądrowej, ochrony zdrowia, przemyśle oraz działalności naukowo-badawczej. Zasady ochrony przed tym rodzajem promieniowania zostały określone w ustawie z dnia 29 listopada 2000 r. – Prawo atomowe (Dz.U. 2024 poz. 1277).

Promieniowanie niejonizujące, obejmujące pola elektromagnetyczne (PEM), powstające w wyniku zmian natężenia pól wytwarzanych przez urządzenia energetyczne i radiokomunikacyjne. Kwestie związane z ochroną przed promieniowaniem niejonizującym reguluje ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2025 poz. 647), w szczególności dział VI zatytułowany „Ochrona przed polami elektromagnetycznymi”.

Niejonizujące promieniowanie elektromagnetyczne występuje zarówno w środowisku naturalnym, jak i wytwarzane jest przez człowieka. Naturalne PEM pochodzi m.in. od Słońca, Ziemi oraz zjawisk atmosferycznych. Z kolei sztuczne pola elektromagnetyczne zaczęły pojawiać się w przestrzeni środowiskowej wraz z rozwojem działalności technicznej na przełomie XIX i XX wieku.

Do głównych źródeł promieniowania niejonizującego o charakterze antropogenicznym zalicza się m.in.:

- linie przesyłowe i stacje elektroenergetyczne,
- nadajniki radiowe, telewizyjne, CB-radio i radiostacje amatorskie,
- stacje bazowe systemów telefonii komórkowej,
- urządzenia radiolokacyjne i radionawigacyjne (wojskowe i cywilne),
- urządzenia codziennego użytku, takie jak: kuchenki mikrofalowe, ekrany monitorów, telefony komórkowe i inne źródła promieniowania bliskiego pola.

Zgodnie z art. 3 pkt 18 ustawy – Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2025 poz. 647), pod pojęciem pól elektromagnetycznych rozumie się pole elektryczne, magnetyczne oraz elektromagnetyczne o częstotliwościach w zakresie od 0 Hz do 300 GHz.

Współcześnie promieniowanie niejonizujące, a w szczególności pola elektromagnetyczne (PEM), klasyfikowane są jako jedno z istotnych zanieczyszczeń środowiska. Ekspozycja organizmu ludzkiego na oddziaływanie silnych źródeł PEM może prowadzić do zakłócenia warunków środowiskowych, wpływających na przebieg procesów fizjologicznych.

Zidentyfikowane potencjalne skutki zdrowotne obejmują m.in.:

- zaburzenia funkcjonowania ośrodkowego układu nerwowego,
- negatywny wpływ na układ hormonalny, rozrodczy i krwionośny,
- oddziaływanie na narządy zmysłów, w szczególności wzroku i słuchu.

Obecnie prowadzone są również badania naukowe nad możliwym związkiem pomiędzy długotrwałą ekspozycją na pola elektromagnetyczne a rozwojem chorób nowotworowych, jednak wnioski w tym zakresie pozostają przedmiotem dalszych analiz interdyscyplinarnych.

Dopuszczalne poziomy elektromagnetycznego promieniowania niejonizującego, dla pól stałych oraz zmiennych o częstotliwości 50 Hz i częstotliwości od 0,001 do 300 000 MHz zostały określone w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. 2019 poz. 2448).

Linie wysokiego napięcia powyżej 110 kV są źródłami pola elektromagnetycznego mogącego powodować przekroczenie wartości dopuszczalnych na terenach zamieszkałych. Największa wartość natężenia pola elektrycznego, jaka może wystąpić pod linią lub w jej pobliżu, zgodnie z przepisami, nie powinna przekraczać składowej elektrycznej 1 kV/m i składowej magnetycznej 60A/m. Szacuje się na podstawie badań pomiarowych, że granica strefy, w obrębie której nie dopuszcza się do lokalizowania budynków przeznaczonych na stały pobyt ludzi wynosi, co najmniej 14 m od osi linii (mierząc na poziomie 2 m n.p.t. lub 1,6 m od krawędzi balkonu, tarasu, dachu albo ściany budynku mieszkalnego). Ostatecznie o zachowaniu norm rozstrzygać powinny stosowne pomiary.

Prawo ochrony środowiska nie ustala obowiązku uzyskania pozwolenia na emitowanie pól elektromagnetycznych przez linie i stacje elektroenergetyczne o napięciu znamionowym 110 kV lub wyższym, oraz przez instalacje radiokomunikacyjne (telefonia komórkowa), radionawigacyjne i radiolokacyjne, których równoważna moc promieniowana izotropowo jest równa lub przekracza 15W, generujące pola o częstotliwościach od 30 kHz do 30 GHz.

Potencjalnym źródłem emisji promieniowania elektromagnetycznego mogą być stacje bazowe telefonii komórkowej. Rozkład pola w terenie wokół stacji bazowych był przedmiotem pomiarów wykonywanych w wielu krajach i w różnych warunkach. Wyniki tych badań wskazują, że intensywność promieniowania MF wokół stacji bazowych jest bardzo niewielka i wynosi zwykle poniżej 1 mW/m^2.

W ocenie specjalistów, stacje bazowe telefonii komórkowej nie przedstawiają problemu z punktu widzenia oddziaływania na stan zdrowia ludności i na środowisko.

Również w Polsce wykonano wiele pomiarów natężenia pól MF w otoczeniu stacji bazowych, zarówno zlokalizowanych na dachach budynków, jak i na specjalnych wieżach. Zmierzone wartości na zewnątrz budynków i w mieszkaniach wahały się w granicach 0,1 – 0,5 mW/m^2 (0.0001 – 0.0005 W/m^2), a więc 200 – 1000 razy mniej niż dopuszczalna w Polsce norma. Nawet na balkonach w budynkach zlokalizowanych naprzeciw stacji bazowych na dachu sąsiedniego budynku natężenie pola nie przekraczało 1 mW/m^2 (0.001 W/m^2).

Dopuszczalne poziomy podane w tabeli określono do oceny oddziaływania pól elektromagnetycznych emitowanych podczas użytkowania stałych sieci elektroenergetycznych i radiokomunikacyjnych. Tabela zawiera zapisy dotyczące zakresów częstotliwości pól elektromagnetycznych, dla których określa się parametry fizyczne charakteryzujące oddziaływanie pól elektromagnetycznych na środowisko oraz dopuszczalne

poziomy pól elektromagnetycznych, charakteryzowane przez dopuszczalne wartości parametrów fizycznych dla miejsc dostępnych dla ludności.

Tabela 8. Zakresy częstotliwości pól elektromagnetycznych

Parametr fizyczny / Zakres częstotliwości pola elektromagnetycznego		Składowa elektryczna E (V/m)	Składowa magnetyczna H (A/m)	Gęstość mocy S (W/m2)
Lp.	1	2	3	4
1	0 Hz	10000	2500	ND
2	od 0 Hz do 0,5 Hz	ND	2500	ND
3	od 0,5 Hz do 50 Hz	10000	60	ND
4	od 0,05 kHz do 1 kHz	ND	3 / f	ND
5	od 1 kHz do 3 kHz	250 / f	5	ND
6	od 3 kHz do 150 kHz	87	5	ND
7	od 0,15 MHz do 1 MHz	87	0,73 / f	ND
8	od 1 MHz do 10 MHz	$87 / f^{0,5}$	0,73 / f	ND
9	od 10 MHz do 400 MHz	28	0,073	2
10	od 400 MHz do 2000 MHz	$1,375 \times f^{0,5}$	$0,0037 \times f^{0,5}$	f / 200
11	od 2 GHz do 300 GHz	61	0,16	10

Oznaczenia:
f – wartość częstotliwości pola elektromagnetycznego z tego samego wiersza kolumny „Zakres częstotliwości pola elektromagnetycznego”.
ND – nie dotyczy.

Źródło: Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. 2019 poz. 2448).

Wymagania te nie mają zastosowania do oceny pól elektromagnetycznych emitowanych przez elektryczne urządzenia przenośne i urządzenia użytkowane w mieszkaniach. Ocena oddziaływania pola elektromagnetycznego w środowisku pracy określona jest odrębnymi przepisami.

Natężenie pola elektromagnetycznego maleje wraz z odległością od jego źródła, a wpływ tego pola na organizmy żywe, zależy od jego natężenia. Źródłem emitowania promieniowania są m. in. systemy przesyłowe energii elektrycznej. Źródła te, emitują promieniowanie elektromagnetyczne w szerokim zakresie częstotliwości i o różnych poziomach wartości natężenia pola elektromagnetycznego. Ochrona środowiska przed szkodliwym działaniem pola elektromagnetycznego, według obowiązujących przepisów, polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu środowiska poprzez utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych lub co najmniej na tych poziomach oraz zmniejszanie poziomów pól elektromagnetycznych co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymane. Ochrona taka polega również na przeprowadzaniu okresowych kontroli natężenia pola elektromagnetycznego w pobliżu źródeł promieniowania. Przepisy te narzucają warunki konieczne do spełnienia, przy lokalizacji i eksploatacji urządzeń wytwarzających promieniowanie, a także budowy nowych obiektów w pobliżu istniejących źródeł promieniowania.

Struktura infrastruktury elektroenergetycznej na terenie gminy Łanięta składa się z sieci niskiego napięcia nn (0,4 kV) oraz stacji transformatorowych 15/0,4 kV.

Na terenie gminy Łanięta zlokalizowanych jest 6 stacji bazowych telefonii komórkowej różnych nadawców sygnałów, typu GSM, UMTS i LTE (niektóre posiadają również 5G), których transmisja mowy i danych może odbywać się w różnych pasmach częstotliwości. Są stacje wymienione poniżej:

- Chruścinek 6 – wieża Cellnex / On Tower: Play (GSM900 LTE1800 LTE2100 LTE800 LTE900).
- Łanięta – dawna wieża T-Mobile: Play (GSM900 LTE1800 LTE2100 LTE800 UMTS900).
- Witoldów – maszt Orange: Orange (GSM900 LTE1800 LTE2100 LTE800 LTE900).
- Witoldów – maszt Orange: T-Mobile (GSM900 LTE1800 LTE2100 LTE800 LTE900).
- Łanięta – wieża kratowa Cellnex / Towerlink: Plus (GSM900 LTE1800 LTE900 UMTS900).

Rozmieszczenie pojedynczych stacji bazowych telefonii komórkowej zlokalizowanych na obszarze gminy Łanięta przedstawiono poniżej. Poszczególni operatorzy oznaczeni zostali następującymi kolorami: Plus – zielony, T-Mobile – różowy, Orange – pomarańczowy, Play – fioletowy.

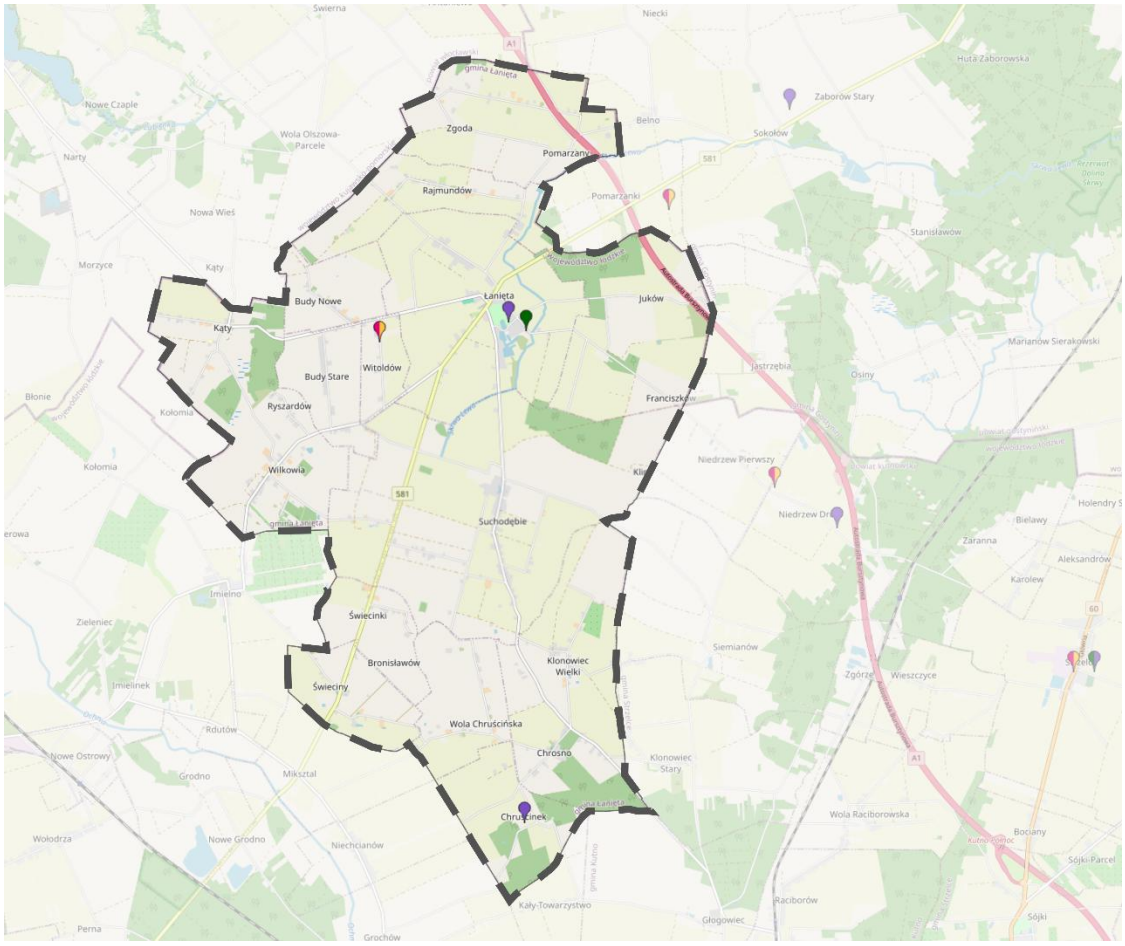

Rysunek 2. Stacje bazowe telefonii komórkowej na terenie gminy Łanięta

Źródło: opracowanie własne na podstawie Mapy nadajników GSM, UMTS, CDMA, LTE, 5G w Polsce, http://beta.btsearch.pl.

W ostatnich latach obserwuje się dynamiczny rozwój nowoczesnych technologii bezprzewodowych, które w sposób ciągły emitują pola elektromagnetyczne do środowiska. Do głównych źródeł tego typu emisji zalicza się m.in. urządzenia wykorzystujące technologię Wi-Fi oraz infrastrukturę sieci telekomunikacyjnej nowej generacji – 5G (ang. fifth generation).

Technologia 5G, będąca następcą dotychczasowych standardów (4G/LTE/LTE-Advanced), została zaprojektowana z myślą o znaczącym zwiększeniu efektywności transmisji danych oraz przepustowości sieci. Zakłada się, że jej wdrożenie umożliwi jednoczesne połączenie dużej liczby urządzeń końcowych, co stworzy podstawy dla rozwoju tzw. Internetu Rzeczy (IoT) oraz inteligentnych systemów miejskich i przemysłowych.

Do głównych funkcjonalnych korzyści wynikających z zastosowania technologii 5G zalicza się:

1. znacznie zwiększoną prędkość przesyłu danych,
2. minimalne opóźnienia transmisji (tzw. niski latency),
3. wysoką stabilność i ciągłość połączeń,
4. możliwość obsługi nawet miliona urządzeń na 1 km².

W związku z rozwojem sieci 5G oraz wzrostem liczby urządzeń bezprzewodowych, pojawiają się również zagadnienia dotyczące monitorowania ekspozycji środowiskowej na pola elektromagnetyczne, w celu zachowania zgodności z obowiązującymi normami ochrony ludności oraz zasadami zrównoważonego rozwoju.

Jednym z najczęściej wskazywanych zagrożeń związanych z rozwojem technologii 5G jest potencjalny wpływ promieniowania elektromagnetycznego na zdrowie ludzi. Podobnie jak wcześniejsze generacje sieci bezprzewodowych, technologia 5G oparta jest na transmisji danych z wykorzystaniem fal elektromagnetycznych, przy czym planowane pasma częstotliwości charakteryzują się ograniczonym zasięgiem propagacji sygnału, co wymusza gęstsze rozmieszczenie infrastruktury nadawczej (stacji bazowych i anten) w przestrzeni zurbanizowanej.

W związku z tym, kluczowe znaczenie ma:

1. zapewnienie zgodności rozwoju infrastruktury 5G z obowiązującymi normami ekspozycji ludności na pola elektromagnetyczne,
2. aktualizacja przepisów prawa, tak aby były one oparte na zweryfikowanych danych naukowych, wynikach rzetelnych badań interdyscyplinarnych oraz dorobku instytucji wyspecjalizowanych w ocenie ryzyka zdrowotnego,
3. monitorowanie i egzekwowanie przestrzegania dopuszczalnych poziomów PEM, określonych przepisami ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz aktów wykonawczych.

Spełnienie powyższych warunków jest niezbędne dla zachowania wysokiego poziomu bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców oraz minimalizacji ryzyka środowiskowego w procesie wdrażania nowoczesnych technologii telekomunikacyjnych.

2.4.7. UCIĄŻLIWE ELEMENTY ZAGOSPODAROWANIA

W gminie Łanięta, podobnie jak w innych obszarach wiejskich, a przede wszystkim miejskich, występują różne uciążliwości związane z działalnością ludzką, które mają istotny wpływ na jakość życia mieszkańców oraz środowisko naturalne. W szczególności wyróżniają się cztery główne źródła uciążliwości: ruch drogowy, działalność przemysłowa, emisja zanieczyszczeń do atmosfery oraz problemy związane z gospodarką odpadami i ściekami. Poniżej przedstawiono szczegółową analizę tych zagrożeń oraz propozycje działań naprawczych.

Ruch drogowy – intensyfikacja ruchu drogowego w gminie Łanięta prowadzi do emisji hałasu oraz zanieczyszczeń powietrza, w tym tlenków azotu (NOx) i cząstek stałych (PM), co negatywnie wpływa na zdrowie mieszkańców. Aby zminimalizować te negatywne efekty, rekomenduje się wdrożenie rozwiązań technologicznych, takich jak:

- budowa ekranów akustycznych w rejonach o największym natężeniu ruchu,
- modernizacja infrastruktury drogowej w celu poprawy płynności ruchu i zmniejszenia emisji spalin,
- rozwój transportu publicznego i zachęcanie do korzystania z alternatywnych środków transportu, takich jak rowery czy pojazdy elektryczne.

Działalność przemysłowa – przemysł w gminie Łanięta, chociaż nie dominujący, również stanowi źródło emisji zanieczyszczeń powietrza i wody. Z tego względu istotne jest monitorowanie działalności przemysłowej oraz implementacja nowoczesnych technologii ograniczających emisję substancji szkodliwych. Kluczowe działania obejmują:

- wspieranie rozwoju przemysłu opartego na czystych technologiach,
- kontrolowanie emisji z zakładów przemysłowych, w tym stosowanie nowoczesnych systemów oczyszczania gazów przemysłowych,
- wdrażanie programów proekologicznych w przedsiębiorstwach, takich jak recykling wody i minimalizacja odpadów.

Niska emisja – emisja zanieczyszczeń z indywidualnych źródeł ciepła, w tym pieców węglowych i starych kotłów, stanowi poważny problem w gminie Łanięta, przyczyniając się do pogorszenia jakości powietrza i zwiększenia stężenia pyłów zawieszonych. Aby skutecznie ograniczyć niską emisję, należy:

- przeprowadzić kompleksową wymianę pieców węglowych na nowoczesne, ekologiczne źródła ciepła, takie jak kotły gazowe, pompy ciepła czy kolektory słoneczne,
- wspierać mieszkańców w uzyskaniu dofinansowania na wymianę urządzeń grzewczych,
- promować edukację ekologiczną na temat szkodliwości niskiej emisji i korzyści z przejścia na zieloną energię.

Gospodarka odpadami i ściekami – niewłaściwa gospodarka odpadami i ściekami stanowi poważne zagrożenie dla środowiska naturalnego. Istnieje konieczność rozwoju systemów selektywnej zbiórki odpadów oraz usprawnienia systemu kanalizacyjnego. Proponowane rozwiązania to:

- rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej, zwłaszcza w obszarach, które nie są jeszcze objęte pełnym systemem odprowadzania ścieków,
- wdrożenie zaawansowanych technologii oczyszczania ścieków, które będą spełniały surowe normy ochrony środowiska,
- rozwój systemu segregacji odpadów, promowanie recyklingu oraz minimalizacja produkcji odpadów w gospodarstwach domowych i przedsiębiorstwach.

2.5. AUDYT KRAJOBRAZOWY WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO

Zgodnie z art. 38a ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym audyt krajobrazowy jest dokumentem sporządzanym dla obszaru województwa nie rzadziej niż raz na 20 lat.

Zgodnie z art. 38a ust. 1 pkt 1 ww. ustawy audyt krajobrazowy określa:

- krajobrazy występujące na obszarze danego województwa,
- lokalizację krajobrazów priorytetowych.

Zgodnie z art. 38a ust. 1 pkt 2 ww. ustawy audyt krajobrazowy wskazuje lokalizację i granice:

- parków kulturowych,
- parków narodowych, rezerwatów przyrody, parków krajobrazowych, obszarów chronionego krajobrazu,
- obiektów znajdujących się na listach Światowego Dziedzictwa UNESCO, obszarów Sieci Rezerwatów Biosfery UNESCO (MaB) lub obszarów i obiektów proponowanych do umieszczenia na tych listach.

Zgodnie z art. 38a ust. 1 pkt 3 ww. ustawy audyt krajobrazowy wskazuje:

- zagrożenia dla możliwości zachowania wartości krajobrazów, o których mowa w pkt 1 lit. b, oraz wartości krajobrazów w obrębie obszarów lub obiektów, o których mowa w pkt 2;
- rekomendacje i wnioski dotyczące kształtowania i ochrony krajobrazów, o których mowa w pkt 1 lit. b, oraz krajobrazów w obrębie obszarów lub obiektów, o których mowa w pkt 2, w szczególności poprzez wskazanie obszarów, które powinny zostać objęte formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 3, 4 i 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2026 poz. 13);
- lokalne formy architektoniczne zabudowy w obrębie krajobrazów o których mowa w pkt 1 lit. b.

Dla gminy Łanięta obowiązuje Audyt Krajobrazowy Województwa Łódzkiego przyjęty uchwałą Sejmiku Województwa Łódzkiego nr XIII/150/25 z dnia 15 kwietnia 2025 r.

Tabela 9. Podtypy krajobrazów w gminie Łanięta

Lp.	Kod krajobrazu	Typ krajobrazu	Podtyp krajobrazu	Powierzchnia jednostki krajobrazowej w granicach gminy (ha)	Priorytet
1.	10-318.15-24	6. Wiejskie	6d. Z przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych tworzących pola średniej wielkości	4092,48	NIE
2.	10-318.15-20	8. Podmiejskie i osadnicze	8e. Wielkoobszarowe zespoły pałacowo-parkowe i klasztorne oraz inne komponowane układy architektury, zieleni i wód	854,39	NIE
3.	10-315.57-4	6. Wiejskie	6d. Z przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych tworzących pola średniej wielkości	208,91	NIE
4.	10-318.15-27	6. Wiejskie	6g. Z przewagą terenów zabudowanych o charakterze wiejskim	162,28	NIE
5.	10-315.57-3	6. Wiejskie	6d. Z przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych tworzących pola średniej wielkości	107,29	NIE
6.	10-318.15-11	3. Leśne	3b. Z przewagą siedlisk lasowych	62,19	NIE
7.	10-318.15-2	8. Podmiejskie i osadnicze	8e. Wielkoobszarowe zespoły pałacowo-parkowe i klasztorne oraz inne komponowane układy architektury, zieleni i wód	0,038	NIE

Źródło: opracowanie własne na podstawie Audytu krajobrazowego województwa łódzkiego.

W Audycie Krajobrazowym Województwa Łódzkiego na obszarze gminy Łanięta zidentyfikowano siedem jednostek krajobrazowych, z czego żadna nie została zakwalifikowana jako krajobraz priorytetowy. Zidentyfikowane krajobrazy przypisane do gminy Łanięta, choć nie zyskały statusu priorytetowego, stanowią one integralną część struktury przestrzennej regionu i mają realne znaczenie dla tożsamości lokalnej, jakości życia oraz funkcjonowania przestrzeni — jako krajobrazy mieszane: przyrodniczo-kulturowe, osadnicze lub użytkowane rolniczo/przyrodniczo.

Status krajobrazu priorytetowego w AKWŁ wiąże się ze spełnieniem określonych kryteriów: krajobraz priorytetowy to taki, którego wyróżniające walory — przyrodnicze, kulturowe, historyczne lub widokowe — uzasadniają potrzebę sformułowania szczegółowych wniosków i rekomendacji dotyczących jego ochrony albo kształtowania przestrzeni.

W przypadku krajobrazów z gminy Łanięta, pomimo ich zidentyfikowania, nie dokonano takiej kwalifikacji. W konsekwencji wobec tych krajobrazów nie sformułowano szczegółowych

wniosków ani rekomendacji, takich jak: zasady ochrony krajobrazu, warunki zabudowy, zalecenia interwencji dla ochrony walorów przyrodniczych, kulturowych czy widokowych.

Brak wskazania priorytetu ochronnego dla tych jednostek oznacza, że choć posiadają one walory krajobrazowe, nie zostały zaklasyfikowane do grupy wymagającej szczególnych działań ochronnych w skali regionalnej. Jednak w kontekście polityki przestrzennej gminy ich zróżnicowanie powinno być uwzględniane w procesach planistycznych, zwłaszcza przy wyznaczaniu kierunków zagospodarowania rolniczego, leśnego i urbanistycznego.

2.6. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA PRZY BRAKU REALIZACJI USTALEŃ PROJEKTU PLANU

Zaniechanie realizacji ustaleń zawartych w projekcie planu ogólnego nie skutkowałoby znaczącym wzrostem presji antropogenicznej na środowisko przyrodnicze w gminie Łanięta. Utrzymanie obecnego sposobu zagospodarowania przestrzennego nie stwarzałoby jednak warunków do poprawy jakości poszczególnych komponentów środowiska naturalnego. Istniejące źródła oddziaływań, takie jak główny punkt zasilania, sieć drogowa oraz indywidualne źródła emisji (np. paleniska), nadal oddziaływałyby na pogorszenie stanu środowiska w Gminie.

Realizacja ustaleń zawartych w projekcie planu ogólnego nie prowadziłaby do eliminacji obecnych źródeł oddziaływań ani całkowitego ich wpływu na otoczenie, jednak mogłaby przyczynić się do ograniczenia skali negatywnych oddziaływań związanych z nowymi inwestycjami, które mają być realizowane w obszarze objętym opracowaniem. Do przykładów takich inwestycji należy m.in. napowietrzna linia elektroenergetyczna. Wprowadzenie rozwiązań zawartych w planie może wpłynąć na redukcję negatywnego oddziaływania tych inwestycji na środowisko, w tym w szczególności na jakość powietrza, hałas oraz wpływ na bioróżnorodność.

Scenariusz bez zmian obrazuje możliwe kierunki zmian środowiskowych w przypadku braku realizacji ustaleń projektu planu ogólnego. W ocenie tego scenariusz uwzględnia się szczególną możliwość intensyfikacji negatywnych przemian środowiskowych, które mogą prowadzić do dalszej degradacji środowiska przyrodniczego. Największy wpływ na stan środowiska może mieć kontynuacja dotychczasowego sposobu użytkowania terenu, obejmującego rozbudowę infrastruktury drogowej oraz użytkowanie przestrzeni w sposób prowadzący do niekontrolowanej ekspansji działalności antropogenicznej, w tym intensyfikacji emisji z indywidualnych źródeł ciepła oraz wzrostu zanieczyszczeń związanych z transportem.

Plan ogólny zastąpi dotychczas obowiązujące studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Łanięta, które utraci moc obowiązującą z dniem 30 czerwca 2026 roku. Plan ogólny stanie się aktem prawa miejscowego, a jego ustalenia będą miały charakter obligatoryjny dla dokumentów planistycznych niższego rzędu, takich jak plany miejscowe, zintegrowane plany inwestycyjne oraz decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

Po uchwaleniu planu ogólnego, możliwość wydania decyzji o warunkach zabudowy zostanie ograniczona wyłącznie do obszarów przeznaczonych na uzupełnianie istniejącej zabudowy, zgodnie z art. 61 ust. 1 pkt 1a ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Oznacza to, że na terenach, które nie będą miały określonych szczególnych

warunków zabudowy w ramach planu ogólnego, wydawanie decyzji o warunkach zabudowy będzie niemożliwe.

Brak uchwalenia planu ogólnego do dnia 30 czerwca 2026 roku będzie skutkowało niemożnością opracowywania nowych planów miejscowych, wprowadzania ich zmian, a także tworzenia zintegrowanych planów inwestycyjnych. Ponadto, uniemożliwi to wydawanie nowych decyzji o warunkach zabudowy w przypadku braku obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, co może wstrzymać rozwój inwestycyjny w gminie oraz spowolnić procesy planowania przestrzennego. W konsekwencji, brak realizacji planu ogólnego doprowadziłby do niekontrolowanego rozwoju gminy, który mógłby pogłębić problemy środowiskowe i infrastrukturalne.

3. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM

Prognozowane znaczące oddziaływania na środowisko w wyniku realizacji planu ogólnego wynikają z planowanego wykorzystania zasobów środowiskowych w kontekście rozwoju społeczno-gospodarczego gminy Łanięta. Projekt planu ogólnego wprowadza szczegółowe regulacje dotyczące przeznaczenia i sposobu użytkowania terenów, które mają na celu minimalizowanie potencjalnych negatywnych skutków dla środowiska oraz zapewnienie racjonalnego gospodarowania przestrzenią.

Przewiduje się, że oddziaływania wynikające z realizacji ustaleń planu obejmą zarówno obszar objęty planem ogólnym, jak i tereny sąsiadujące. Z uwagi na zróżnicowaną charakterystykę środowiska przyrodniczego oraz przekształcenia wynikające z działalności człowieka (takie jak rozproszona zabudowa czy lokalne przemysły), różne części gminy mogą charakteryzować się odmiennymi stopniami wrażliwości na planowane działania.

W obszarze gminy Łanięta szczególną uwagę należy zwrócić na obszary cenne przyrodniczo, takie jak cieki wodne (Skrwa Lewa i jej dopływy), tereny podmokłe oraz fragmenty objęte formami ochrony przyrody, w tym użytki ekologiczne. Plan ogólny, poprzez wprowadzenie odpowiednich ustaleń, może przyczynić się do ochrony tych obszarów, m.in. poprzez wprowadzenie ograniczeń lokalizacyjnych dla niektórych inwestycji lub wskazanie preferencji dla rozwoju obszarów mniej wrażliwych na degradację środowiska.

Realizacja ustaleń planu ogólnego nie powinna prowadzić do kumulacji oddziaływań środowiskowych o charakterze negatywnym o skali wymagającej interwencji. Niemniej jednak, w przypadku realizacji przedsięwzięć o potencjalnie znaczącym wpływie na środowisko, takich jak duże inwestycje infrastrukturalne, zakłady przemysłowe czy intensywna zabudowa, konieczne będzie przeprowadzenie szczegółowych ocen oddziaływania na środowisko na dalszych etapach planistycznych i inwestycyjnych, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

Wdrożenie ustaleń planu ogólnego może również przyczynić się do ograniczenia skutków presji przestrzennej, takich jak rozpraszanie zabudowy czy niekontrolowane zajmowanie terenów rolnych oraz przyrodniczo cennych. Poprzez uporządkowanie struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy, z uwzględnieniem istniejących ograniczeń środowiskowych, plan może pozytywnie wpłynąć na poprawę stanu środowiska w dłuższej perspektywie. Oczekiwane

efekty to m.in. zmniejszenie emisji z transportu, racjonalniejsze gospodarowanie wodami opadowymi oraz ograniczenie degradacji gleb i zasobów przyrodniczych.

4. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM ORAZ SPOSÓB ICH UWZGLĘDNIENIA W PROJEKCIE PLANU

Ustalenia dokumentów planistycznych sporządzanych na poziomie gminnym, w tym planów ogólnych i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, muszą uwzględniać cele i kierunki polityki ochrony środowiska wynikające z przepisów prawa międzynarodowego, wspólnotowego, krajowego oraz regionalnego. Obowiązek ten wynika w sposób pośredni z przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt 2 lit. d ww. ustawy, prognoza oddziaływania na środowisko opracowywana w ramach procedury planistycznej powinna zawierać informację o sposobie uwzględnienia ww. celów w opracowywanym dokumencie.

Cele ochrony środowiska ustalane na poziomie międzynarodowym i unijnym są w Polsce realizowane poprzez obowiązujące akty prawne, stanowiące transpozycję odpowiednich dyrektyw Wspólnoty Europejskiej lub dokumenty wdrażające postanowienia międzynarodowych konwencji. Do takich aktów zalicza się m.in. ustawę z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*, która stanowi podstawę niniejszej prognozy. Dyrektywy Unii Europejskiej, które są sukcesywnie wdrażane do polskiego prawodawstwa w zakresie ochrony środowiska to m.in. dyrektywa: 2001/42/WE; 2004/35/WE; 2003/4/WE; 2003/35/WE; 2000/60/WE; 2006/118/WE; 2007/60/WE; 2001/81/WE; 96/62/WE; 2008/50/WE; 2009/28/WE; 2009/147/WE; 92/43/EWG; 2002/49/WE; 2008/98/WE. Sam proces przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wpisuje się w realizację celów określonych m.in. w Dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/35/WE z dnia 26 maja 2003 r. oraz Dyrektywie 2001/42/WE w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko. Wśród priorytetów Unii Europejskiej w zakresie ochrony środowiska znajdują się przeciwdziałanie zmianom klimatu, ochrona bioróżnorodności, redukcja emisji zanieczyszczeń oraz promowanie zrównoważonego gospodarowania zasobami. Dodatkowo, dla przedmiotowego planu istotne są również przepisy Dyrektywy Ptasiej (79/409/EWG) oraz Dyrektywy Siedliskowej (92/43/EWG). W zakresie ochrony środowiska zobowiązania Polski wynikają także z ratyfikowanych konwencji międzynarodowych, m. in. Konwencja *o różnorodności biologicznej* z Rio de Janeiro, Protokół z Kioto do ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych *w sprawie zmian klimatu,* Europejska Konwencja Krajobrazowa we Florencji.

Na szczeblu krajowym kierunek działań w zakresie gospodarki przestrzennej wyznacza Koncepcja Rozwoju Kraju 2050, przyjęta przez Radę Ministrów w lipcu 2025 r. Dokument ten wskazuje potrzebę tworzenia struktur przestrzennych sprzyjających utrzymaniu i poprawie stanu środowiska naturalnego oraz zachowaniu wartości krajobrazowych kraju. Założenia te realizowane jest poprzez promowanie zintegrowanego i zrównoważonego planowania przestrzennego, uwzględniającego zarówno potrzeby środowiskowe, jak i rozwój społeczno-gospodarczy. Większość krajowych przepisów dotyczących ochrony środowiska, w tym

ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne, ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, stanowi implementację dyrektyw unijnych. Zagadnienia ochrony środowiska są coraz istotniejszym elementem polityki przestrzennej, a zasady zrównoważonego rozwoju stanowią fundamentalny punkt odniesienia dla działań planistycznych.

Na szczeblu lokalnym, cele ochrony środowiska ważne z punktu widzenia planowania przestrzennego, formułowane w dokumentach, obejmują:

- ochronę powierzchni ziemi oraz racjonalne gospodarowanie zasobami i walorami przyrodniczymi – zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska, ustawą o ochronie przyrody oraz ustawą Prawo geologiczne i górnicze;
- ochronę obiektów i obszarów o wysokiej wartości przyrodniczej – zgodnie z ustawą o ochronie przyrody;
- ochronę złóż kopalin oraz zapewnienie możliwości ich przyszłej eksploatacji – zgodnie z przepisami Prawa ochrony środowiska i Prawa geologicznego i górniczego;
- ochronę wód powierzchniowych i podziemnych – w oparciu o Prawo wodne, Prawo ochrony środowiska oraz ustawę o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków;
- ochronę gruntów rolnych i leśnych – zgodnie z ustawą z dnia 3 lutego 1995 r.;
- ochronę krajobrazu – zgodnie z zapisami audytów krajobrazowych i ustawą o ochronie przyrody.

Ustalenia Planu ogólnego gminy Łanięta umożliwiają wdrożenie powyższych celów środowiskowych poprzez odpowiednie rozwiązania przestrzenne. Dokument ten powinien zapewnić warunki dla rozwoju społeczno-gospodarczego przy jednoczesnym zachowaniu zasad zrównoważonego rozwoju.

5. USTALENIA PROJEKTU PLANU. ZMIANY W STOSUNKU DO STANU ISTNIEJĄCEGO

Plan ogólny porządkuje strukturę przestrzenną gminy poprzez wyznaczenie kierunków rozwoju funkcjonalnego, lokalizacji terenów zieleni oraz zasad ochrony środowiska przyrodniczego. Dokument ten wprowadza ograniczenia w zakresie możliwości zabudowy na obszarach charakteryzujących się wysokimi walorami przyrodniczymi.

W ramach planu ogólnego wyznaczono strefy planistyczne, określono gminne standardy urbanistyczne – obejmujące m.in. profil funkcjonalny stref, maksymalną intensywność zabudowy nadziemnej, dopuszczalną wysokość zabudowy, maksymalny udział powierzchni zabudowanej oraz minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej – a także zidentyfikowano obszary uzupełniania zabudowy. Każda ze stref planistycznych ujętych w projekcie planu ogólnego obejmuje tereny przypisane do profilu funkcjonalnego podstawowego oraz, w zależności od założeń planistycznych, wybrane tereny objęte profilem funkcjonalnym dodatkowym, zgodnie z załącznikiem nr 1 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy,

dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów (Dz.U. 2024 poz. 1775).

Zakres przyporządkowania poszczególnych terenów do danej kategorii funkcjonalnej został określony w tabeli, stanowiącej integralny element planu ogólnego. W Planie ogólnym gminy Łanięta ustalono następujące strefy planistyczne:

a) Strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną – **SW**,
b) Strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną – **SJ**,
c) Strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową – **SZ**,
d) Strefa usługowa – **SU**,
e) Strefa gospodarcza – **SP**,
f) Strefa produkcji rolniczej – **SR**,
g) Strefa infrastrukturalna – **SI**,
h) Strefa zieleni i rekreacji – **SN**,
i) Strefa cmentarzy – **SC**,
j) Strefa otwarta – **SO**,
k) Strefa komunikacyjna – **SK**.

W strefach funkcjonalnych, z wyłączeniem: stref zieleni i rekreacji (SN), stref produkcji rolniczej (SR), w granicach objętych ochroną konserwatorską na podstawie ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. 2024 poz. 1292), stref komunikacyjnych (SK) oraz stref otwartych (SO), określono minimalne wartości wskaźnika powierzchni biologicznie czynnej zgodnie z minimalnymi wymaganiami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 3 grudnia 2024 r., dotyczącym zmiany rozporządzenia w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów. Zgodnie z upoważnieniem wynikającym z § 2 ust. 3 ww. rozporządzenia dla stref planistycznych objętych obowiązującymi planami miejscowymi, dla których w planach miejscowych określono minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej niższy niż wynikający z załącznika nr 1 do rozporządzenia, można ustalić minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej nie niższy niż wynikający z ustaleń planu miejscowego.

Dla określonych stref planistycznych określono górne limity parametrów zabudowy, obejmujące intensywność, wysokość oraz procentowy udział powierzchni zabudowy. W Planie ogólnym gminy Łanięta nie wyznacza się gminnych standardów dostępności infrastruktury społecznej.

ZASADY WYZNACZANIA POSZCZEGÓLNYCH STREF PLANISTYCZNYCH WRAZ Z WSKAŹNIKAMI ORAZ PARAMETRAMI ZABUDOWY I ZAGOSPODAROWANIA TERENU

W gminie Łanięta wyznaczono **517 stref planistycznych** w oparciu o istniejące zagospodarowanie terenu, ustalenia obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz wyniki analiz lokalnych i ponadlokalnych uwarunkowań. Uwzględniono także część wniosków mieszkańców i interesariuszy, których pozytywne rozpatrzenie pozostaje zgodne ze spójnością układu przestrzennego gminy oraz kierunkami wyznaczonymi w dokumentach strategicznych rozwoju. Strefy wyodrębniono zarówno dla terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i jednorodzinnej, zabudowy zagrodowej, usługowej, gospodarczej, produkcyjnej i rolniczej, jak również dla terenów zieleni i rekreacji, cmentarzy,

infrastruktury technicznej oraz komunikacji. Przy ich wyznaczaniu kierowano się nadrzędną zasadą zachowania ładu przestrzennego, ciągłości funkcjonalnej i dostosowania przeznaczenia terenów do stanu faktycznego, istniejącej zabudowy i obowiązujących przeznaczeń planistycznych, a dla nowo wskazanych obszarów mieszkaniowych – zasadą uzupełniania zabudowy. Dla każdej ze stref określono odrębne wskaźniki oraz parametry zabudowy i zagospodarowania terenu, stanowiące ramy dla dalszych szczegółowych ustaleń w planach miejscowych lub decyzjach administracyjnych.

Każda ze stref planistycznych obejmuje tereny zgodne z przypisanym jej profilem funkcjonalnym podstawowym, a opcjonalnie również tereny odpowiadające profilowi funkcjonalnemu dodatkowemu. Charakterystyka stref planistycznych ujętych w projekcie planu ogólnego przedstawiona została w tabeli, uwzględniającej również odpowiadające im klasy niższego poziomu terenów, określone w przepisach wykonawczych wydanych na podstawie art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1130 ze zm.).

SW - STREFA WIELOFUNKCYJNA Z ZABUDOWĄ MIESZKANIOWĄ WIELORODZINNĄ:

W Planie ogólnym gminy Łanięta wyznaczono 14 stref wielofunkcyjnych z zabudową mieszkaniową wielorodzinną (SW) o zróżnicowanych parametrach zabudowy.

Dla wyznaczonych stref „SW” przyjęto zróżnicowane wskaźniki oraz parametry zabudowy i zagospodarowania terenu, których zakres przedstawiono poniżej:

- maksymalna nadziemna intensywność zabudowy: 0,6 – 2,4,
- maksymalny udział powierzchni zabudowy: 30 – 40%,
- maksymalna wysokość zabudowy: 12 – 15 m,
- minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej: 30%;

SJ - STREFA WIELOFUNKCYJNA Z ZABUDOWĄ MIESZKANIOWĄ JEDNORODZINNĄ:

W Planie ogólnym gminy Łanięta wyznaczono 82 stref wielofunkcyjnych z zabudową mieszkaniową jednorodzinną (SJ) o zróżnicowanych parametrach zabudowy.

Dla wyznaczonych stref „SJ” przyjęto zróżnicowane wskaźniki oraz parametry zabudowy i zagospodarowania terenu, których zakres przedstawiono poniżej:

- maksymalna nadziemna intensywność zabudowy: 0,4 – 0,7,
- maksymalny udział powierzchni zabudowy: 20 – 50%,
- maksymalna wysokość zabudowy: 10 – 12 m,
- minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej: 30 %;

SZ - STREFA WIELOFUNKCYJNA Z ZABUDOWĄ ZAGRODOWĄ:

W Planie ogólnym gminy Łanięta wyznaczono 217 stref wielofunkcyjnych z zabudową zagrodową (SZ) o zróżnicowanych parametrach zabudowy.

Dla wyznaczonej strefy „SZ” przyjęto wskaźniki oraz parametry zabudowy i zagospodarowania terenu, które przedstawiono poniżej:

- maksymalna nadziemna intensywność zabudowy: 0,7,

- maksymalny udział powierzchni zabudowy: 30 – 40%,
- maksymalna wysokość zabudowy: 12 – 15 m,
- minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej: 30%;

SU - STREFA USŁUGOWA:

W Planie ogólnym gminy Łanięta wyznaczono 14 strefy usługowe (SU) o zróżnicowanych parametrach zabudowy.

Dla wyznaczonych stref „SU" przyjęto zróżnicowane wskaźniki oraz parametry zabudowy i zagospodarowania terenu, których zakres przedstawiono poniżej:

- maksymalna nadziemna intensywność zabudowy: 0,4 – 0,7,
- maksymalny udział powierzchni zabudowy: 20 – 30%,
- maksymalna wysokość zabudowy: 10 – 15 m,
- minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej: 30%;
-

SP - STREFA GOSPODARCZA:

W Planie ogólnym gminy Łanięta wyznaczono 8 stref gospodarczych (SP) o zróżnicowanych parametrach zabudowy.

Dla wyznaczonych stref „SP" przyjęto zróżnicowane wskaźniki oraz parametry zabudowy i zagospodarowania terenu, których zakres przedstawiono poniżej:

- maksymalna nadziemna intensywność zabudowy: 0,7,
- maksymalny udział powierzchni zabudowy: 50%,
- maksymalna wysokość zabudowy: 15 m,
- minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej: 20%;

SR - STREFA PRODUKCJI ROLNICZEJ:

W Planie ogólnym gminy Łanięta wyznaczono 95 stref produkcji rolniczej (SR), o zróżnicowanych parametrach zabudowy.

Dla wyznaczonych stref „SR" przyjęto wskaźniki oraz parametry zabudowy i zagospodarowania terenu, które przedstawiono poniżej:

- maksymalna nadziemna intensywność zabudowy: 0,4 – 0,7,
- maksymalny udział powierzchni zabudowy: 40%,
- maksymalna wysokość zabudowy: 10 – 18 m,
- minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej: 30 – 60%;

SI - STREFA INFRASTRUKTURALNA:

W Planie ogólnym gminy Łanięta wyznaczono 40 stref infrastrukturalnych (SI), ale tylko dla 2 określono wskaźniki oraz parametry zabudowy i zagospodarowania terenu.

Dla wyznaczonych stref „SI", dla których określono wskaźniki oraz parametry zabudowy i zagospodarowania terenu przedstawiono poniżej:

- maksymalna nadziemna intensywność zabudowy: 0,4 – 0,6,

- maksymalny udział powierzchni zabudowy: 20 – 30%,
- maksymalna wysokość zabudowy: 15 m,
- minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej: 20%;

SN - STREFA ZIELENI I REKREACJI:

W Planie ogólnym gminy Łanięta wyznaczono 8 stref zieleni i rekreacji (SN), dla których nie określono wskaźników oraz parametrów zabudowy i zagospodarowania terenu.

Dla wyznaczonych stref „SN" przyjęto wyłącznie minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej w przedziale 50 – 80%.

SC - STREFA CMENTARZY:

W Planie ogólnym gminy Łanięta wyznaczono 1 strefę cmentarza (SC), dla której określono wyłącznie minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej na poziomie 30%.

SO - STREFA OTWARTA:

W Planie ogólnym gminy Łanięta wyznaczono 29 stref otwartych (SO), dla których nie określono wskaźników oraz parametrów zabudowy i zagospodarowania terenu.

SK - STREFA KOMUNIKACYJNA:

W Planie ogólnym gminy Łanięta wyznaczono 9 stref komunikacyjnych (SK), dla których nie określono wskaźników oraz parametrów zabudowy i zagospodarowania terenu.

Oznaczenia wraz z symbolami poszczególnych stref, ich nazwy, profil funkcjonalny podstawowy i dodatkowy, a także ustalone dla nich wskaźniki oraz parametry zabudowy i zagospodarowania terenu, zostały określone w formie danych przestrzennych o których mowa w art. 67a ust. 3 i 3a ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1130, z późn. zm.). Dodatkowo w ramach wizualizacji ww. danych przestrzennych, została sporządzona charakterystyka stref planistycznych wyznaczonych w ramach Planu ogólnego gminy Łanięta. Dokument ten znajduje się w osobnym opracowaniu pn. „*Charakterystyka stref planistycznych gminy Łanięta*" i nie stanowi on formalnego dokumentu w ramach procedury sporządzania planu ogólnego, a jedynie pełni funkcję informacyjną, która ma na celu ułatwić sposób pozyskiwania informacji o atrybutach zawartych w danych przestrzennych dla planu ogólnego.

Ustalenia planu ogólnego gminy Łanięta nie przesądzają o możliwości realizacji zabudowy o funkcji i parametrach mieszczących się w ich zakresie, a jedynie stanowią maksymalne i minimalne ramy dla potencjalnego zagospodarowania obszaru znajdującego się w obszarze danej strefy. Przeznaczenie terenu, mieszczące się w katalogu ustalonym w ramach danej strefy planistycznej, a także szczegółowe parametry, niewykraczające poza ramy wyznaczone w Planie ogólnym gminy Łanięta, określone zostaną na etapie sporządzania planu miejscowego, ze względu na pokrycie całego obszaru gminy obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego.

6. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO BĘDĄCE SKUTKIEM REALIZACJI USTALEŃ PROJEKTU PLANU

Za przewidywane oddziaływanie bezpośrednie mogące wystąpić w wyniku realizacji inwestycji dopuszczonych na podstawie ustaleń planu ogólnego, uznaje się potencjalne przekształcenia powierzchni terenu, w tym unieczynnienie pokrywy glebowo-roślinnej na obszarach przewidzianych do zabudowy lub zagospodarowania infrastrukturalnego. Choć plan ogólny nie przesądza o szczegółowej lokalizacji inwestycji, wskazuje możliwe kierunki rozwoju funkcjonalno-przestrzennego, których wdrażanie w przyszłości może wiązać się z takimi oddziaływaniami.

Za oddziaływanie pośrednie (wtórne) odnoszą się do skutków środowiskowych, które mogą wystąpić w wyniku eksploatacji obiektów realizowanych zgodnie z kierunkami rozwoju ustalonymi w planie ogólnym. Nie przewiduje się jednak by zjawiska te stanowiły istotne zagrożenie dla stabilności ekosystemów oraz zbiorowisk roślinnych w granicach planu i jego sąsiedztwie.

Ze względu na czas, w jakim będą występować oddziaływania na środowisko, podzielono na cztery grupy: oddziaływania chwilowe, stałe, krótkoterminowe i długoterminowe. Pierwsza grupa oddziaływań chwilowych obejmuje oddziaływania mogące wystąpić w przypadku późniejszych realizacji inwestycji. Plan ogólny ich nie przewiduje, ale dopuszcza możliwość rozwoju funkcji, które mogą wiązać się z takimi zjawiskami w przyszłości. Oddziaływanie stałe mogą obejmować trwałe zmiany użytkowania gruntów, w tym zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej czy zmiany krajobrazowe. Zmiany takie mogą nastąpić dopiero w wyniku uchwalenia planów miejscowych, zgodnych z kierunkami wskazanymi w planie ogólnym.

Krótkoterminowe oddziaływania, bardzo podobne swym charakterem do chwilowych, mają miejsce w trakcie realizacji inwestycji. Mimo iż na ogół są gwałtowne, nie prowadzą do długofalowych skutków w krajobrazie i stanie środowiska.

Z kolei istnienie oddziaływań długoterminowych odnoszą się do konsekwencji funkcjonowania potencjalnych obiektów budowlanych lub infrastrukturalnych w dłuższej perspektywie. Może to obejmować np. emisje hałasu, zwiększone natężenie ruchu czy wzrost zapotrzebowania na zasoby. W przypadku przestrzegania przepisów ochrony środowiska, skutki te powinny pozostawać w granicach dopuszczalnych norm.

Na występowanie tzw. oddziaływań skumulowanych, szczególnie narażone są tereny i gdzie kierunki rozwoju przestrzennego mogą prowadzić do zwiększenia intensywności zabudowy lub koncentracji różnych funkcji (np. mieszkaniowej, usługowej, komunikacyjnej). Kumulacja skutków może dotyczyć m.in. wzrostu emisji zanieczyszczeń powietrza, wody i gleby, nasilonego hałasu, presji antropogenicznej na środowisko oraz pogorszenia jakości krajobrazu.

Z uwagi na ramowy i kierunkowy charakter projektu planu ogólnego, na obecnym etapie planowania nie przewiduje się wystąpienia znaczących oddziaływań na środowisko. Ustalenia projektu planu mają charakter ogólny i nie przesądzają o lokalizacji ani szczegółowych parametrach przyszłych inwestycji, co ogranicza możliwość jednoznacznej identyfikacji potencjalnych skutków środowiskowych.

7. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA, W TYM ODDZIAŁYWANIE BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU, A TAKŻE NA ŚRODOWISKO

7.1. ODDZIAŁYWANIE NA RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNĄ

Obszar gminy Łanięta charakteryzuje się przeważającym użytkowaniem rolniczym. Dominują tu użytki rolne o strukturze agrarnej, w tym pola uprawne, łąki i pastwiska, z rozproszonymi fragmentami zadrzewień śródpolnych i pasów zieleni towarzyszących ciekom wodnym. Przestrzeń wiejska ma relatywnie niską gęstość zabudowy. Zabudowa zagrodowa w przestrzeni wiejskiej jest w znacznej mierze rozproszona, a jej struktura przestrzenna została ukształtowana głównie przez tradycyjne formy gospodarowania rolniczego oraz układ działek i dróg lokalnych. Istotną rolę w krajobrazie pełnią elementy o wysokiej wartości ekologicznej, remnanty lasów, zarośla przyrowiskowe i sieć cieków, które tworzą korytarze ekologiczne i lokalne mozaiki siedliskowe.

Pomimo istotnych przekształceń środowiska przyrodniczego, na obszarze gminy Łanięta zachowały się elementy pełniące istotne funkcje ekologiczne, w tym korytarze przyrodnicze oraz lokalne enklawy bioróżnorodności. Do kluczowych formacji zaliczyć należy doliny cieków wodnych, zadrzewienia śródpolne, rowy melioracyjne, oczka wodne oraz pozostałości obszarów podmokłych. Pomimo częściowej degradacji oraz utraty ciągłości przestrzennej, jednostki te zachowują potencjał ekologiczny, w szczególności w zakresie migracji gatunków oraz retencji wód opadowych.

Plan ogólny gminy Łanięta wskazuje na konieczność ochrony, zachowania oraz odtwarzania ciągłości ekologicznej i funkcjonalnej tych struktur, z uwzględnieniem ich znaczenia jako integralnych elementów lokalnego systemu przyrodniczego.

Na analizowanym obszarze nie występują tereny objęte siecią Natura 2000. Niemniej jednak, stwierdza się istnienie powiązań funkcjonalnych z większymi systemami przyrodniczymi zlokalizowanymi poza granicami gminy. W związku z tym należy uwzględnić możliwość oddziaływań pośrednich oraz skumulowanych, szczególnie w kontekście planowanych inwestycji infrastrukturalnych, które mogą stanowić barierę dla spójności lokalnych i ponadlokalnych ekosystemów.

W strukturze przestrzennej gminy wyznaczono strefy otwarte (SO), obejmujące kompleksy leśne oraz tereny położone wzdłuż cieków wodnych wymagających ochrony przed zabudową. Ponadto strefa zieleni i rekreacji (SN) obejmuje tereny ogródków działkowych, zieleń urządzoną (parki miejskie, wiejskie, skwery, zieleńce), jak również obszary zieleni historycznej (np. parki dworskie), które zostały ujęte w rejestrze lub ewidencji zabytków.

Realizacja ustaleń Planu ogólnego może powodować umiarkowane ryzyko oddziaływania na lokalną bioróżnorodność, przy czym szczególne znaczenie będą miały oddziaływania pośrednie, skumulowane oraz długookresowe. Skala i charakter tych oddziaływań będą uzależnione od sposobu implementacji ustaleń planu na dalszych etapach planowania przestrzennego, w szczególności w ramach opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Należy podkreślić, że Plan ogólny pełni funkcję dokumentu ramowego i nie przesądza o konkretnych inwestycjach, jednak stanowi podstawę

dla podejmowania decyzji przestrzennych, wpływając tym samym na przyszłe procesy przekształceń środowiska.

W związku z powyższym rekomenduje się kontynuację monitoringu środowiska oraz systemowe uwzględnianie zasad ochrony przyrody w procesach planistycznych na poziomie lokalnym. Wyznaczenie terenów inwestycyjnych zostało oparte na analizie istniejącego zagospodarowania oraz zapisów obowiązujących dokumentów planistycznych, ze szczególnym uwzględnieniem koncentracji zabudowy i ograniczania jej rozproszenia, co stanowi jedno z kluczowych założeń Planu ogólnego.

7.2. ODDZIAŁYWANIE NA LUDZI

Zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oddziaływanie planu ogólnego gminy może obejmować także skutki dla zdrowia i bezpieczeństwa ludzi. Mimo że Plan ogólny gminy Łanięta nie wskazuje lokalizacji konkretnych inwestycji, a jego zapisy mają charakter ogólnych wytycznych dla polityki przestrzennej gminy, możliwe jest pośrednie i długoterminowe oddziaływanie na jakość życia oraz warunki zdrowotne mieszkańców, wynikające z przekształceń funkcjonalno-przestrzennych dopuszczonych w ramach projektowanych stref planistycznych. W gminnych standardach urbanistycznych określa się nieprzekraczalne warunki realizacji inwestycji tylko w zakresie parametrów oraz wskaźników urbanistycznych, jednak ze względu na ogólny charakter planu nie jest możliwa dokładniejsza analiza wystąpienia prawdopodobieństwa ryzyka bezpieczeństwa i zdrowia ludzi na terenie gminy Łanięta. Określone standardy urbanistyczne pozwolą na kształtowanie zrównoważonej struktury urbanistycznej, chroniącej przed nadmiernym zagęszczeniem zabudowy i zapewniającej mieszkańcom minimalny dostęp do terenów zieleni.

7.2.1. HAŁAS ŚRODOWISKOWY

Hałas stanowi istotny czynnik środowiskowy oddziałujący na stan zdrowia fizycznego oraz psychicznego człowieka. Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska, znaczące oddziaływanie na środowisko obejmuje również zmiany parametrów akustycznych, które mogą skutkować przekroczeniem dopuszczalnych poziomów hałasu określonych w aktach wykonawczych, w szczególności w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku.

Plan ogólny gminy Łanięta nie przewiduje lokalizacji konkretnych inwestycji o wysokim potencjale emisji hałasu, takich jak drogi wyższych kategorii, linie kolejowe czy zakłady przemysłowe. Jednak w wybranych strefach funkcjonalnych dopuszcza się lokalizację funkcji, które w przyszłości mogą wiązać się ze wzrostem obciążeń akustycznych, w szczególności funkcji komunikacyjnych, produkcyjno-usługowych oraz składowo-logistycznych. W konsekwencji należy liczyć się z możliwością wystąpienia pośrednich, skumulowanych i długoterminowych oddziaływań akustycznych, zwłaszcza w przypadku sytuowania tych funkcji w sąsiedztwie terenów mieszkaniowych oraz terenów wrażliwych akustycznie, takich jak obiekty edukacyjne czy placówki ochrony zdrowia.

Charakter tych oddziaływań ma wymiar warunkowy, a ich wystąpienie i intensywność zależeć będą od kierunków zagospodarowania przestrzennego, rodzaju i skali realizowanych

przedsięwzięć inwestycyjnych oraz od zastosowania odpowiednich zabezpieczeń akustycznych. Potencjalne przekroczenia norm hałasu powinny być każdorazowo weryfikowane na etapie sporządzania dokumentów planistycznych niższego rzędu oraz przy wydawaniu decyzji środowiskowych.

W strukturze funkcjonalno-przestrzennej gminy Łanięta wyznaczono strefę komunikacyjną (SK) w granicach terenów dróg powyżej kategorii gminnej. Obszary te cechują się podwyższonym poziomem hałasu komunikacyjnego, który stanowi jedno z głównych źródeł emisji akustycznej w środowisku zurbanizowanym. Dla zachowania spójności układu transportowego, w odniesieniu do terenów dróg kategorii gminnej oraz wybranych odcinków dróg wewnętrznych, wyznaczono strefę infrastrukturalną (SI).

Drogi gminne, pełniące przede wszystkim funkcje obsługowe i dostępowe, zostały przypisane do innych stref funkcjonalnych, zgodnie z dominującym sposobem użytkowania terenów przyległych, co sprzyja zachowaniu ładu przestrzennego i ciągłości struktury urbanistycznej.

W rezultacie, Plan ogólny gminy Łanięta porządkuje system użytkowania terenów w kontekście funkcjonowania układu transportowego oraz – poprzez właściwe rozmieszczenie funkcji urbanistycznych – stwarza warunki do długofalowego ograniczania ekspozycji mieszkańców na hałas środowiskowy.

7.2.2. POLE ELEKTROMAGNETYCZNE

Jednym z istotnych współczesnych zagrożeń środowiskowych, budzących społeczne obawy, jest narażenie ludności na oddziaływanie pól elektromagnetycznych (PEM), szczególnie w rejonach lokalizacji infrastruktury telekomunikacyjnej oraz elektroenergetycznej. W Polsce dopuszczalne poziomy PEM zostały określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. z 2019 r., poz. 2448) i są one uzależnione od przeznaczenia terenu.

W ramach wszystkich stref planistycznych dopuszczono lokalizację terenów infrastruktury technicznej jako funkcji uzupełniającej. Z wyjątkiem strefy infrastrukturalnej, obszary te odnoszą się w szczególności do terenów telekomunikacyjnych oraz innych elementów infrastruktury technicznej o powierzchni nieprzekraczającej 5000 m². W konsekwencji, Plan ogólny gminy Łanięta przewiduje możliwość sytuowania nowych obiektów emitujących pole elektromagnetyczne, takich jak stacje bazowe telefonii komórkowej, systemy nadawczo-odbiorcze czy anteny przesyłowe.

Wprowadzenie tej funkcji w wielu strefach wynika z konieczności zapewnienia dostępu do nowoczesnych usług cyfrowych, w tym łączności mobilnej oraz Internetu szerokopasmowego, stanowiących element infrastruktury krytycznej. Z uwagi na ramowy charakter dokumentu, Plan ogólny nie przewiduje lokalizacji urządzeń przemysłowych ani źródeł o wyjątkowo wysokiej mocy promieniowania, które mogłyby stanowić istotne zagrożenie dla zdrowia mieszkańców.

Planu tworzy ramy dla bezpiecznego rozwoju infrastruktury telekomunikacyjnej i energetycznej, wskazując możliwość lokalizacji odpowiednich obiektów w ramach stref planistycznych, przy jednoczesnym zapewnieniu warunków ochrony zdrowia ludności przed nadmierną ekspozycją na PEM.

Należy podkreślić, że Plan ogólny gminy Łanięta nie zawiera zapisów lokalizacyjnych dla konkretnych źródeł promieniowania elektromagnetycznego (np. stacji bazowych, linii wysokiego napięcia, radiolinii). Dokument, poprzez wyznaczenie katalogu stref planistycznych, przewiduje natomiast możliwość sytuowania terenów infrastruktury technicznej, w tym obiektów telekomunikacyjnych i energetycznych. Z tego względu konieczne jest uwzględnienie potencjalnych, pośrednich, skumulowanych i długoterminowych oddziaływań na zdrowie ludzi, jakie mogą wystąpić w przypadku realizacji inwestycji infrastrukturalnych w przyszłości.

7.2.3. RYZYKO WYSTĄPIENIA POWAŻNYCH AWARII

Poważne awarie przemysłowe, rozumiane jako nagłe zdarzenia skutkujące emisją substancji niebezpiecznych, pożarami bądź eksplozjami, stanowią istotne zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi oraz dla komponentów środowiska przyrodniczego. Szczególne znaczenie w tym zakresie mają zakłady o dużym ryzyku (ZDR) oraz o zwiększonym ryzyku (ZZR) wystąpienia awarii, objęte obowiązkiem informacyjnym wynikającym z ustawy Prawo ochrony środowiska.

Zgodnie z danymi Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska (stan na 31.12.2024 r.), na terenie gminy Łanięta nie zidentyfikowano zakładów kwalifikujących się jako ZDR ani ZZR, które mogłyby stanowić źródło zagrożenia wystąpienia poważnej awarii przemysłowej. W związku z tym, na obszarze gminy nie występuje bezpośrednie ryzyko związane z możliwością zaistnienia zdarzeń awaryjnych tego typu.

Plan ogólny gminy Łanięta nie przewiduje w ustaleniach funkcjonalno-przestrzennych możliwości lokalizacji obiektów przemysłowych charakteryzujących się podwyższonym potencjałem awaryjnym. Oddziaływanie dokumentu na środowisko oraz zdrowie i bezpieczeństwo ludzi w kontekście ryzyka poważnych awarii przemysłowych należy zatem ocenić jako znikome – zarówno przy uwzględnieniu obecnych uwarunkowań przestrzennych, jak i prognozowanych kierunków rozwoju gminy.

Należy jednak podkreślić, że w przypadku zmiany uwarunkowań lokalnych bądź pojawienia się w przyszłości inwestycji mogących zwiększyć ryzyko awaryjne, konieczne będzie przeprowadzenie szczegółowej oceny oddziaływania na środowisko oraz spełnienie wymogów wynikających z przepisów prawa dotyczących bezpieczeństwa przemysłowego.

7.3. ODDZIAŁYWANIE NA ZWIERZĘTA

Plan ogólny gminy Łanięta oddziałuje na organizację struktury funkcjonalno-przestrzennej, co może generować zarówno korzystne, jak i potencjalnie negatywne skutki w odniesieniu do fauny występującej na analizowanym obszarze. Kluczowym czynnikiem determinującym możliwości zachowania różnorodności biologicznej pozostaje stan siedlisk przyrodniczych oraz ciągłość korytarzy ekologicznych.

Z punktu widzenia ochrony zwierząt korzystnym rozwiązaniem jest ograniczenie zjawiska niekontrolowanej suburbanizacji i rozproszenia zabudowy. Projektowane strefy planistyczne porządkują strukturę przestrzenną Gminy, promując koncentrację funkcji osadniczych w obszarach już zainwestowanych bądź przeznaczonych do urbanizacji, co ogranicza presję inwestycyjną na tereny pełniące funkcje przyrodnicze. Rozwiązanie to ma istotne znaczenie

dla ochrony gatunków wrażliwych na fragmentację siedlisk oraz zakłócenia w przebiegu szlaków migracyjnych.

Za główny czynnik potencjalnie negatywnie oddziałujący na faunę należy uznać przekształcenie, degradację lub utratę siedlisk. W granicach gminy Łanięta Plan ogólny nie przewiduje zmiany przeznaczenia gruntów leśnych Skarbu Państwa – tereny te pozostają w ramach stref otwartych (SO), wyłączonych z intensywnej urbanizacji. Tym samym nie prognozuje się bezpośredniego ani pośredniego oddziaływania planu na cenne siedliska leśne, a także na związane z nimi populacje gatunków zwierząt.

Na obszarze Gminy nie występują siedliska ani miejsca bytowania gatunków stanowiących przedmioty ochrony obszarów Natura 2000, w tym obszarów specjalnej ochrony ptaków. W konsekwencji projekt nie generuje kolizji z krajową i unijną siecią obszarów chronionych.

Ograniczenie rozpraszania zabudowy oraz zachowanie istniejącego stanu zagospodarowania w obrębie terenów cennych przyrodniczo powoduje, że Plan ogólny nie przewiduje istotnych, negatywnych oddziaływań na faunę. Wręcz przeciwnie, poprzez koncentrację rozwoju przestrzennego w obszarach zurbanizowanych, dokument pośrednio wspiera zachowanie lokalnej bioróżnorodności.

W przypadku przyszłych przedsięwzięć zlokalizowanych w sąsiedztwie obszarów Natura 2000 lub innych terenów o wysokiej wartości ekologicznej, każdorazowo będzie wymagane przeprowadzenie indywidualnej oceny oddziaływania na środowisko, w tym weryfikacja wpływu na integralność obszarów chronionych, zgodnie z art. 33 ustawy o ochronie przyrody.

Oddziaływania planu na faunę mają obecnie charakter pośredni, ponieważ dokument nie wskazuje konkretnych lokalizacji inwestycji ani zapisów umożliwiających realizację przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na chronione gatunki. Ewentualne skutki środowiskowe będą zatem wynikały z późniejszych etapów procesu planistyczno-inwestycyjnego i pozostaną uzależnione od rodzaju, skali oraz lokalizacji zamierzeń.

Na poziomie Planu ogólnego określono gminne standardy urbanistyczne, obejmujące m.in. maksymalną intensywność zabudowy, wysokość obiektów, udział powierzchni zabudowanej oraz minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej, co pozwala ograniczać ingerencję w przestrzenie wykorzystywane przez faunę i sprzyja utrzymaniu elementów zielonej infrastruktury.

Należy podkreślić, że obszary przeznaczone do urbanizacji są w dużej mierze zgodne z ustaleniami Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Łanięta, a tym samym zostały wcześniej poddane analizie w kontekście ochrony środowiska przyrodniczego, w tym fauny.

Plan ogólny gminy Łanięta nie wywołuje bezpośrednich, znaczących, negatywnych skutków dla fauny. Może jednak w perspektywie długoterminowej prowadzić do pośrednich, częściowo odwracalnych oddziaływań związanych z fragmentacją siedlisk, barierowością zabudowy i modyfikacją struktury krajobrazu. Skala tych oddziaływań zależeć będzie od zapisów aktów planistycznych niższego rzędu oraz praktyki inwestycyjnej, a ich ocena będzie wymagała dalszej weryfikacji środowiskowej na kolejnych etapach procedur planistyczno-decyzyjnych.

7.4. ODDZIAŁYWANIE NA ROŚLINY

Plan ogólny gminy Łanięta, jako dokument o charakterze strategicznym i kierunkowym, nie skutkuje bezpośrednią ingerencją w szatę roślinną ani nie przesądza o realizacji konkretnych inwestycji oddziałujących na komponent florystyczny. Może jednak pośrednio kształtować warunki siedliskowe roślinności naturalnej, półnaturalnej i synantropijnej poprzez wyznaczanie kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Z perspektywy ochrony zasobów florystycznych kluczowe znaczenie ma zachowanie integralności siedlisk roślinnych oraz ograniczanie zagrożeń takich jak fragmentacja, przesuszenie, eutrofizacja czy przekształcenia związane z intensyfikacją zagospodarowania. Plan ogólny wprowadza ramowe strefy planistyczne, w tym strefy otwarte, w których przewidziano funkcje przyrodnicze i ochronne. W ich granicach nie przewiduje się zmiany przeznaczenia gruntów leśnych ani trwałych użytków zielonych o wysokich walorach przyrodniczych. Utrzymanie ich dotychczasowego sposobu użytkowania sprzyja zachowaniu ciągłości ekologicznej oraz ograniczeniu presji urbanizacyjnej na tereny o istotnym potencjale florystycznym.

Należy jednak wskazać, że dopuszczenie wybranych form inwestowania – zwłaszcza w obrębie gruntów rolnych – może w perspektywie długoterminowej prowadzić do sukcesywnego przekształcania siedlisk ruderalnych i synantropijnych. Pomimo antropogenicznego charakteru, siedliska te pełnią często rolę refugiów dla cennych, w tym chronionych, gatunków roślin. Ich eliminacja w wyniku intensyfikacji zabudowy bądź gospodarki rolnej może skutkować nieodwracalnymi zmianami w lokalnym składzie florystycznym. Oddziaływania te należy uznać za pośrednie, rozproszone przestrzennie i długookresowe.

Zgodnie z obowiązującymi regulacjami, przekształcenia użytkowania gruntów mogące oddziaływać na rośliny chronione wymagają indywidualnej oceny oddziaływania na środowisko na etapie realizacji inwestycji. Plan ogólny nie wskazuje lokalizacji przedsięwzięć zaliczanych do mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu ustawy ooś, co przesądza o braku bezpośrednich skutków dla komponentu florystycznego na etapie jego uchwalenia.

Nie prognozuje się również oddziaływań skumulowanych na roślinność, gdyż planowane kierunki zagospodarowania nie kolidują z obszarami objętymi ochroną przyrodniczą, nie obejmują siedlisk o szczególnym bogactwie florystycznym i nie przewidują lokalizacji funkcji przemysłowych o wysokiej presji środowiskowej.

Ponadto dokument określa gminne standardy urbanistyczne, w tym minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej, co umożliwia częściowe zachowanie warunków siedliskowych sprzyjających rozwojowi szaty roślinnej w granicach obszarów planowanych do urbanizacji.

Plan ogólny gminy Łanięta nie będzie generował bezpośrednich, istotnych oddziaływań na florę. Możliwe oddziaływania pośrednie, wynikające z przyszłej urbanizacji i przekształceń użytkowania gruntów, będą miały charakter ograniczony i zależeć będą od ustaleń dokumentów planistycznych niższego rzędu oraz indywidualnych decyzji administracyjnych. Ich wpływ na komponent florystyczny może być minimalizowany poprzez stosowanie obowiązujących procedur środowiskowych.

7.5. ODDZIAŁYWANIE NA WODĘ

Plan ogólny gminy Łanięta, jako dokument strategiczny, nie skutkuje bezpośrednimi zmianami w systemie wodnym, lecz poprzez wyznaczenie kierunków zagospodarowania przestrzennego może pośrednio oddziaływać na stan i jakość wód powierzchniowych oraz podziemnych.

W Planie dopuszczono tereny wodne w ramach profilu podstawowego lub dodatkowego we wszystkich strefach planistycznych. Rozwiązanie to sprzyja zachowaniu ciągłości hydrologicznej i spójności funkcjonalnej układu przestrzennego, przy jednoczesnym dostosowaniu przebiegu stref do lokalnych uwarunkowań fizjograficznych. W wyjątkowych przypadkach obszary wodne przypisano do stref zabudowy jednorodzinnej, zagrodowej lub usługowej, co wynikało z potrzeby utrzymania logicznej struktury przestrzennej i jednolitości obszarów funkcjonalnych. Zabieg ten nie zmienia jednak ich faktycznego przeznaczenia, gdyż tereny wodne nadal podlegają ochronie zgodnie z przepisami Prawa wodnego.

Plan ogólny przewiduje także gminne standardy urbanistyczne, w tym minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej, pełniącej m.in. funkcję retencyjną i ograniczającej negatywne skutki uszczelnienia powierzchni. Dzięki temu wzmacnia się adaptacyjność Gminy wobec zjawisk ekstremalnych, takich jak lokalne podtopienia czy deficyty wodne.

Na podstawie ustaleń Planu nie prognozuje się bezpośrednich, znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko wodne. Ewentualne oddziaływania pośrednie, o charakterze lokalnym i długoterminowym, będą podlegały kontroli w ramach obowiązujących procedur środowiskowych, w tym ocen oddziaływania na środowisko prowadzonych na etapie realizacyjnym. Plan należy zatem uznać za zgodny z zasadą zrównoważonego gospodarowania zasobami wodnymi.

7.6. ODDZIAŁYWANIE NA POWIETRZE

Plan ogólny gminy Łanięta, poprzez wyznaczenie stref funkcjonalno-przestrzennych, może pośrednio oddziaływać na jakość powietrza atmosferycznego, determinując kierunki i intensywność zagospodarowania przestrzennego oraz wynikającą z nich strukturę emisji zanieczyszczeń. Poszczególne strefy różnią się potencjalnym wpływem na stan powietrza, zarówno w ujęciu lokalnym, jak i w kontekście oddziaływań skumulowanych.

Strefy o dominującym przeznaczeniu mieszkaniowym (SW, SJ, SZ) charakteryzują się ryzykiem zwiększenia emisji tzw. „niskiej” z sektora komunalno-bytowego, zwłaszcza w przypadku stosowania indywidualnych źródeł ciepła opalanych paliwami stałymi. Wzrost intensywności zabudowy może prowadzić do zwiększenia liczby źródeł emisji pyłowo-gazowej, co negatywnie oddziałuje na jakość powietrza w okresie grzewczym.

Strefy gospodarcze (SP) oraz wybrane strefy infrastrukturalne (SI) mogą generować emisje związane z działalnością przemysłową, magazynową i transportową. Lokalizacja tego typu terenów w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej zwiększa ryzyko kumulacji zanieczyszczeń, o ile nie zostaną zastosowane rozwiązania przestrzenne i środowiskowe, takie jak pasy zieleni izolacyjnej pełniące funkcję buforową.

Strefy komunikacyjne i infrastrukturalne (SK, SI) wiążą się z emisjami pochodzącymi z transportu drogowego. Realizacja nowych inwestycji komunikacyjnych i zwiększenie natężenia ruchu może skutkować wzrostem emisji spalin, wtórnego pylenia oraz hałasu, szczególnie w rejonach węzłów i głównych tras przelotowych.

Strefy zieleni i rekreacji (SN) oraz strefy otwarte (SO) pełnią rolę kompensacyjną, wspierając procesy przewietrzania przestrzeni zurbanizowanych i ograniczając koncentrację zanieczyszczeń pyłowo-gazowych. Tworzą one element zielonej infrastruktury i korytarzy ekologicznych, zwiększając odporność gminy na negatywne skutki urbanizacji i zmian klimatycznych.

Pozytywne znaczenie dla jakości powietrza ma także możliwość lokalizacji instalacji odnawialnych źródeł energii (OZE) w strefach produkcji rolniczej (SR), co wspiera transformację energetyczną w kierunku niskoemisyjnym i ogranicza emisję zanieczyszczeń z tradycyjnych źródeł ciepła i energii.

Określone w Planie gminne standardy urbanistyczne, w tym minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej – sprzyjają zachowaniu terenów zielonych pochłaniających pyły oraz utrzymaniu powiązań przewietrzających, co pozytywnie wpływa na lokalny mikroklimat.

Sposób wyznaczenia stref funkcjonalnych w Planie ogólnym gminy Łanięta stanowi narzędzie kształtowania warunków środowiskowych w zakresie jakości powietrza. Zrównoważona struktura przestrzenna, obejmująca koncentrację funkcji osadniczych, wprowadzenie terenów zieleni i rozwój infrastruktury niskoemisyjnej, może znacząco wspierać cele ochrony powietrza i przeciwdziałać jego degradacji.

7.7. ODDZIAŁYWANIE NA POWIERZCHNIĘ ZIEMI

Wyznaczenie stref funkcjonalnych w ramach Planu ogólnego gminy Łanięta stanowi podstawowe narzędzie kształtowania ładu przestrzennego i w sposób bezpośredni determinuje kierunki zagospodarowania przestrzeni. Przekształcenia te prowadzą do zmian w strukturze pokrycia terenu oraz wpływają na właściwości fizyczne, biologiczne i użytkowe powierzchni ziemi.

W szczególności, strefy przeznaczone pod zabudowę – mieszkaniową (SW, SJ, SZ), usługową (SU), gospodarczą (SP), a w ograniczonym zakresie również produkcji rolniczej (SR), generują intensyfikację procesów urbanizacyjnych i wzrost antropopresji. Efektem tego jest systematyczne przekształcanie terenów biologicznie czynnych w obszary zabudowane i utwardzone, co skutkuje m.in.:

- redukcją infiltracji wód opadowych i zwiększeniem odpływu powierzchniowego,
- nasileniem procesów erozyjnych oraz degradacją poziomów próchnicznych,
- zakłóceniem układu geomorfologicznego terenu,
- ograniczeniem potencjału retencyjnego gleb i zaburzeniem lokalnych stosunków wodnych.

W strefach gospodarczych i infrastrukturalnych (SP, SI) presja inwestycyjna wiąże się z dodatkowymi zagrożeniami środowiskowymi, takimi jak ryzyko skażenia gruntu substancjami chemicznymi (np. paliwa, oleje, odpady poprodukcyjne), trwałe zniszczenie warstw glebowych w wyniku prowadzenia robót ziemnych oraz naruszenie ciągłości powierzchni przyrodniczych poprzez realizację obiektów kubaturowych o znacznej skali.

Strefy komunikacyjne (SK) prowadzą do istotnej transformacji przestrzeni poprzez przeznaczenie jej pod układy komunikacyjne, parkingi oraz urządzenia towarzyszące.

W dłuższej perspektywie skutkuje to fragmentacją krajobrazu, wzrostem stopnia uszczelnienia powierzchni terenu oraz ograniczeniem jego potencjału przyrodniczego i produkcyjnego.

Z kolei, strefy zieleni i rekreacji (SN) oraz strefy otwarte (SO) pełnią kluczową rolę w zachowaniu jakości i funkcji ekologicznych przestrzeni. Tereny te umożliwiają ochronę oraz renaturyzację siedlisk cennych przyrodniczo, wspierają retencję wód opadowych, poprawiają warunki przewietrzania i stanowią istotny element systemu przyrodniczego gminy. Ich odpowiednie rozmieszczenie oraz integracja z układami ekologicznymi (np. poprzez korytarze ekologiczne) umożliwia prowadzenie zrównoważonej gospodarki przestrzennej przy jednoczesnym zachowaniu funkcji środowiskowych powierzchni ziemi.

Z perspektywy ochrony zasobów glebowych, pozytywnie należy ocenić wprowadzenie ograniczeń dla lokalizacji przedsięwzięć szczególnie uciążliwych w strefach ochronnych (np. wokół stref cmentarzy – SC) oraz dopuszczenie form zagospodarowania o niskim stopniu ingerencji, takich jak instalacje OZE, które mogą stanowić alternatywę wobec intensywnej zabudowy.

W Planie określono również standardy urbanistyczne umożliwiające kontrolę intensywności zabudowy – poprzez wskaźniki powierzchni biologicznie czynnej, minimalnych powierzchni działek oraz parametrów zabudowy – co pozwala ograniczyć skalę przekształceń środowiska przyrodniczego. Zintegrowane planowanie przestrzenne, uwzględniające walory przyrodnicze i społeczne, stanowi skuteczne narzędzie ograniczania presji urbanizacyjnej oraz ochrony zasobów glebowych i krajobrazu naturalnego.

7.8. ODDZIAŁYWANIE NA KRAJOBRAZ

Wyznaczenie stref funkcjonalnych w Planie ogólnym gminy Łanięta w sposób istotny kształtuje strukturę krajobrazową Gminy oraz wpływa na percepcję wizualno-przestrzenną środowiska zbudowanego i przyrodniczego. Zmiany krajobrazowe są konsekwencją zarówno intensyfikacji zagospodarowania terenu, jak i funkcjonalnego zróżnicowania przypisanego poszczególnym obszarom planistycznym.

Najsilniejsze oddziaływanie krajobrazowe generują strefy przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową wielorodzinną (SW), jednorodzinną (SJ), zagrodową (SZ), usługową (SU) oraz gospodarczą (SP). Realizacja inwestycji w tych strefach prowadzi do zwiększenia kubatury oraz dywersyfikacji form architektonicznych, co skutkuje modyfikacją sylwety miejscowości oraz zmianą skali zabudowy względem istniejącego układu osadniczego. Wprowadzenie nowych struktur urbanistycznych bądź zagęszczenie istniejącej zabudowy może prowadzić do częściowej utraty wartości krajobrazowych na obszarze gminy.

Strefy infrastrukturalne (SI) i komunikacyjne (SK) wpływają na krajobraz poprzez obecność elementów infrastruktury technicznej o dużej widoczności przestrzennej, takich jak linie przesyłowe, sieci elektroenergetyczne, drogi przelotowe oraz urządzenia towarzyszące (np. stacje transformatorowe, parkingi, obiekty inżynieryjne). Elementy te mogą powodować obniżenie jakości estetycznej przestrzeni, jej fragmentację oraz utratę integralności widokowej.

Przeciwwagę dla procesów urbanizacyjnych stanowią strefy zieleni i rekreacji (SN), otwarta (SO) oraz cmentarzy (SC), które pełnią funkcję porządkującą i ochronną względem struktury krajobrazu. Zachowanie oraz rozwój terenów zielonych (parków, skwerów, zadrzewień, ogrodów), jak również ciągów ekologicznych, wzmacnia kompozycyjną i przyrodniczą spójność przestrzeni, podnosząc jej walory estetyczne oraz łagodząc

negatywne skutki urbanizacji. Obszary te mogą także pełnić funkcję buforową, ograniczając kolizje funkcjonalne pomiędzy zabudową a infrastrukturą techniczną.

Z perspektywy ochrony krajobrazu istotne znaczenie ma również lokalizacja inwestycji z zakresu odnawialnych źródeł energii (OZE). W zależności od skali i lokalizacji, mogą one istotnie wpływać na ekspozycję krajobrazową, zwłaszcza w obszarach otwartych lub o wysokiej wrażliwości widokowej. Wprowadzenie odpowiednich uwarunkowań lokalizacyjnych, w tym pasów zieleni izolacyjnej, pozwala ograniczyć ich oddziaływanie wizualne. Dodatkowo, wyznaczenie stref produkcji rolniczej (SR) z możliwością lokalizacji elektrowni wiatrowych może powodować znaczącą ingerencję w krajobraz. Tereny pod elektrownie wiatrowe zostały wyznaczone w odległości minimum 700 m od zabudowy mieszkaniowej, zgodnie z przepisami ustawy o inwestycjach wiatrowych. Rozmieszczenie to zostało uwzględnione w Planie ogólnym gminy Łanięta.

W Planie ogólnym określono standardy urbanistyczne umożliwiające dostosowanie formy architektonicznej oraz parametrów zabudowy (intensywność, wysokość, powierzchnia zabudowy) do lokalnych uwarunkowań przestrzennych, kulturowych i krajobrazowych. Stanowią one instrument planistyczny ograniczający negatywne oddziaływanie na panoramy krajobrazowe, ciągi zieleni oraz obszary o wysokich walorach przyrodniczych.

W strefach funkcjonalnych, z wyłączeniem: stref zieleni i rekreacji (SN) m.in. w granicach objętych ochroną konserwatorską na podstawie ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. 2024 poz. 1292), stref komunikacyjnych (SK) oraz stref otwartych (SO), określono minimalne wartości wskaźnika powierzchni biologicznie czynnej zgodnie z minimalnymi wymaganiami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 3 grudnia 2024 r., dotyczącym zmiany rozporządzenia w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów. Zgodnie z upoważnieniem wynikającym z § 2 ust. 3 ww. rozporządzenia dla stref planistycznych objętych obowiązującymi planami miejscowymi, dla których w planach miejscowych określono minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej niższy niż wynikający z załącznika nr 1 do rozporządzenia, można ustalić minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej nie niższy niż wynikający z ustaleń planu miejscowego.

Dla określonych stref planistycznych jednoznacznie określono górne limity parametrów zabudowy, obejmujące intensywność, wysokość oraz procentowy udział powierzchni zabudowy. Ze względu na szczególne walory przyrodnicze i krajobrazowe terenów położonych w strefie otwartej (SO) na terenach gminy Łanięta, zrezygnowano z wyznaczania dodatkowych profili funkcjonalnych, które umożliwiałyby lokalizację instalacji odnawialnych źródeł energii, w tym elektrowni wiatrowych, słonecznych, geotermalnych, wodnych oraz biogazowni. Decyzja ta ma na celu ochronę otwartego krajobrazu oraz zachowanie ciągłości systemu zieleni. Takie podejście wynika z potrzeby wyważenia celów rozwojowych z koniecznością ochrony unikalnych cech przestrzeni otwartych. Obszary te pełnią nie tylko funkcję buforową między terenami zabudowanymi a środowiskiem naturalnym, lecz także stanowią kluczowy element lokalnej tożsamości krajobrazowej. Wprowadzenie nowych, dużych instalacji związanych z odnawialnymi źródłami energii mogłoby doprowadzić do trwałej zmiany charakteru tych terenów, zaburzając ich otwarty, naturalny układ przestrzenny. W związku z powyższym, rezygnacja z możliwości sytuowania instalacji OZE w tym obszarze ma charakter działań prewencyjnych, ukierunkowanych na długofalową ochronę środowiska, krajobrazu i jakości życia mieszkańców. Decyzja ta wpisuje się również w szersze założenia

zrównoważonego rozwoju, gdzie inwestycje w zieloną energię muszą być dostosowywane do specyfiki miejsca i nie mogą odbywać się kosztem utraty cennych zasobów przyrodniczych i przestrzennych.

Wpływ wyznaczonych stref planistycznych na krajobraz gminy Łanięta ma charakter zróżnicowany. Właściwe kształtowanie polityki przestrzennej, z zachowaniem ładu urbanistycznego, ochrony wartości kulturowych i przyrodniczych, a także dbałości o estetykę przestrzeni. Stanowi to kluczowy element minimalizowania presji krajobrazowej wynikającej z realizacji ustaleń planu ogólnego.

7.9. ODDZIAŁYWANIE NA KLIMAT

Różnicowanie funkcji przestrzennych poprzez wyznaczenie stref w Planie ogólnym gminy Łanięta wpływa na lokalne uwarunkowania klimatyczne, przede wszystkim poprzez kształtowanie morfologii zabudowy, stopień jej intensywności oraz rozmieszczenie terenów zieleni i przestrzeni otwartych.

Strefy o intensywnej zabudowie mieszkaniowej (SW, SJ, SZ) oraz usługowej (SU), na terenie gminy Łanięta, sprzyjają ingerencji w klimat. Zagęszczenie zabudowy i rozwój infrastruktury powodują ograniczenie powierzchni biologicznie czynnych, co prowadzi do zmniejszenia naturalnej retencji ciepła, zwiększenia pochłaniania i emisji energii cieplnej z powierzchni utwardzonych oraz ograniczenia chłodzącego wpływu zieleni.

W strefach gospodarczych (SP) lokalne warunki klimatyczne mogą być kształtowane przez rodzaj prowadzonych działalności, m.in. przez emisje ciepła i zanieczyszczeń związanych z procesami produkcyjnymi. Strefy te jednak z reguły charakteryzują się mniejszą gęstością zabudowy, co może sprzyjać lepszej cyrkulacji powietrza.

Strefy zieleni i rekreacji (SN) oraz strefy otwarte (SO) pełnią istotną rolę adaptacyjną w kontekście zmieniających się warunków klimatycznych. Utrzymanie i rozwój systemów zieleni urządzonej, zadrzewień, parków, ogrodów oraz korytarzy ekologicznych przyczynia się do poprawy jakości powietrza, zwiększenia wilgotności względnej, ograniczenia nagrzewania się powierzchni oraz usprawnienia wentylacji terenów zabudowanych.

Ponadto, wyznaczenie stref przeznaczonych pod lokalizację instalacji odnawialnych źródeł energii (OZE) stanowi element polityki łagodzenia skutków zmian klimatu poprzez redukcję emisji gazów cieplarnianych oraz zmniejszenie zależności od paliw kopalnych. W Planie ogólnym gminy Łanięta ujęto w tym zakresie profile funkcjonalne w obrębie strefy produkcji rolniczej (SR), w tym teren elektrowni słonecznej. Zrównoważona lokalizacja tych inwestycji, uwzględniająca uwarunkowania krajobrazowe i środowiskowe, może w sposób pośredni wspierać realizację celów klimatycznych na poziomie lokalnym.

W ramach Planu ogólnego określono również standardy urbanistyczne obejmujące minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej w poszczególnych strefach funkcjonalnych. Ich implementacja umożliwia ograniczenie negatywnego wpływu urbanizacji na mikroklimat oraz wspomaga procesy adaptacyjne do zmian klimatycznych. Zachowanie równowagi pomiędzy rozwojem zabudowy a udziałem zieleni jest kluczowe dla minimalizacji ekstremalnych zjawisk pogodowych oraz poprawy jakości życia mieszkańców.

Plan ogólny gminy Łanięta nie przewiduje inwestycji mogących oddziaływać na klimat w skali regionalnej lub globalnej. Potencjalne skutki środowiskowe ograniczają się do skali lokalnej, głównie w obrębie mikroklimatu terenów przekształcanych urbanistycznie, gdzie

mogą wystąpić efekty wynikające ze zmniejszenia powierzchni biologicznie czynnych i zmiany struktury użytkowania gruntów.

W związku z powyższym, zaleca się podejmowanie działań minimalizujących niekorzystne zmiany klimatyczne na poziomie lokalnym, takich jak: zwiększenie udziału terenów zieleni w nowo projektowanych zespołach zabudowy, stosowanie rozwiązań opartych na naturze, wdrażanie technologii energooszczędnych oraz wykorzystanie materiałów o niskim albedo w projektowaniu przestrzennym. Działania te wspierają realizację strategii zrównoważonego rozwoju oraz odporność gminy na skutki zmian klimatu.

7.10. ODDZIAŁYWANIE NA ZASOBY NATURALNE

Na terenie gminy Łanięta znajduje się obszar udokumentowanego złoża soli kamiennej (Łanięta). Oddziaływanie planu na złoże soli ma charakter pośredni i długoterminowy, wynikający z kształtowania sposobu zagospodarowania powierzchni terenu nad złożem. Plan nie generuje ryzyka degradacji zasobów złoża ani ich nadmiernego zużycia – brak wskazania strefy górnictwa (SG) nie oznacza uniemożliwienia przyszłego wykorzystania surowca, lecz jedynie pozostawia tę kwestię do regulacji odrębnymi decyzjami administracyjnymi, zgodnymi z przepisami prawa geologicznego i górniczego.

Należy przy tym wskazać, że Plan ogólny zachowuje elastyczność w zakresie przyszłego zagospodarowania złoża. Przypisanie obszaru występowania zasobów do określonych funkcji przestrzennych wynika z konieczności kompleksowego uporządkowania struktury funkcjonalnej Gminy. Wprowadzone ustalenia nie eliminują możliwości prowadzenia eksploatacji podziemnej, a jedynie warunkują ją zgodnością z ustaleniami planistycznymi oraz koniecznością zapewnienia bezpieczeństwa ludności i środowiska.

7.11. ODDZIAŁYWANIE NA ZABYTKI I DOBRA MATERIALNE

Ustalenia Planu ogólnego gminy Łanięta oddziałują na dobra materialne, w tym obiekty zabytkowe i dziedzictwo kulturowe, poprzez organizację i intensywność zagospodarowania przestrzennego w bezpośrednim sąsiedztwie tych zasobów.

Gmina Łanięta posiada liczne obiekty zabytkowe o wysokiej wartości historycznej, m.in. zespoły dworskie, kościół, kapliczki oraz inne obiekty wpisane do rejestru i ewidencji zabytków. W związku z tym planowanie przestrzenne musi uwzględniać konieczność ochrony fizycznej, ekspozycyjnej i krajobrazowej tych elementów.

Wyznaczenie stref intensywnej zabudowy (mieszkaniowej, usługowej) w otoczeniu zabytków może generować potencjalne konflikty przestrzenne, takie jak niekorzystne zmiany skali zabudowy czy wprowadzanie obiektów dysharmonizujących z historycznym charakterem miejsca. Dlatego kluczowe znaczenie miało lokalizowanie stref zieleni i rekreacji (SN) w pobliżu obiektów zabytkowych, co może stanowić istotne narzędzie ochrony ich walorów krajobrazowych oraz zapewnienia odpowiednich buforów przestrzennych. Dodatkowo, Plan ogólny przewiduje możliwość uwzględniania wymagań ochrony konserwatorskiej i krajobrazowej w dalszych etapach planowania miejscowego, co stanowi mechanizm zabezpieczający dziedzictwo kulturowe.

Wyznaczenie stref funkcjonalnych w Planie ogólnym gminy Łanięta może wpływać na zabytki i dobra materialne zarówno w sposób pozytywny – poprzez właściwe planowanie ich

otoczenia – jak i potencjalnie negatywny, jeżeli nie zostaną zastosowane odpowiednie środki ochrony i kontroli przestrzennej. Zastosowanie zasad zrównoważonego rozwoju przestrzennego oraz integracja polityki ochrony dziedzictwa z planowaniem urbanistycznym stanowią kluczowe narzędzia minimalizacji ryzyka niekorzystnych oddziaływań.

Określone zostały gminne standardy urbanistyczne, które umożliwią dostosowanie wysokości i intensywności zabudowy w strefach szczególnej ochrony konserwatorskiej i będą przeciwdziałać zaburzeniom ładu kulturowego.

Plan ogólny gminy Łanięta nie przewiduje działań, które mogłyby negatywnie wpłynąć na zabytki i dobra materialne, a przeciwnie – jego realizacja ma na celu zapewnienie ochrony dziedzictwa kulturowego gminy. Zastosowane rozwiązania planistyczne, w tym odpowiednia lokalizacja inwestycji oraz określenie obszarów chronionych, sprzyjają harmonijnemu rozwoju przestrzennemu Gminy, zgodnemu z wymaganiami ochrony zabytków i wartości kulturowych.

7.12. ODDZIAŁYWANIE NA OBSZARY NATURA 2000 I INNE OBSZARY CHRONIONE NA MOCY USTAWY O OCHRONIE PRZYRODY

Na obszarze opracowania Planu ogólnego gminy Łanięta nie występują tereny objęte ochroną w ramach europejskiej sieci Natura 2000, a realizacja ustaleń planu nie oddziałuje w sposób bezpośredni ani pośredni na obszary Natura 2000 zlokalizowane w jego sąsiedztwie. W związku z powyższym, nie zachodzi konieczność wskazywania rozwiązań planistycznych w zakresie zapobiegania, ograniczania lub kompensacji przyrodniczej ewentualnych negatywnych oddziaływań na środowisko tych obszarów.

Jednocześnie, w granicach gminy Łanięta występują inne formy ochrony przyrody, w tym kompleksy leśne, które jako obszary o wysokiej wartości przyrodniczej i ekologicznej, podlegają ochronie na mocy przepisów ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2026 poz. 13). W celu zachowania ich integralności ekologicznej oraz zabezpieczenia przed presją urbanizacyjną, na wszystkich terenach obejmujących te formy ochrony przyrody wyznaczono strefy otwarte (SO).

Strefy otwarte (SO) w tym kontekście pełnią funkcję ochronną i ekstensywną. Przewidziano w nich ograniczoną możliwość lokalizacji inwestycji, przy jednoczesnym zachowaniu ciągłości przyrodniczej, retencji naturalnej oraz potencjału środowiskowego tych terenów. Rozwiązanie to wpisuje się w cele zrównoważonego planowania przestrzennego, zakładającego integrację ochrony środowiska z polityką zagospodarowania przestrzennego, przy zachowaniu ładu przestrzennego, bioróżnorodności oraz spójności lokalnego systemu przyrodniczego.

8. TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO

Ustalenia zawarte w Planie ogólnym gminy Łanięta nie generują potencjalnego transgranicznego oddziaływania na środowisko, co wynika z lokalnego charakteru planowanych kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz braku przestrzennej i funkcjonalnej relacji obszaru objętego planem z terenami położonymi w bezpośrednim

sąsiedztwie granicy państwowej. Gmina Łanięta znajduje się w znacznej odległości od najbliższej granicy Rzeczypospolitej Polskiej, co wyklucza możliwość wystąpienia efektów środowiskowych przekraczających granice administracyjne państwa.

9. ODPORNOŚĆ USTALEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU NA ZMIANY KLIMATU. ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU

W ostatnich dekadach obserwuje się systematyczną intensyfikację zjawisk związanych ze zmianami klimatu, których całkowite zahamowanie, z uwagi na ich globalny charakter oraz złożoność przyczyn, nie jest obecnie możliwe. Źródła tych zmian wykraczają poza lokalne uwarunkowania środowiskowe i mają charakter transnarodowy, co oznacza, że również skutki odczuwalne na poziomie lokalnym nie wynikają wyłącznie z działalności prowadzonej na obszarze gminy.

W związku z powyższym należy przyjąć, że niezależnie od realizacji ustaleń zawartych w Planie ogólnym gminy Łanięta, zmiany średnich parametrów klimatycznych będą postępować, a częstotliwość i intensywność ekstremalnych zjawisk pogodowych – takich jak fale upałów, nawalne opady, burze czy susze – może wzrastać, obejmując również tereny dotychczas nieuznawane za szczególnie narażone.

Od lat 90. XX wieku obserwowany jest systematyczny wzrost średniej rocznej temperatury powietrza, który sprzyja nasileniu ekstremalnych zjawisk atmosferycznych, takich jak tornada, gradobicia, burze z wyładowaniami atmosferycznymi, fale upałów oraz gwałtowne opady. Według danych Europejskiej Agencji Środowiska, najpoważniejsze konsekwencje – zarówno w wymiarze społecznym, jak i materialnym – przynoszą fale upałów, powodzie i intensywne burze, stanowiące istotne zagrożenie dla zdrowia i życia ludności oraz infrastruktury technicznej.

W odniesieniu do sektora energetycznego, zmiany klimatyczne mogą generować ryzyko zakłóceń w produkcji i dystrybucji energii, w szczególności poprzez:

- ograniczenie efektywności wytwarzania energii (np. na skutek suszy lub długotrwałej ciszy atmosferycznej),
- gwałtowne fluktuacje zapotrzebowania energetycznego związane z ekstremalnymi temperaturami,
- uszkodzenia infrastruktury przesyłowej i dystrybucyjnej spowodowane przez silne wiatry, oblodzenia czy upały.

W przypadku realizacji ustaleń planistycznych dla gminy Łanięta ryzyko to może obejmować m.in. przerwy w dostawie energii elektrycznej w wyniku uszkodzeń sieci, mimo planowanych alternatywnych ścieżek zasilania. Obecnie wpływ warunków klimatycznych na infrastrukturę energetyczną pozostaje incydentalny, jednak w perspektywie długofalowej prognozuje się wzrost częstości występowania awarii, związanych m.in. z oblodzeniami przewodów lub ekstremalnymi zjawiskami atmosferycznymi.

W kontekście adaptacji infrastruktury elektroenergetycznej do zmieniających się warunków klimatycznych, zaleca się:

- realizację inwestycji zgodnie z aktualnymi przepisami prawa budowlanego i energetycznego oraz normami technicznymi,

- prowadzenie systematycznych działań konserwacyjnych i szybkiego reagowania na awarie,
- wdrażanie innowacyjnych rozwiązań technologicznych, takich jak systemy odladzania sieci przesyłowych,
- zapewnienie dostępności infrastruktury w celu skrócenia czasu usuwania awarii.

Zgodnie z postanowieniami Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu, ratyfikowanej przez Rzeczpospolitą Polską, jednostki samorządu terytorialnego są zobowiązane do wdrażania działań zarówno ograniczających antropogeniczny wpływ na klimat, jak i wspierających adaptację przestrzeni do zmieniających się warunków środowiskowych.

W zakresie łagodzenia skutków zmian klimatu, Plan ogólny gminy Łanięta wspiera realizację celów klimatycznych poprzez tworzenie warunków do rozwoju odnawialnych źródeł energii. W ustaleniach funkcjonalnych stref produkcji rolniczej (SR) przewidziano możliwość lokalizacji terenów przeznaczonych pod instalacje OZE, w tym elektrowni słonecznej oraz elektrowni wiatrowej.

Z punktu widzenia adaptacji do zmian klimatu, istotne znaczenie przypisuje się utrzymaniu przewagi terenów nieprzeznaczonych pod zabudowę a tym bardziej pod intensywną urbanizację. Z tego względu Plan ogólny zakłada dominację strefy otwartej (SO) oraz strefy produkcji rolniczej (SR) oraz ograniczenie wyznaczania nowych terenów inwestycyjnych wyłącznie do obszarów już zurbanizowanych lub objętych obowiązującymi dokumentami planistycznymi.

Takie podejście ma na celu m.in. ograniczenie presji zabudowy na obszary o wysokim potencjale retencyjnym i przyrodniczym, wspieranie naturalnych procesów adaptacyjnych w krajobrazie otwartym czy zapewnienie odporności przestrzeni gminy na skutki ekstremalnych zjawisk pogodowych.

10. PROPOZYCJE ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DO USTALEŃ PLANU, WOBEC CELÓW I GEOGRAFICZNEGO ZASIĘGU PROJEKTU PLANU ORAZ CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU

Podstawowe problemy z zakresu planowania przestrzennego i ochrony środowiska zostały w projekcie Planu ogólnego rozwiązane w sposób prawidłowy. Strefy planistyczne oraz gminne standardy urbanistyczne określone w planie ogólnym są kontynuacją zapisów studium uwarunkowań rozwoju przestrzennego gminy, w tym uwarunkowań środowiskowych i jej zasobów oraz uwzględnienia wniosków interesariuszy. Plan ogólny uwzględnia wariant najkorzystniejszy pod względem społecznym, ekonomicznym oraz ekologicznym.

Plan ogólny gminy Łanięta stanowi podstawowy dokument planistyczny, który wyznacza kierunki i ramy jej rozwoju przestrzennego. Celem planu jest m.in. określenie stref planistycznych oraz gminnych standardów urbanistycznych, obejmujących profile funkcjonalne stref (podstawowe i dodatkowe) oraz kluczowe parametry zabudowy i zagospodarowania terenów. Dokument ten wyznacza generalne zasady kształtowania

przestrzeni w długookresowej perspektywie, wspierając dążenie do zrównoważonego rozwoju gminy.

Plan pełni istotną rolę w zakresie:

- kształtowania ładu przestrzennego – poprzez zapobieganie niekontrolowanej zabudowie i zapewnienie racjonalnego zagospodarowania terenów, co korzystnie wpływa na estetykę krajobrazu i jakość życia mieszkańców;
- organizacji przestrzeni – określając przeznaczenie terenów (np. mieszkaniowych, usługowych, rolnych, produkcyjnych, terenów zieleni), parametry zabudowy oraz wymagania dotyczące powierzchni biologicznie czynnej;
- wspierania procesów gospodarczych, społecznych i środowiskowych – umożliwiając harmonijny rozwój gminy, przy jednoczesnej ochronie zasobów naturalnych i dziedzictwa kulturowego;
- tworzenia ram dla przyszłych inwestycji – poprzez wskazanie preferowanych kierunków rozwoju oraz zasad zagospodarowania poszczególnych obszarów;
- zapewnienia spójności z dokumentami nadrzędnymi – w tym wojewódzkimi dokumentami planistycznymi.

Ustalenia Planu ogólnego gminy Łanięta opracowano z uwzględnieniem uwarunkowań środowiskowych i przestrzennych obszaru, takich jak: obszary chronione przyrodniczo, ujęcia wód, tereny zagrożone powodzią i osuwiskami, grunty rolne wysokiej klasy bonitacyjnej, obszary zdegradowane, a także infrastruktura społeczna, techniczna i transportowa. Założono kontynuację dotychczasowej polityki przestrzennej Gminy, z poszanowaniem lokalnych wartości środowiskowych i kulturowych.

Ze względu na ogólny charakter planu oraz jego sporządzenie na poziomie całej gminy Łanięta, wskazanie konkretnych i rzeczywistych skutków realizacji inwestycji planowanych na jego podstawie jest obecnie niemożliwe. Szczegółowa ocena skutków będzie możliwa dopiero na etapie opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub raportów oddziaływania na środowisko dla inwestycji mogących znacząco wpływać na środowisko.

W związku z powyższym, na tym etapie nie przewiduje się wprowadzania rozwiązań alternatywnych, przyjmując, że struktura stref planistycznych przyjęta w projekcie Planu odzwierciedla aktualne potrzeby rozwojowe gminy.

Dodatkowo, założenia Planu ogólnego zakładają ochronę integralności obszarów Natura 2000, zarówno w zakresie celów ochrony siedlisk i gatunków, jak i unikania presji inwestycyjnej w ich sąsiedztwie. Natomiast na obszarze gminy Łanięta nie występują tereny objęte ochroną w ramach europejskiej sieci Natura 2000.

11. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZENIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO USTALEŃ PROJEKTU PLANU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000

W granicach administracyjnych gminy Łanięta nie występują obszary objęte ochroną w ramach sieci Natura 2000, ustanowionej na podstawie przepisów dyrektywy siedliskowej (92/43/EWG) oraz dyrektywy ptasiej (2009/147/WE). Ponadto, obszar objęty Planem ogólnym nie wykazuje bezpośrednich ani pośrednich powiązań funkcjonalno-przyrodniczych z najbliższymi obszarami Natura 2000, a jego położenie przestrzenne nie generuje potencjalnych oddziaływań, które mogłyby skutkować pogorszeniem stanu ochrony przedmiotów ochrony bądź integralności tych obszarów.

Z uwagi na brak przestrzennej kolizji ustaleń planu z systemem obszarów Natura 2000, nie zachodzi konieczność wskazywania rozwiązań kompensacyjnych, minimalizujących lub zapobiegających negatywnym oddziaływaniom na cele ochrony tych obszarów. Plan ogólny gminy Łanięta nie przewiduje realizacji inwestycji mogących w sposób istotny oddziaływać na środowisko w kontekście wymogów art. 33 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2026 poz. 13).

Niemniej jednak, ustalenia planistyczne uwzględniają ogólne zasady ochrony przyrody oraz zachowania spójności lokalnego systemu przyrodniczego, m.in. poprzez:

- wyznaczenie stref otwartych (SO) w celu ochrony ciągłości ekologicznej, ograniczenia rozpraszania zabudowy i zachowania wartościowych przestrzeni przyrodniczych,
- ograniczenie lokalizacji inwestycji mogących znacząco przekształcać środowisko w bezpośrednim sąsiedztwie obszarów leśnych i użytków ekologicznych,
- utrzymanie i rozwój terenów zieleni urządzonej oraz nieurządzonej w strefach zieleni i rekreacji (SN),
- wspieranie rozwoju odnawialnych źródeł energii w sposób zrównoważony, z poszanowaniem uwarunkowań środowiskowych.

Zastosowane rozwiązania planistyczne wpisują się w cele ochrony środowiska oraz realizację polityki przestrzennej Gminy z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju i ładu przestrzennego.

12. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI USTALEŃ PROJEKTU PLANU

Dla zapewnienia efektywnej kontroli skutków wdrażania ustaleń Planu ogólnego gminy Łanięta, niezbędne jest wdrożenie zintegrowanego systemu monitorowania zagospodarowania przestrzennego, obejmującego zarówno aspekt planistyczny, jak i środowiskowy. System ten powinien umożliwiać cykliczną ocenę stopnia pokrycia obszaru gminy miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego oraz analizę zakresu ich obowiązywania na obszarach problemowych, w szczególności:

- terenach wymagających szczególnej ochrony środowiska,
- obszarach charakteryzujących się wysokimi walorami przyrodniczymi, krajobrazowymi lub kulturowymi,
- obszarach wskazanych w Planie ogólnym jako przeznaczonych do uzupełniania zabudowy.

Integralnym elementem monitoringu powinno być bieżące śledzenie ustaleń oraz zmian miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obowiązujących na obszarach objętych polityką rozwoju zabudowy, zgodnie z ustaleniami Planu ogólnego. Należy również monitorować wydawane pozwolenia na budowę na podstawie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Ocena wpływu Planu ogólnego na strukturę funkcjonalno-przestrzenną Gminy będzie możliwa poprzez analizę realizacji ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, jako aktów prawa miejscowego, bez konieczności wydawania decyzji o warunkach zabudowy.

Zgodnie z art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. 2024 poz. 1130, z późn. zm.), Wójt Gminy Łanięta zobowiązany jest do prowadzenia okresowych analiz zmian w zagospodarowaniu przestrzennym, w celu oceny aktualności obowiązujących dokumentów planistycznych. Analizy te obejmują m.in.:

- ocenę postępów prac nad sporządzaniem nowych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- analizę złożonych wniosków o sporządzenie lub zmianę planów miejscowych, ze względu na pokrycie całego obszaru gminy obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego,
- opracowywanie wieloletnich programów sporządzania planów miejscowych.

Po uzyskaniu opinii właściwej gminnej komisji urbanistyczno-architektonicznej, wyniki analiz przekazywane są Radzie Gminy Łanięta co najmniej raz w czasie trwania kadencji.

Działania te stanowią jednocześnie podstawę do oceny realizacji ustaleń Planu ogólnego w zakresie ochrony środowiska i jego kształtowania. Monitoring zmian zagospodarowania przestrzennego powinien uwzględniać również stopień integracji aspektów środowiskowych wynikających z przepisów odrębnych, w tym dotyczących:

- ochrony przyrody i krajobrazu,
- gospodarowania zasobami naturalnymi,
- ochrony przed powodzią i wspierania retencji wodnej.

Równolegle, skutki środowiskowe realizacji Planu ogólnego będą podlegały ocenie w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, prowadzonego przez właściwe organy administracji publicznej, takie jak:

- Główny Inspektorat Ochrony Środowiska (GIOŚ),
- Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy,
- jednostki samorządu terytorialnego (w tym Wójt Gminy Łanięta).

Zakres działań monitorujących obejmuje m.in. jakość powietrza atmosferycznego, stan wód powierzchniowych i podziemnych, jakość gleb i ziemi, klimat akustyczny, natężenie pól elektromagnetycznych i promieniowania jonizującego.

Dodatkowo, w ramach monitoringu przyrody prowadzone będą obserwacje dotyczące stanu siedlisk przyrodniczych i populacji ptaków czy stanu zdrowotnego lasów.

Zintegrowany Monitoring Środowiska Przyrodniczego, realizowany przez GIOŚ, umożliwi analizę presji przestrzennej w kontekście stanu środowiska, również dla gminy Łanięta, z wykorzystaniem danych pozyskanych z najbliższych stacji bazowych systemu.

Zakres i częstotliwość pomiarów będą zgodne z obowiązującymi aktami wykonawczymi oraz wytycznymi metodycznymi zawartymi w dokumentach referencyjnych, a przestrzeganie właściwych standardów pomiarowych stanowi warunek konieczny dla zapewnienia wysokiej wiarygodności i reprezentatywności analiz środowiskowych.

Należy przy tym podkreślić, że ustalenia Planu ogólnego oraz wynikających z niego miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego nie skutkują automatyczną realizacją inwestycji, których wdrażanie uzależnione jest od uwarunkowań własnościowych, technicznych i finansowych. W związku z tym, monitoring realizacji planu powinien uwzględniać zmienność dynamiki inwestycyjnej, a także możliwość czasowych odstępstw od przyjętych kierunków zagospodarowania.

Kontrola zgodności miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego ze strefami funkcjonalnymi określonymi w Planie ogólnym oraz z gminnymi standardami urbanistycznymi będzie prowadzona przez Radę Gminy Łanięta na bieżąco, w toku prac planistycznych oraz w procedurze uchwalania kolejnych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

13. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

W gminie Łanięta prognoza oddziaływania na środowisko jest niezbędnym dokumentem, który ma za zadanie informować o stanie zagospodarowania, jak i potencjalnych zagrożeniach mogących znacząco wpływać na środowisko. W ramach przeprowadzanej strategicznej oceny oddziaływania na środowisko sporządza się prognozę oddziaływania na środowisko do projektu Planu ogólnego gminy Łanięta poprzedzoną uzgodnieniem/opinią oraz wymaganym zakresem stopnia szczegółowości oddziaływania na środowisko z Regionalną Dyrekcją Ochrony Środowiska w Łodzi i Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Kutnie. Zakres przestrzenny niniejszej Prognozy obejmuje granice administracyjne gminy Łanięta i jest odzwierciedleniem zakresu przestrzennego Planu ogólnego. W zakresie powiązań i oddziaływań zewnętrznych zakres poszerzono poza opisywany teren.

Plan ogólny gminy Łanięta stanowi kluczowy instrument polityki przestrzennej na poziomie lokalnym, zastępując studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy. Jest to dokument o charakterze strategicznym, determinujący ramy prawne i planistyczne dla rozwoju przestrzennego Gminy oraz stanowiący podstawę dla sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (MPZP). Jego ustalenia są wiążące dla organów Gminy, co zapewnia spójność i hierarchiczną koordynację procesów planistycznych. Plan ogólny określa strukturę funkcjonalno-przestrzenną Gminy, definiując przeznaczenie terenów oraz kierunki ich zagospodarowania. Wskazuje obszary o różnych funkcjach, takich jak tereny mieszkaniowe, usługowe, przemysłowe, rekreacyjne czy zieleni publicznej. Jednocześnie określa zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i środowiska naturalnego, integrując je z politykami sektorowymi, takimi jak polityka transportowa, ekologiczna, energetyczna czy infrastrukturalna. Jednym z kluczowych elementów planu ogólnego jest wyznaczanie granic obszarów uzupełnienia zabudowy, na których można uzyskać decyzję o warunkach zabudowy (WZ). W przypadku gminy Łanięta, która pokryta jest w całości obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, nie stosuje się zapisów dotyczących decyzji o warunkach zabudowy. W odniesieniu do gminy Łanięta, rozszerzanie obszaru uzupełnienia zabudowy stanowiło

podstawę zgodnie z art. 13d ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym do wyznaczenia stref planistycznych, o których mowa w art. 13c ust. 2 pkt 1–3. Stanowi to istotny mechanizm zarządzania rozwojem przestrzennym, zapobiegając niekontrolowanej urbanizacji i rozpraszaniu zabudowy, a jednocześnie umożliwiając elastyczne reagowanie na potrzeby mieszkańców i inwestorów. Plan ogólny integruje także wytyczne i ustalenia wynikające z dokumentów planistycznych wyższego rzędu, takich jak strategie rozwoju województwa, polityka przestrzenna państwa czy wytyczne wynikające z aktów prawa krajowego i unijnego. Uwzględnia także wymogi związane z ochroną środowiska, w tym adaptację do zmian klimatu oraz zminimalizowanie negatywnego wpływu urbanizacji na ekosystemy. Dokument ten odgrywa istotną rolę w planowaniu i realizacji inwestycji publicznych oraz prywatnych. Na jego podstawie podejmowane są decyzje dotyczące rozwoju infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, w tym sieci drogowej, transportu zbiorowego, gospodarki wodno-ściekowej oraz zaopatrzenia w energię. Plan ogólny określa zasady kształtowania przestrzeni publicznych, w tym terenów rekreacyjnych i obiektów użyteczności publicznej, co przyczynia się do poprawy jakości życia mieszkańców. Z uwagi na dynamiczny charakter procesów urbanizacyjnych i zmieniające się potrzeby społeczności lokalnej, plan ogólny podlega okresowej aktualizacji, aby dostosować go do bieżących uwarunkowań gospodarczych, demograficznych i środowiskowych. Jego sporządzenie i zmiany podlegają procedurze konsultacji społecznych, co umożliwia mieszkańcom oraz innym interesariuszom wpływ na kształtowanie przestrzeni Gminy. Plan ogólny gminy Łanięta jest narzędziem kompleksowego zarządzania rozwojem przestrzennym, zapewniającym ład przestrzenny, efektywność inwestycyjną oraz zintegrowane podejście do rozwoju infrastruktury i ochrony środowiska. Jego strategiczny charakter oraz wiążące ustalenia czyni go fundamentem długoterminowej polityki przestrzennej Gminy.

Plan ogólny gminy Łanięta opracowany został zgodnie z zakresem i trybem określonym w obowiązującej ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 roku. W Planie ogólnym określono strefy planistyczne i obszary uzupełnienia zabudowy.

Przyjęte w Planie ogólnym rozwiązania są wynikiem rozpoznania istniejącego stanu zagospodarowania przestrzennego, funkcjonowania i zagrożeń środowiska przyrodniczego, stopnia zachowania wartości kulturowych oraz sytuacji społeczno-gospodarczej. Zmiany zaproponowane w projekcie Planu nastąpiło z poszanowaniem zasady zrównoważonego rozwoju.

Prognozę oddziaływania na środowisko sporządzono zgodnie z wymogami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Celem opracowania prognozy oddziaływania na środowisko jest określenie i ocena przewidywanych skutków wpływu na środowisko, które mogą wyniknąć z realizacji ustaleń Planu ogólnego gminy Łanięta, a także przedstawienie rozwiązań alternatywnych eliminujących lub ograniczających negatywny wpływ planowanego zainwestowania na środowisko.

W niniejszej prognozie przedstawiono istniejący stan środowiska przyrodniczego uwzględniając geomorfologię, geologię, wody powierzchniowe i podziemne, warunki klimatyczne, warunki glebowe, szatę roślinną, świat zwierzęcy, walory krajobrazowe, a także uwzględniono powiązania przyrodnicze obszaru Gminy z otoczeniem poprzez korytarze ekologiczne. Na tle uwarunkowań przedstawiono istniejące problemy i zagrożenia środowiska przyrodniczego istotne z punktu widzenia Planu ogólnego, które mogą dotyczyć jakości

i zagrożeń: powietrza atmosferycznego, wód powierzchniowych i podziemnych, gleb szaty roślinnej oraz klimatu akustycznego i źródeł hałasu, promieniowania elektromagnetycznego i nadzwyczajnych zagrożeń. Są to przede wszystkim:

- liczne bariery grodzące naturalne korytarze ekologiczne, zakłócających ciągłość przestrzenną pomiędzy obszarami węzłowymi;
- zanieczyszczenia powietrza z pobliskiej autostrady, drogi wojewódzkiej oraz obszarów zwartej lub rozproszonej zabudowy zlokalizowanej przy drogach gminnych oraz wzdłuż dróg powiatowych;
- zrzut surowych lub niedostatecznie oczyszczonych ścieków pochodzenia rolniczego lub pochodzenia bytowo-gospodarczego bezpośrednio do wód lub gruntu;
- gleby położone w bezpośrednim kontakcie tras komunikacyjnych narażone są w większym stopniu na depozycję zanieczyszczeń pochodzących z pojazdów spalinowych i kumulację soli używanej w okresie zimowym na nawierzchniach dróg;
- rolnicze wykorzystywanie nawozów sztucznych do nawożenia pól, stosowanie w nadmiernych ilościach nawozów i środków ochrony roślin;
- hałas komunikacyjny, generowany jest przez ruch komunikacyjny na autostradzie, drodze wojewódzkiej oraz hałas przemysłowy, generowany przez pracę maszyn i narzędzi używanych w zakładach;
- szkodliwy wpływ pola elektromagnetycznego i promieniowania elektromagnetycznego pochodzących głównie od linii i stacji elektroenergetycznych, telefonicznych stacji bazowych i nadajników RTV;
- transport substancji niebezpiecznych po drogach kołowych o charakterze tranzytowym;
- magazynowanie i wykorzystywanie w procesach technologicznych substancji niebezpiecznych;
- zagrożenia pożarowe (w zakładach przemysłowych, na drogach w wyniku wypadków, w lasach);
- zagrożenia naturalne (w postaci zagrożenia powodziowego, wichur lub innych zjawisk pogodowych).

Dokonana ocena istniejącego stanu środowiska przyrodniczego gminy Łanięta została oparta na metodach analitycznych i waloryzacyjnych dotyczących poszczególnych elementów środowiska. W trakcie przygotowywania niniejszego opracowania wnikliwej analizie poddano dostępne materiały kartograficzne, opracowania dotyczące środowiska przyrodniczego oraz dokumenty planistyczne dotyczące obszaru objętego opracowaniem i jego otoczenia. Skonfrontowano je z danymi zebranymi podczas inwentaryzacji urbanistycznej i przyrodniczej Gminy.

W przypadku braku realizacji ustaleń Planu ogólnego istniejące źródła zanieczyszczeń środowiska gruntowo - wodnego, powietrza atmosferycznego, gleb, hałasu i promieniowania elektromagnetycznego w dalszym ciągu stwarzać będą zagrożenia i obniżać standardy zamieszkiwania w Gminie.

Omówione powyżej problemy i zagrożenia środowiska dotyczą w ograniczonym zakresie obszarów i obiektów chronionych prawnie występujących w granicach Gminy. Ochrona obiektów i obszarów objętych ochroną prawną odbywa się poprzez respektowanie w pełni

przepisów ustaw i aktów wykonawczych z zakresu ochrony przyrody, aktów prawnych ustanawiających formy ochrony przyrody oraz planów ich ochrony. Ponadto podkreśla, iż dla prawidłowego funkcjonowania systemu przyrodniczego Gminy, konieczne jest zapewnienie ciągłości przestrzennej układów przyrodniczych, realizacji działań ochronnych i inwestycyjnych wskazanych dla kształtowania podsystemu biologicznego oraz tworzenie nowych powiązań w postaci ciągów i węzłów zieleni, a także zapewnienie odpowiedniego funkcjonowania istniejących terenów zieleni oraz korytarzy ekologicznych.

Realizacja Planu ogólnego zakłada przede wszystkim racjonalność działań inwestycyjnych oraz dostosowanie powierzchni i standardu do potrzeb. Akcentuje przeciwdziałanie nadmiernemu rozwojowi terenów inwestycyjnych nie współmiernych do potrzeb inwestycyjnych. Postuluje zahamowanie nadmiernego rozlewania struktur zurbanizowanych. Dokument ten zakłada przede wszystkim zachowanie, uzupełnienie i rozwój istniejących terenów zabudowy.